Alâmet-i şerîfe (tuğra) i'tımâd kılalar!

19. Yüzyıl Ferman ve Beratları
19th Century Fermans and Berats

131

Rusya Devleti'nin Balyabadra İskelesi'ndeki Konsolos Vekili yanında Tercüman olan Andoni Malugini oğlu Vasilo'ya ahidnâme-i hümâyun gereğince Tercümanlık beratı verilmesi için yapılan müracaat üzerine; kendisinin başka yerde ikamet etmemek ve esnaflık, mültezimlik, kocabaşılık gibi vazifesi haricindeki işlere karışmamak şartıyla anılan Konsolos Vekili yanında Tercüman olduğuna ve buna bağlı olarak vergi, gümrük, yiyecek içecek, giyim kuşam, seyahat, yargılanma vs. hususlarda sahip olduğu muafiyet, hak ve imtiyazlara dair *nişân-ı hümâyun* namıyla verilen berat.

The berat given as *nişân-ı hümâyun* (imperial decree) upon the application made in accordance with the *ahidnâme-i hümâyun* (imperial bill of oath) to grant a certificate of translatorship to Vasilo, son of Andoni Malugini, who is a translator in the company of the Deputy Consul of the State of Russia in Balyabadra Pier stating that he is a translator in the company of the forementioned Deputy Consul and the exemptions, rights and privileges in matters such as tax, customs, food, beverage, clothing, travel, trial based on that on the condition not to reside elsewhere and involve in businesses other than his duties such as tradesman, tax farmer, or *kocabasi* (notables of non-Muslim communities).

3 Ramazan 1216 [7 Ocak/January 1802]
III. Selim
66,5 x 138 cm

BOA, MFB 640

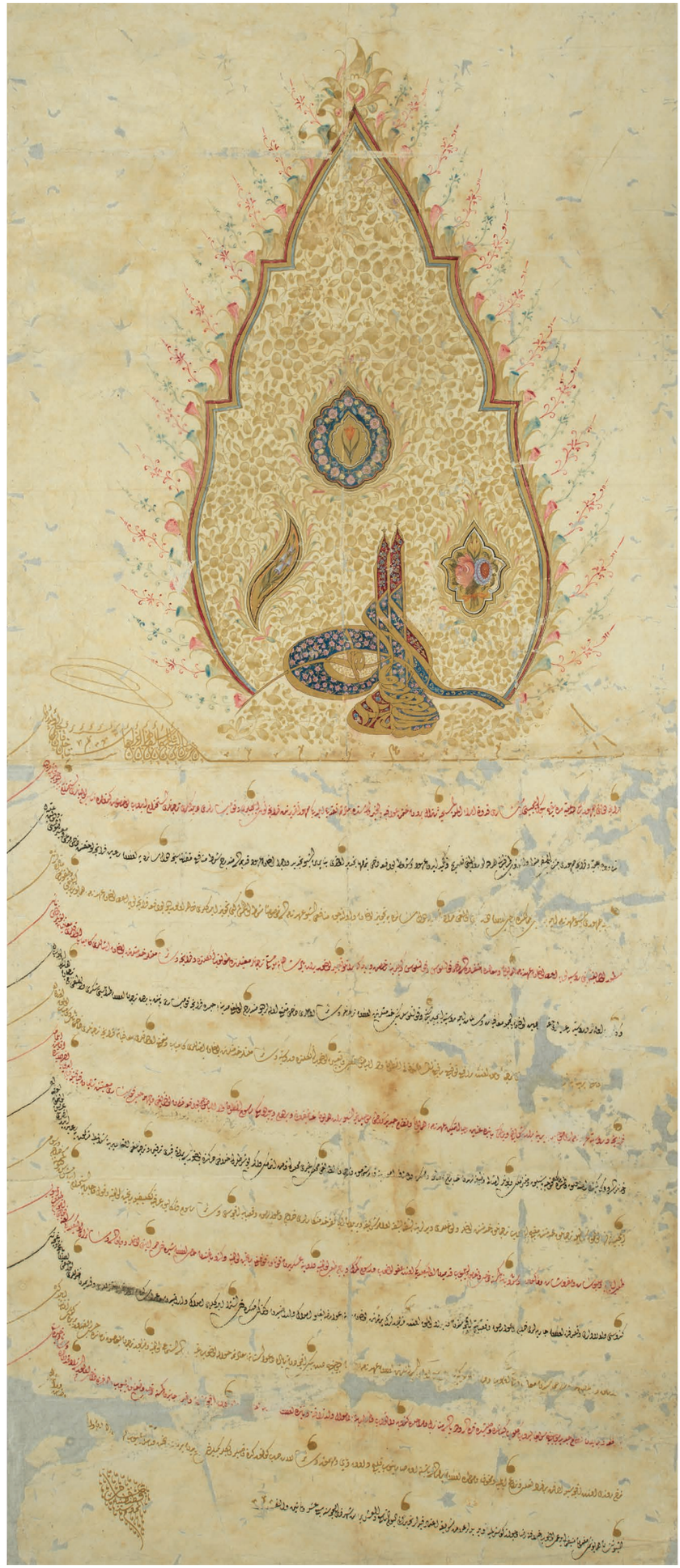

Fransa'nın Halep'teki Komiseri yanında Tercüman olan Lütfi oğlu Trablusî Şükrü'nün ölümü sebebiyle yerine geçen Elyas oğlu Anton'a ahidnâme-i hümâyun gereğince Tercümanlık beratı verilmesi için yapılan müracaat üzerine; kendisinin başka yerde ikamet etmemek ve esnaflık, mültezimlik, kocabaşılık gibi vazifesi haricindeki işlere karışmamak şartıyla anılan Komiser yanında Tercüman olduğuna ve buna bağlı olarak vergi, gümrük, yiyecek içecek, giyim kuşam, seyahat, yargılanma vs. hususlarda sahip olduğu muafiyet, hak ve imtiyazlara dair verilen berat.

The berat given as *nişân-ı hümâyun* (imperial decree) upon the application made in accordance with the *ahidnâme-i hümâyun* (imperial bill of oath) to grant a certificate of translatorship to Anton, son of Elyas who replaced the translator Trablusî Şükrü, son of Lütfi, due to his death in the company of the Commissioner of France in Aleppo, stating that he is a translator in the company of the forementioned Commissioner and the exemptions, rights and privileges in matters such as tax, customs, food, beverage, clothing, travel, trial based on that on the condition not to reside elsewhere and involve in businesses other than his duties such as tradesman, tax farmer, or *kocabasi* (notables of non-Muslim communities).

29 Zilhicce 1217 [22 Nisan/April 1803]
III. Selim
60 x 139 cm

BOA, MFB 646

133

Rusya Devleti'nin Anabolu İskelesi'ndeki Konsolos Vekili yanında beratlı Tercüman olan Lazaro oğlu Andriyako'nun hizmetkârı Todori Dente (?) oğlu Santo, söz konusu beratta yazılı olduğu üzere haraç, avarız vb. vergiler ile tekâliften muaf olduğundan, kendisinin aynı yerde ikamet etmek şartıyla cizye talebiyle veya başka şekilde rencide edilmeyip himaye olunmasına dair ferman.

The ferman stating that Santo, son of Todori Dente (?) and servant of Andriyako, son of Lazaro, who is a translator in the company of the Deputy Consul of the State of Russia in Anabolu Harbor, should not be offended by demanding *jizya* (tax paid by non-muslims) or otherwise as he is exempt from tribute, taxes etc. as stated in the mentioned *berat* and to be protected on the condition to reside in the same place.

11-20 Muharrem 1218 [3-12 Mayıs/May 1803]
III. Selim
54 x 78 cm

BOA, MFB 650

134

Boğaz Hisarlarındaki Dubrovnik Konsolos Vekili yanında Tercümanlığa getirilen Anton oğlu Serkiz'e ahidnâme-i hümâyun gereğince Tercümanlık beratı verilmesi için yapılan müracaat üzerine; kendisinin başka yerde ikamet etmemek ve esnaflık, mültezimlik, kocabaşılık gibi vazifesi haricindeki işlere karışmamak şartıyla anılan Konsolos Vekili yanında Tercüman olduğuna ve buna bağlı olarak vergi, gümrük, yiyecek içecek, giyim kuşam, seyahat, yargılanma vs. hususlarda sahip olduğu muafiyet, hak ve imtiyazlara dair verilen berat.

The berat given upon the application made in accordance with the *ahidnâme-i hümâyun* (imperial bill of oath) to grant a certificate of translatorship to Serkiz, son of Anton who is assigned as translator in the company of the Deputy Consul of Dubrovnik in Fortress of the Bosphorus stating that he is a translator in the company of the forementioned Deputy Consul and the exemptions, rights and privileges in matters such as tax, customs, food, beverage, clothing, travel, trial based on that on the condition not to reside elsewhere and involve in businesses other than his duties such as tradesman, tax farmer, or *kocabasi* (notables of non-Muslim communities).

2 Muharrem 1220 [2 Nisan/April 1805]
III. Selim
54 x 152 cm

BOA, MFB 1268

موجبه عمل و الله

Mora adasında Gastun ve Fener kazalarındaki Sultan Abdülhamid Han Evkafı'na bağlı Bergos Çiftliği ile ona bağlı dokuz çiftlik serbest statüde olduklarından kendi voyvoda ve zabitleri dışında hiçbir görevli ve mültezimin buralara karışmasına izin verilmemesi, avarız, tekâlif vs.ye mukabil buralardan adı geçen iki kazaya ödenmesi daha önce nizam altına alınmış olan maktu vergi dışında valilerce herhangi bir vergi talep edilmemesi ve reayanın cizyeleri ile söz konusu maktu verginin de yine kendi voyvodalarınca tahsil ve teslim edilmesine dair ferman.

The ferman regarding that officers and tax farmers other than their own voivode and officers are not allowed to interfere since Bergos Farm affiliated to Sultan Abdulhamid Han *Waqf* and nine farms affiliated with it in the counties of Gastun and Fener on the island of Mora are in free status, no tax shall be demanded by governors other than the previously regulated fixed tax which was paid to the mentioned two districts from here in return for tax etc., the collection and delivery of *jizya* (tax paid by non-muslims) of *reaya* (subjects) and the mentioned fixed tax shall be done by their own voivodes.

3 Muharrem 1222 [13 Mart/March 1807]
III. Selim
54 x 76,5 cm

BOA, MFB 669

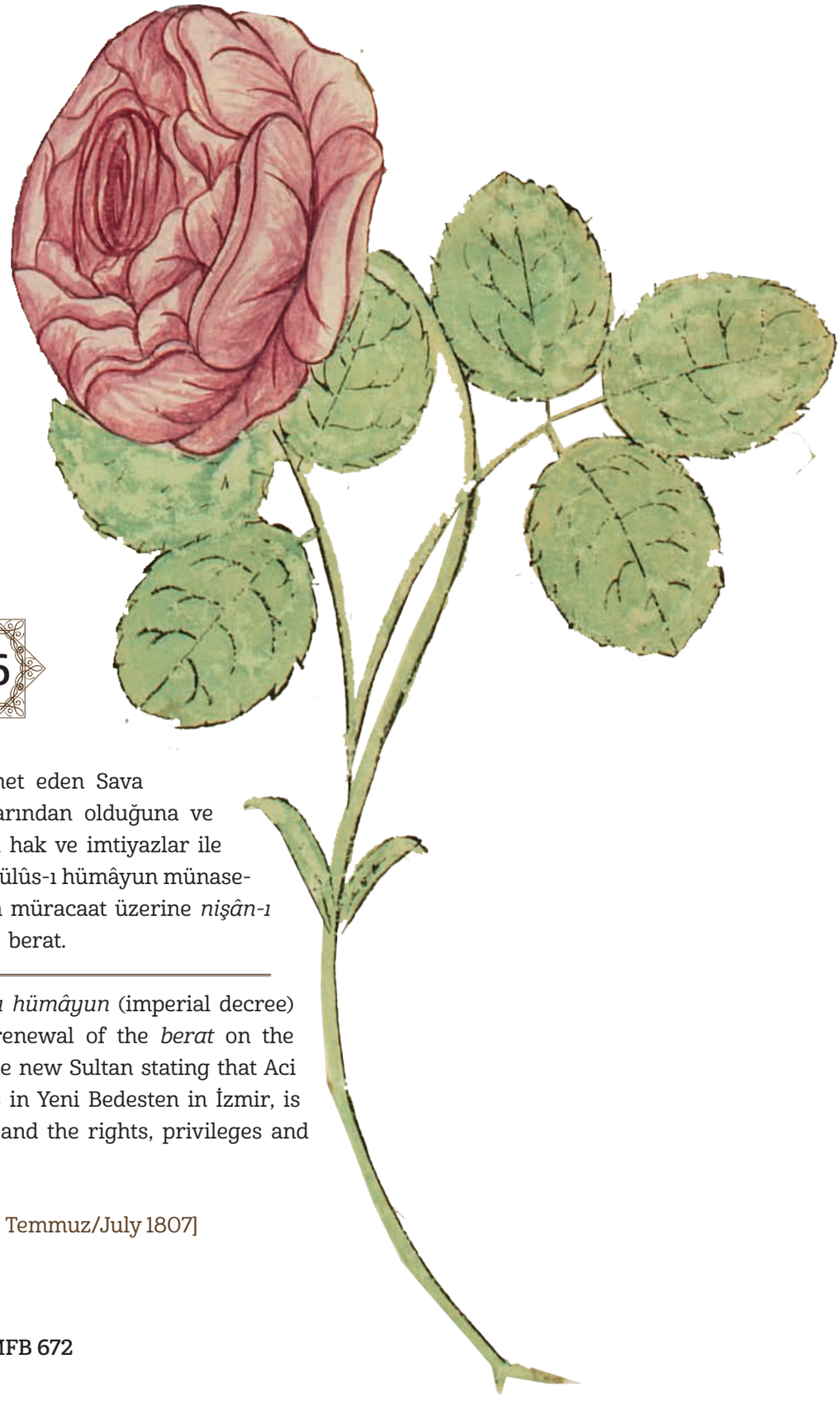

136

İzmir'de Yeni Bedesten'de ikamet eden Sava oğlu Aci Sefer'in Avrupa tüccarından olduğuna ve buna bağlı olarak sahip olduğu hak ve imtiyazlar ile yükümlülüklere dair beratının cülûs-ı hümâyun münasebetiyle yenilenmesi için yapılan müracaat üzerine *nişân-ı hümâyun* namıyla verilen yeni berat.

The new *berat* given as *nişân-ı hümâyun* (imperial decree) upon the application for the renewal of the *berat* on the occasion of enthronement of the new Sultan stating that Aci Sefer, son of Sava, who resides in Yeni Bedesten in İzmir, is from the European merchants and the rights, privileges and obligations according to that.

11-20 Cemaziyelevvel 1222 [17-26 Temmuz/July 1807]
IV. Mustafa
53 x 149,5 cm

BOA, MFB 672

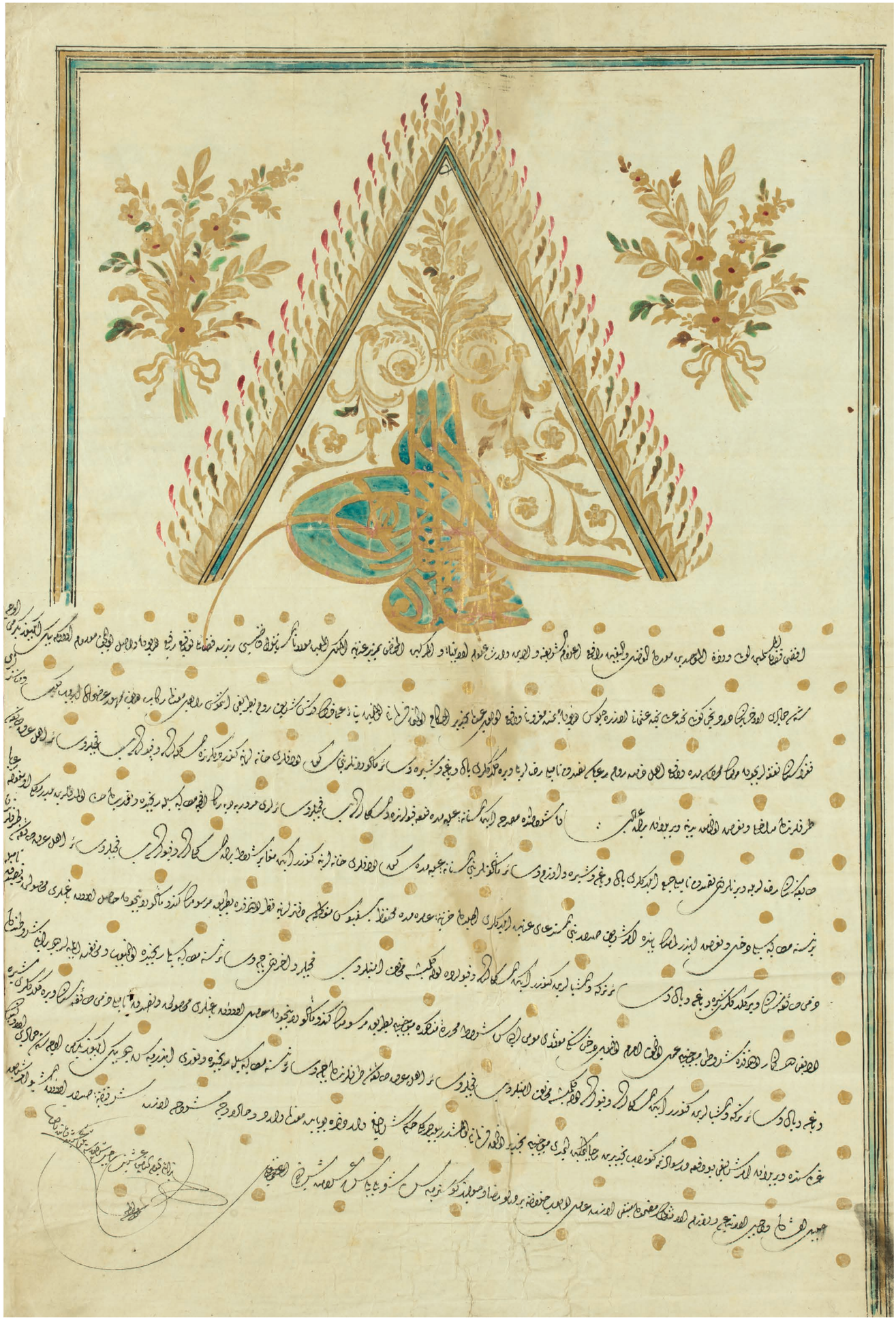

Kudüs Rum Patriğinin kendi yiyecek ihtiyacı için bağlarında yetişen ürünler ile Osmanlı ülkesindeki ehl-i zimmet Rum reayanın kendi istekleriyle tasadduk olarak verdikleri şıra, yağ, bal vs. yiyecek ve eşyadan iskelelerde ve kale kapılarında görevliler tarafından hiçbir ad altında vergi alınmamasına dair fermanın cülûs-ı hümâyun münasebetiyle yenilenmesi için yapılan müracaat üzerine verilen yeni ferman.

The ferman issued upon the renewal request on the occasion of enthronement of the new Sultan stating that the products grown in the yards of the Jerusalem Greek Patriarch for their own needs and the items such as must, oil, honey, etc. which are donated by *the ehl-i zimmet* (non-Muslim tax-payer Ottoman subjects) Greek citizens in the Ottoman country with their own will, on the piers and the castle gates not to be taxed under any name.

28 Receb 1223 [19 Eylül/September 1808]
II. Mahmud
52,5 x 76 cm

BOA, MFB 682

Kanunî Sultan Süleyman'ın Budin Kalesi'ni fethettiği sırada yararlılığı görülen Yasef adlı Yahudi'nin neslinden gelenlere öteden beri tecdit edilerek verilegelmekte olan ve çeşitli vergi, tekâlif vs.den muafiyet ile bazı haklar bahşeden muafnamesinin cülûs-ı hümâyun münasebetiyle yenilenmesi müracaatında bulunan adı geçenin torunlarından Yasef oğlu Saltı'ya *muafnâme-i hümâyun* namıyla verilen yeni berat.

The new *berat* given as *muafnâme-i hümâyun* (imperial decree on exemption) upon the application for the renewal of the *berat* on the occasion of enthronement of the new Sultan which has been given since to the descendants of a Jew named Yasef who proved to be uselful at the time of Suleiman the Magnificent conquered Budin Castle, granted to Saltı, son of Yasef, grand son of the forementioned person stating some exemptions and granting some rights.

21-30 Receb 1223 [12-21 Eylül/September 1808]
II. Mahmud
52,5 x 139,5 cm

BOA, MFB 680

Rumeli'de Premedi kazasının Boştine (?) ve Laşova (?) köyleri ahalisinden olup Üsküdar Doğancılar'da Sultan Mustafa Evkafı'na, Yenikapı'da Sarây-ı Atîk Helvahane Ocağı Mühimmatı Vakfı'na ve Tekfurdağı'nda Sultan Mehmed Çelebi Vakfı'na ait dükkânlarda çarıkçılık ve kayışçılık yapan esnafın üretim ve satış mekân ve bölgeleri, üretim tekeli, vakıflarına her yıl verecekleri meblağ vs. hususlarda nizam hâline gelmiş esaslara dair daha önce çıkmış olup cülûs-ı hümâyun münasebetiyle yenilenen ferman.

The ferman issued before and renewed on the occasion of enthronement of the new Sultan regarding the production and sales places and regions of the craftsmen, the production monopoly, the amount they will give to their *Waqf* every year, etc. on the principles that have become regular in matters of craftsmen –from the villages of Boştine (?) and Laşova (?) of the district of Premedi– who make sandals and belts in the shops belonging to the Sultan Mustafa *Waqf* in Doğancılar Üsküdar, *the Saray-ı Atik* (the Old Palace) *Helvahane* (the section of the imperial kitchen used for making sweets) *Waqf* in Yenikapı and Sultan Mehmed Çelebi *Waqf* in Tekfurdagi.

12 Safer 1224 [29 Mart/March 1809]
II. Mahmud
52 x 93,5 cm

BOA, MFB 685

140

Şam'daki Emeviye Camii Vakfı Mütevelliliğinin, bu görevi İstanbul'da oturup yerine tayin ettiği vekil aracılığıyla yürütmekte olan Hibetullah'tan alınarak Dersiam Süyûtîzade Mustafa Efendi'ye tevcih edildiğine dair berat.

The berat stating that Trustee position of the Mosque of Emeviye in Damascus is taken from Hibetullah who lives in Istanbul and carries out this duty through a proxy he appointed and is granted to Dersiam Süyûtîzade Mustafa Efendi.

17 Cemaziyelahir 1224 [30 Temmuz/July 1809]
II. Mahmud
54 x 78 cm

BOA, MFB 774

141

İstanbul'da Laleli Çeşme yakınındaki Sultan Mustafa Evkafı'na bağlı İzmir ve Tevâbii Meyve-i Ter Mukataası'nın açık artırma ile malikâne olarak satışa çıkarılan 50 bin kuruşluk gelir fazlasının (fazla-i fâiz) 25 hisse itibarıyla 1 hissesinin yarı yarıya Dergâh-ı Muallâ Sekbanbaşısı Mehmed Bey'in oğlu Osman Bey ile eşi Cemile Hanım'a satılması üzerine söz konusu 1 hissenin Cemile Hanım'a ait olan ½'si için adı geçene verilen berat.

The berat given to Cemile Hanım for her ½ share of 1 share of 25 shares of 50.000 kurus income surplus of *the mukataa* (revenue unit subject to tax farming) of *Meyve-i Ter* (Fresh Fruit) in İzmir and its surrondings belonging to the Sultan Mustafa *Waqf* in the vicinity of Lâleliçeşme in Istanbul which was sold with auction as *malikâne* (life-time tax farming) to Osman Bey, son of the *Sekbanbaşı* (Commander of Sekbans) of *Dergâh-ı Muallâ* (Imperial Palace) Mehmed Bey, and his wife Cemile Hanım.

26 Receb 1224 [6 Eylül/September 1809]
II. Mahmud
53,5 x 76 cm

BOA, MFB 863

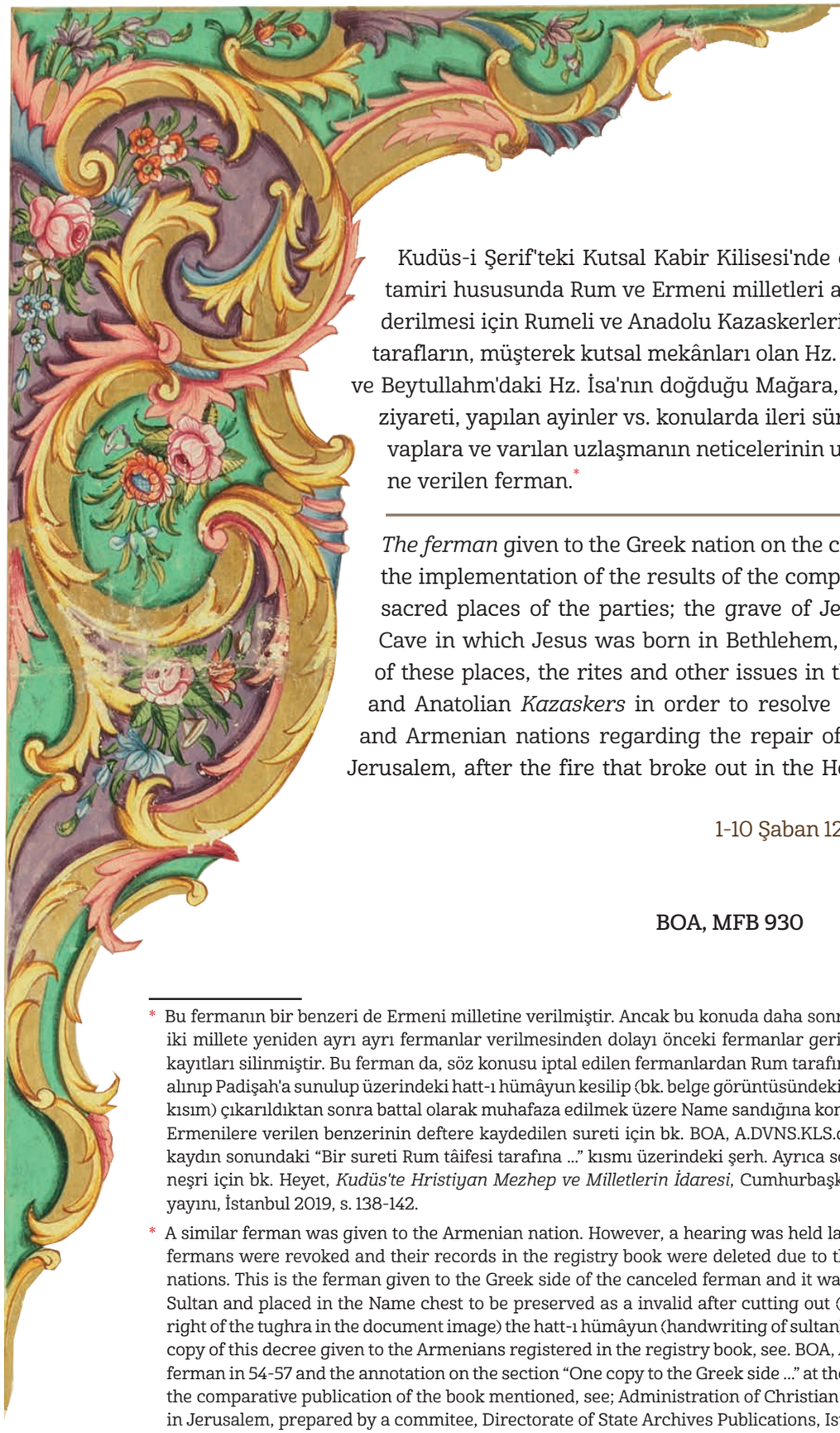

142

Kudüs-i Şerif'teki Kutsal Kabir Kilisesi'nde çıkan yangından sonra buranın tamiri hususunda Rum ve Ermeni milletleri arasında çıkan anlaşmazlığın giderilmesi için Rumeli ve Anadolu Kazaskerleri huzurunda yapılan duruşmada tarafların, müşterek kutsal mekânları olan Hz. İsa'nın Kabri, Muğtesel, Gülgüle ve Beytullahm'daki Hz. İsa'nın doğduğu Mağara, Hz. Meryem'in Kabri, buraların ziyareti, yapılan ayinler vs. konularda ileri sürdükleri iddialara, verdikleri cevaplara ve varılan uzlaşmanın neticelerinin uygulanmasına dair Rum milletine verilen ferman.*

The ferman given to the Greek nation on the claims put forward, answers and the implementation of the results of the compromise reached on the common sacred places of the parties; the grave of Jesus, Mugtesel, Gülgüle and the Cave in which Jesus was born in Bethlehem, the tomb of Mary and the visit of these places, the rites and other issues in the hearing held before Rumelia and Anatolian *Kazaskers* in order to resolve the dispute between the Greek and Armenian nations regarding the repair of the Holy Sepulcher Church in Jerusalem, after the fire that broke out in the Holy Sepulcher.

1-10 Şaban 1224 [11-20 Eylül/September 1809]
II. Mahmud
54 x 149,5 cm

BOA, MFB 930

---

* Bu fermanın bir benzeri de Ermeni milletine verilmiştir. Ancak bu konuda daha sonra yeniden duruşma yapılarak her iki millete yeniden ayrı ayrı fermanlar verilmesinden dolayı önceki fermanlar geri alınıp iptal edilmiş ve defterdeki kayıtları silinmiştir. Bu ferman da, söz konusu iptal edilen fermanlardan Rum tarafına verilmiş olan fermandır ve geri alınıp Padişah'a sunulup üzerindeki hatt-ı hümâyun kesilip (bk. belge görüntüsündeki tuğranın sağ üst tarafındaki kesik kısım) çıkarıldıktan sonra battal olarak muhafaza edilmek üzere Name sandığına konulmuştur. Bu bilgi ve bu fermanın Ermenilere verilen benzerinin deftere kaydedilen sureti için bk. BOA, A.DVNS.KLS.d. 9, s. 54-57'deki ferman kaydı ve kaydın sonundaki "Bir sureti Rum tâifesi tarafına ..." kısmı üzerindeki şerh. Ayrıca söz konusu defterin karşılaştırmalı neşri için bk. Heyet, *Kudüs'te Hristiyan Mezhep ve Milletlerin İdaresi*, Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı yayını, İstanbul 2019, s. 138-142.

* A similar ferman was given to the Armenian nation. However, a hearing was held later on this issue and the previous fermans were revoked and their records in the registry book were deleted due to the separate decrees given to both nations. This is the ferman given to the Greek side of the canceled ferman and it was taken back and presented to the Sultan and placed in the Name chest to be preserved as a invalid after cutting out (see the sheared part in the upper right of the tughra in the document image) the hatt-ı hümâyun (handwriting of sultan) on it. For this information and the copy of this decree given to the Armenians registered in the registry book, see. BOA, A.DVNS.KLS.d. 9, p. The registry of ferman in 54-57 and the annotation on the section "One copy to the Greek side ..." at the end of the record. In addition, for the comparative publication of the book mentioned, see; Administration of Christian Denominations and Communities in Jerusalem, prepared by a commitee, Directorate of State Archives Publications, Istanbul 2019, p. 138-142.

Üsküdar'daki Kara Davud Paşa Camii Vakfı görevlilerinin, Vakfın işleri görülüp Camiin tamiratı yapıldıktan ve beratlarında yazılı ücreti aldıktan sonra daha fazla ücret vs. talebiyle mütevellilerin işlerine karışmamaları, Vakfın atama, iltizam vs. işlerinin mütevelliler marifetiyle yürütülüp gelir fazlasının onlara maaş tayin olunması ve İbrahim isimli kişi adına düzenlenmiş Mütevelli Kaymakamlığı beratının kaydının silinmesine dair daha önce çıkmış olup cülûs-ı hümâyun münasebetiyle Vakıf Mütevellisi Süleyman'ın müracaatı üzerine yenilenen ferman.

The ferman issued before and renewed upon the application of Suleyman, trustee of the *Waqf* of the Kara Davud Pasha Mosque in Üsküdar, on the occasion of enthronement of the new Sultan regarding to prevent employees to interfere with the affairs of the trustees by demanding more wages after the works of the *Waqf* are done, the mosque is repaired and the fee written in their certificates is received; to carry out the appointment and tax farming of the Waqf by the trustees and giving the excess income to them as a salary and to cancel the registration of the Deputy of Trusteeship certificate issued in the name of Ibrahim.

11 Rebiülevvel 1225
[16 Nisan/April 1810]
II. Mahmud
53,7 x 97,5 cm

BOA, MFB 936

144

Mukataa ve köylerin mutasarrıflarının sık sık değişmesinden dolayı ahalinin uğradığı mağduriyet ve hazinenin gelir kaybının önlenmesi amacıyla uygulamaya konulan malikâne sisteminin şartları çerçevesinde Erzurum Gümrüğü Mukataası'na bağlı Hasankale Damgâ-yı Siyâh ve Şüregel Sancağı Bâc-ı Ubûr, Damgâ-yı Siyâh, Yava ve Kaçkun mukataalarının ½ hissesine mutasarrıf olan Firuz ve Osman'ın, hisselerini kendi istekleriyle Abdurrahman Bey, İshak ve Hüseyin Bey'e devrettiklerine ve bu yeni duruma göre söz konusu mukataaların ⅙ hissesinin malikâne mutasarrıfının adı geçen Hüseyin Bey olduğuna dair berat.

The berat stating that Firuz and Osman who are the ½ share holders of the *mukataas* (revenue unit subject to tax farming) of Damga-yı Siyah, Yava and Kackun of Şüregel Sanjak and Hasankale Damga-yı Siyah belonging to the *mukataa* of the Custom of Erzurum transferred their shares with their own will to Abdurrahman Bey, Ishak and Huseyin Bey and according to this new situation Hüseyin Bey is the *malikâne* (life-time tax farming) holder of ⅙ share of forementioned mukataas according to conditions of the *malikâne* system implemented in order to prevent the victimization of the people and the loss of income of the treasury due to the frequent changes of the holders of the *mukataas* and villages.

26 Safer 1226 [22 Mart/March 1811]
II. Mahmud
50 x 71,5 cm

BOA, MFB 693

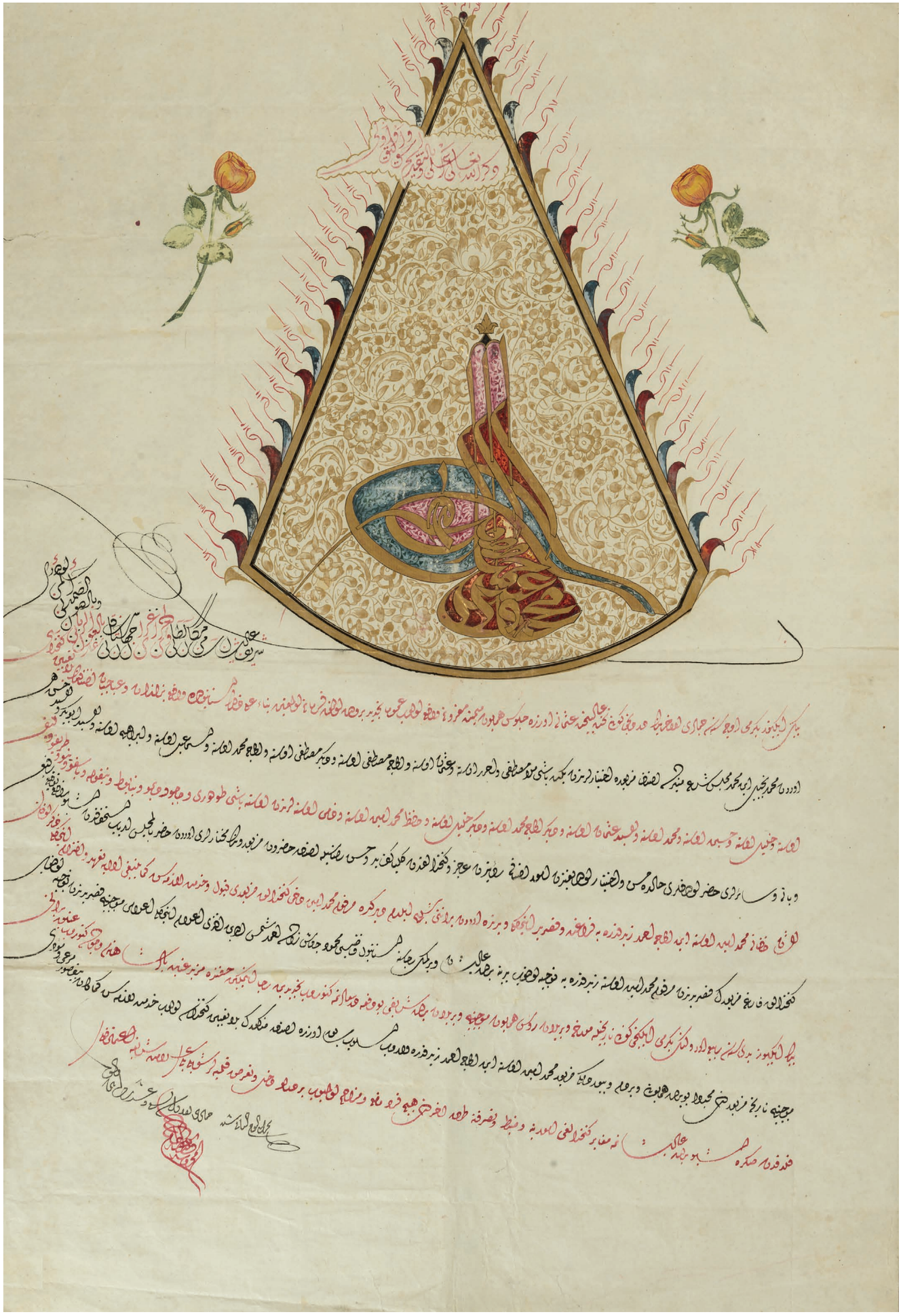

İstanbul'daki Bezzâzân ve Abacıyân Kethüdalığının, mutasarrıfı olan Mehmed oğlu Mehmed Necib'in ihtiyarlığından dolayı lehine el çekip feragat ettiği el-Hâc Ahmed oğlu Mehmed Emin Usta'ya tevcih olunduğuna dair beratın cülûs-ı hümâyun münasebetiyle yenilenmesi için yapılan müracaat üzerine verilen yeni berat.

The new *berat* given upon the renewal application on the occasion of enthronement of the new Sultan of the *berat* granting *kethuda* (chamberlain) post of Bezzâzân and Abacıyân in İstanbul whose holder Mehmed Necib, son of Mehmed, resigned due to his age in favour of and to Master Mehmed Emin, son of el-Hâc Ahmed.

2 Cemaziyelevvel 1229
[22 Nisan/April 1814]
II. Mahmud
54 x 78,5 cm

BOA, MFB 715

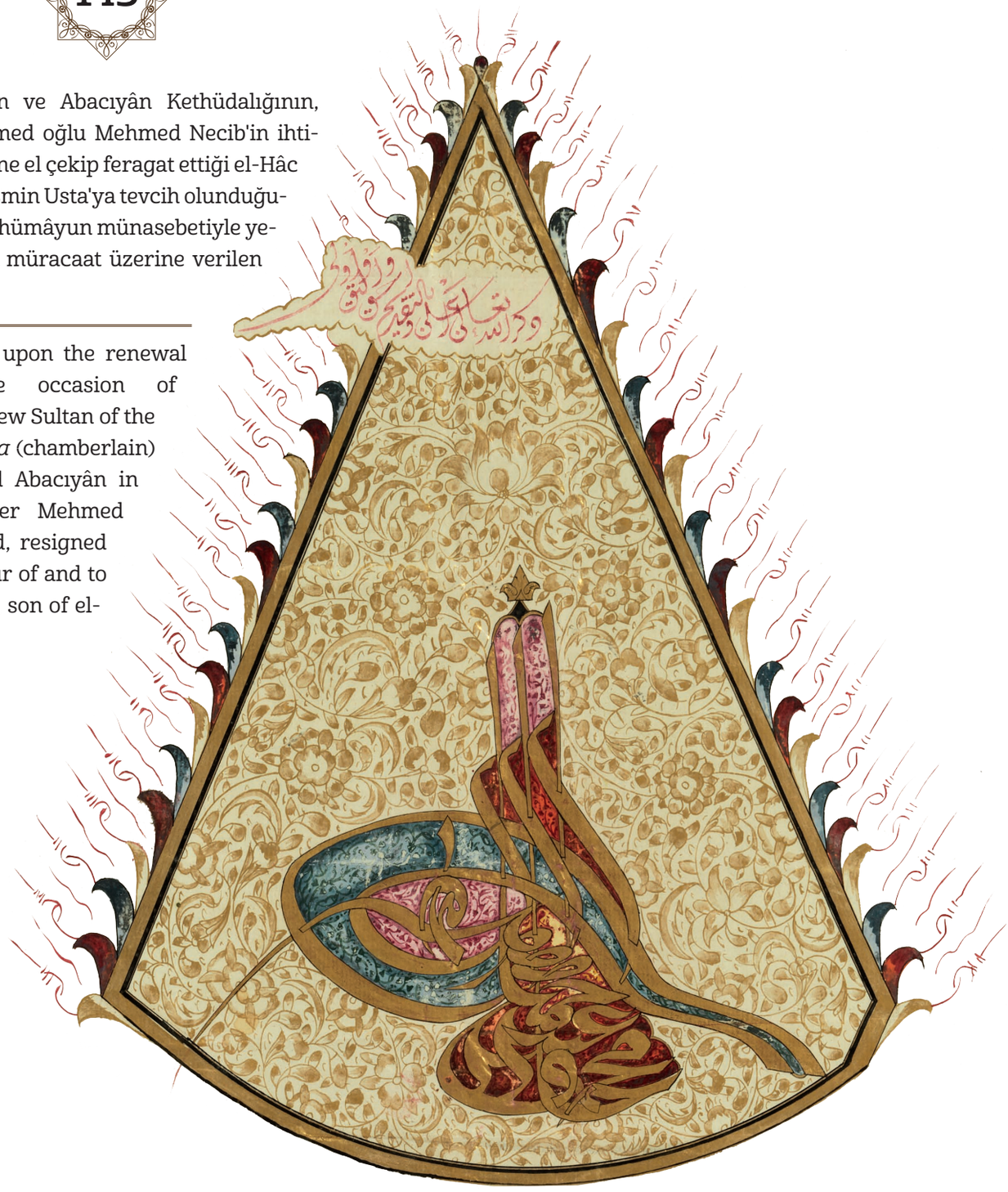

146

İzmir'de ikamet eden beratlı Avrupa Taciri Bogos oğlu Karabet'in hizmetkârı Kaspar oğlu Artin'in, söz konusu beratta yazılı şartlar gereğince himaye edilmesi ve kendisinden cizye haricinde vergi alınmamasına dair ferman.

The ferman regarding to protect and not to collect tax other than *jizya* (tax paid by non-muslims) from Artin, son of Kaspar and servant of Karabet, son of Bogos, who is a European merchant with *berat* and reside in Izmir, according to the conditions written in the forementioned *berat.*

1-10 Muharrem 1230 [14-23 Aralık/December 1814]
II. Mahmud
53,5 x 78 cm

BOA, MFB 721

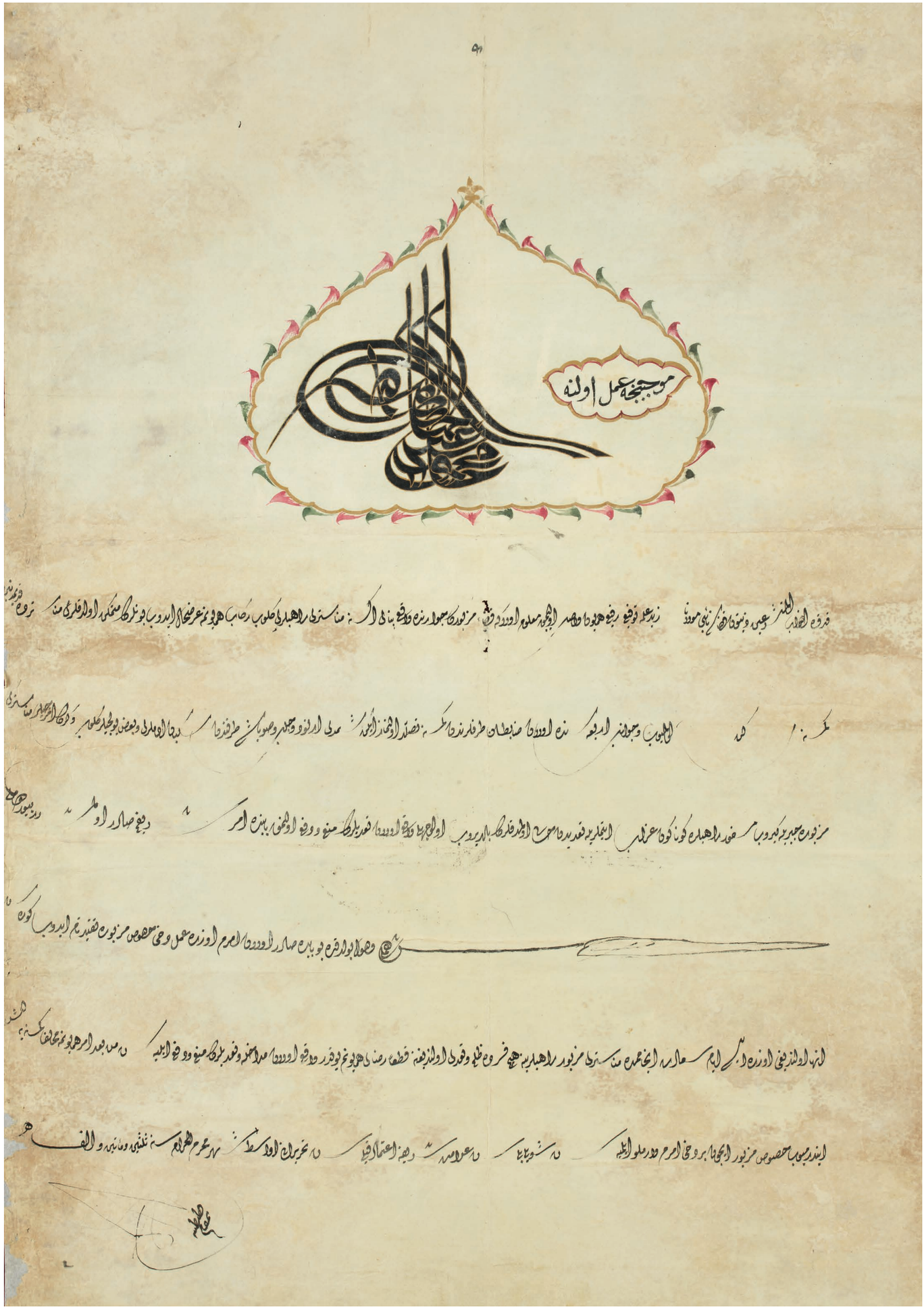
موجبنجه عمل اولنه

Zeytun kazasında bulunan Penay Eksene Manastırı rahiplerine subaşı adamları, yolcular vs. tarafından yapılan zulüm ve haksızlıkların önlenmesine dair ferman.

The ferman on the prevention of the persecution and injustice against the priests of the Penay Eksene Monastery in Zeytun district committed by guards, travelers, etc.

11-20 Muharrem 1230 [24 Aralık/December – 2 Ocak/January 1815]
II. Mahmud
54,5 x 76,5 cm

BOA, MFB 722

148

İzmir'de Arap Hanı'nda ikamet eden beratlı Avrupa Taciri Silleli Murat oğlu Somalı Dimitri'nin hizmetkârı Silleli Murat oğlu Mihail'in, söz konusu beratta yazılı şartlar gereğince himaye edilmesi ve kendisinden cizye haricinde vergi alınmamasına dair ferman.

The ferman regarding to protect and not to collect tax other than *jizya* (tax paid by non-muslims) from Mihail, son of Silleli Murat and servant of Somalı Dimitri, son of Silleli Murat, who is a European merchant with *berat* and reside in the Arap Khan in Izmir, according to the conditions written in the forementioned *berat.*

11-20 Şevval 1232 [24 Ağustos/August – 2 Eylül/September 1817]
II. Mahmud
56 x 77,5 cm

BOA, MFB 730

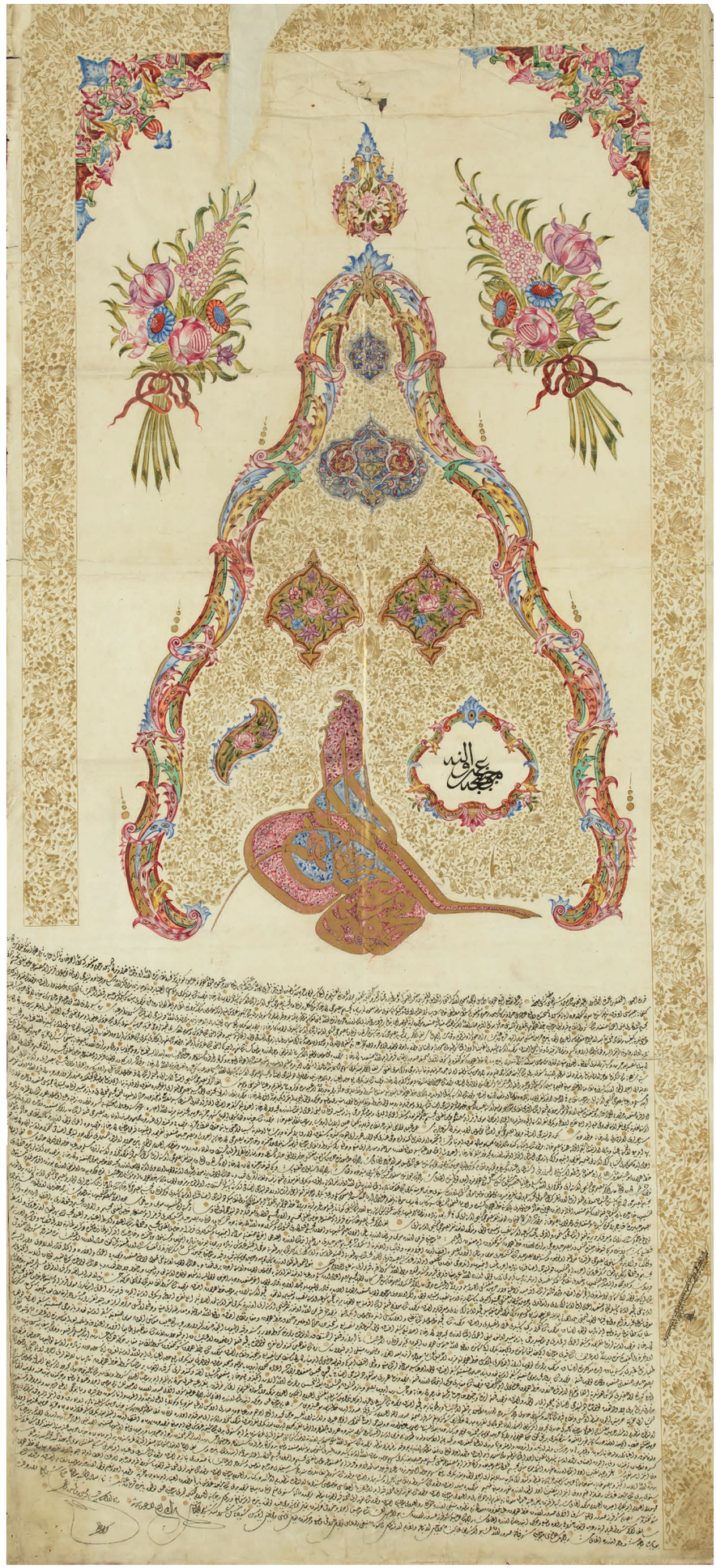

Enderûn-ı Hümâyun'daki Sultan III. Ahmed Kütüphanesi vakıflarından olan ve Üsküdar'da, Ayazma Sarayı avlusunda bulunan Mücessem Basmacı Kârhanesi'nde iş yapan esnafın sanatlarına hariçten yapılan müdahaleler ve bunun önlenmesi için ödemeyi taahhüt ettikleri meblağ, bu sanatı kimlerin ve nerede yapabileceği, sayıları, öldüklerinde yerlerine kimin geçeceği, sanatlarına ait eskiden beri var olan nizamlarına uyulması vs. hususlara dair ferman.

The ferman regarding to prevent external interventions in the arts of the tradesmen who work at the Mucessem Basmacı Kârhanesi in the atrium of the Ayazma Palace in Üsküdar which is one of the waqfs of the Sultan Ahmed III Library in Enderûn-ı Hümâyun and the amount they have committed to pay for this, who and where can perform this art, number of them and who will replace them when they die, to obey the pre-existing orders of their arts.

6 Rebiülahir 1235
[22 Ocak/January 1820]
II. Mahmud
56 x 124 cm

BOA, MFB 741

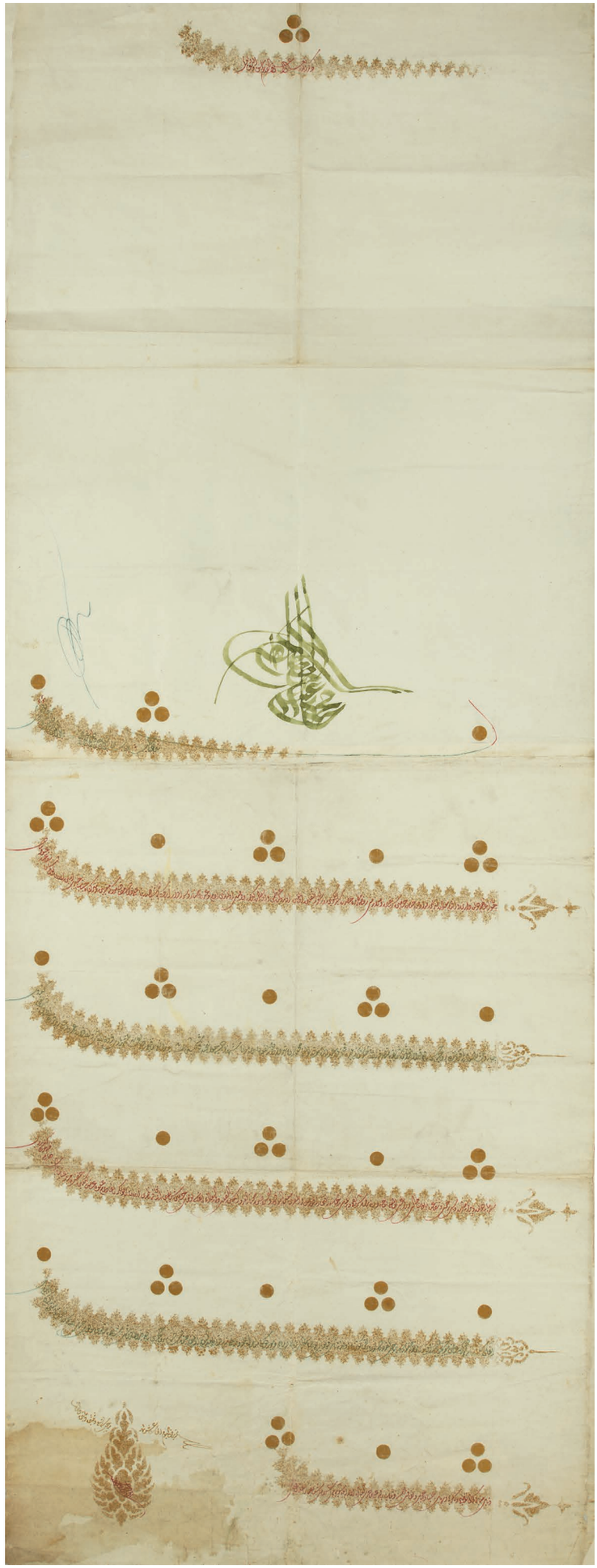

150

Hz. Peygamber'in (s.a.v.) Medîne-i Münevvere'deki Ravza-i Mutahharalarının ferâşet-i şerîfesi (süpürüp temizleme) hizmetinin, Abdullah kızı Hoşzîbende Kalfa'nın vefatıyla boşalan ¼ kırat hissesinin (toplam 99 hisse ve 1 hissesi 16 kırat) Ali oğlu Teberdârân-ı Zülüflüyân-ı Hâssa zümresinden Şehzade Kuşçusu Ömer'e verildiğine dair berat.

The berat stating that the share of ¼ carat (99 shares in total; 1 share=16 carat) of the service of *ferashet* (cleaning) of *Ravza-i Mutahhara* (Tomb of the Holy Prophet) in Medina which is vacated due to the death of Hoşzîbende Kalfa, daughter of Abdullah, is given to *Prince Birdman* from the community of *Teberdârân-ı Zülüflüyân-ı Hâssa* (Halberdiers of Sultan) Omar, son of Ali.

15 Receb 1239 [16 Mart/March 1824]
II. Mahmud
56 x 150 cm

BOA, MFB 762

Yurtluk ve Ocaklık olarak tasarruf edilegelmekte iken Abdülhamid Paşa'nın tasarrufu esnasında bu statüsüne son verilen Bayezid sancağının tekrar eski statüsüne döndürülerek Bayezid sancak ve nahiyesindeki haslarıyla birlikte daha önceki mutasarrıfı Rumeli Beylerbeyiliği rütbesi sahibi Mehmed Behlül Paşa'ya tevcih olunduğuna dair berat.

The berat stating that the Bayezid sanjak whose status was terminated during the disposal of Abdülhamid Pasha while it was being used as *yurtluk* (fief) and *ocaklık* (hereditary property) was restored to its former status and given to Mehmed Behlül Pasha who is the former holder and has the rank of Rumelia *Beylerbeyi* (Governor) along with its Hass (dirlik with an income of more than 100 thousand coins) in Bayezid sanjak and sub-district.

[1] Zilhicce 1239 [28 Temmuz/July 1824]
II. Mahmud
54,8 x 78,9 cm

BOA, MFB 763

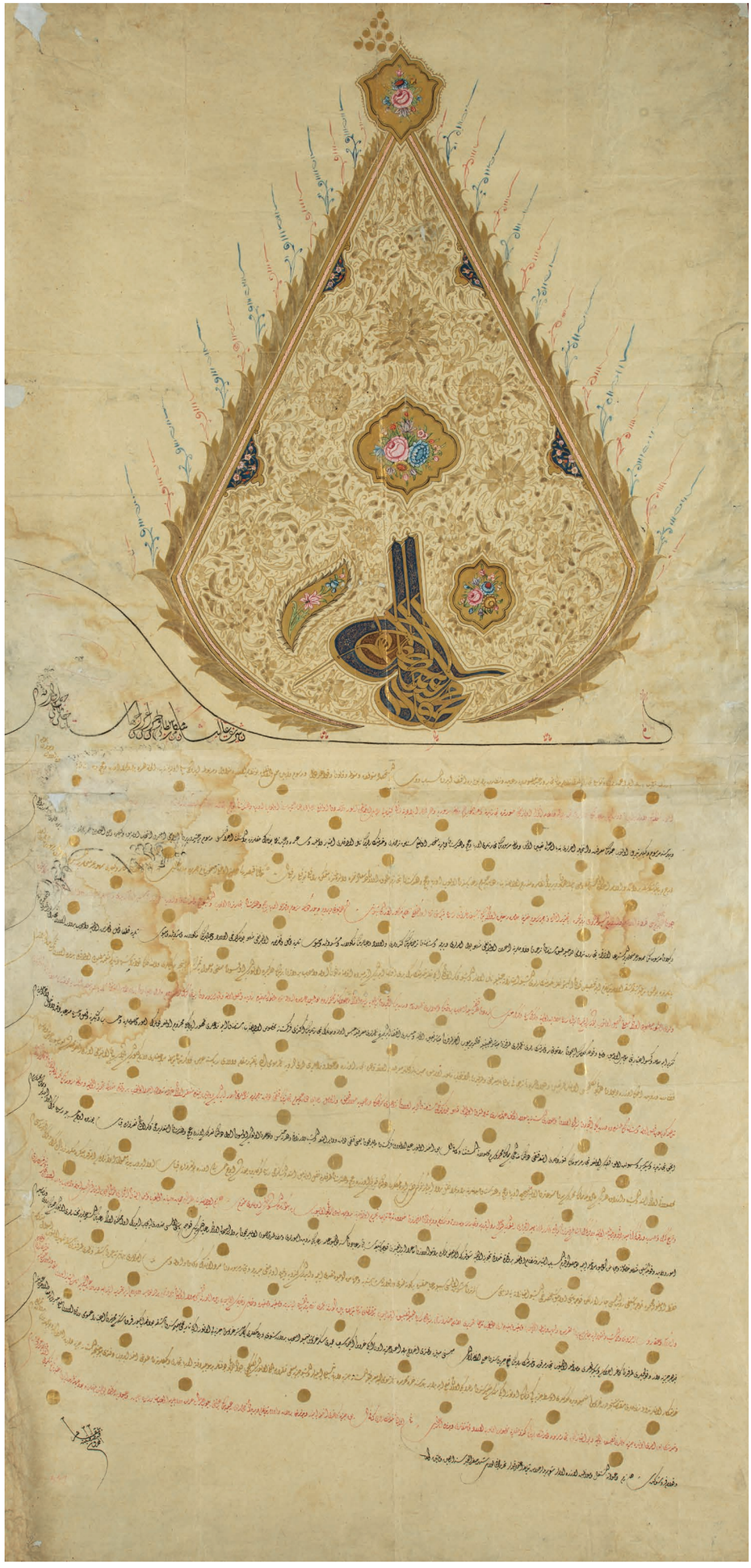

İstanbul'da Valide Hanı'nda ikamet eden Kayserili Hızır oğlu Agop'un defterli Avrupa, Acem ve Hindistan tüccarından olduğuna ve buna bağlı olarak sahip olduğu hak ve imtiyazlar ile yükümlülüklere dair *nişân-ı hümâyun* namıyla verilen berat.

The berat given as *nişân-ı hümâyun* (imperial decree) stating that Agop, son of Kayserili Hızır, residing in the Valide Khan in İstanbul, is from the European, Persian and Indian merchants with *berat* and the rights and privileges along with responsibilities based on that.

1-10 Safer 1240 [25 Eylül/September – 4 Ekim/October 1824]
II. Mahmud
78 x 161,5 cm

BOA, MFB 765

Hz. Peygamber'in (s.a.v.) Medîne-i Münevvere'deki Ravza-i Mutahharalarının ferâşet-i şerîfesi (süpürüp temizleme) hizmetinin, Abdullah kızı Tayyibe'nin vefatıyla boşalan ¼ kırat hissesinin (toplam 99 hisse ve 1 hissesi 16 kırat) Nefise Sadiye Hanım'a tevcih edildiğine dair berat.

The berat stating that the share of ¼ carat (99 shares in total; 1 share=16 carat) of the service of *ferashet* (cleaning) of *Ravza-i Mutahhara* (Tomb of the Holy Prophet) in Medina which is vacated due to the death of Tayyibe, daughter of Abdullah, is given to Nefise Sadiye Hanım.

2 Muharrem 1241 [17 Ağustos/August 1825]
II. Mahmud
56,5 x 78 cm

BOA, MFB 768

Hz. Peygamber'in (s.a.v.) Medîne-i Münevvere'deki Ravza-i Mutahharalarının ferâşet-i şerîfesi (süpürüp temizleme) hizmetinin, Hazîne-i Hümâyun ağalarından Çukadâr-ı Şehriyârî Mehemmed Emin'in vefatıyla boşalan ¼ kırat hissesinin (toplam 99 hisse ve 1 hissesi 16 kırat), Mehmedpaşa Yokuşu'nda sakin olan Şerefzade es-Seyyid Mehmed oğlu Seyyid Mehmed'e tevcih edildiğine dair berat.

The berat stating that the share of ¼ carat (99 shares in total; 1 share=16 carat) of the service of *ferashet* (cleaning) of *Ravza-i Mutahhara* (Tomb of the Holy Prophet) in Medina which is vacated due to the death of *Çukadâr-ı Şehriyârî* (Sultan's royal servant) Mehemmed Emin from the aghas of Imperial Treasury, is given to Seyyid Mehmed, son of Şerefzade es-Seyyid Mehmed and residing in Mehmedpaşa Yokuşu.

7 Muharrem 1243 [31 Temmuz/July 1827]
II. Mahmud
54,5 x 80,5 cm

BOA, MFB 773

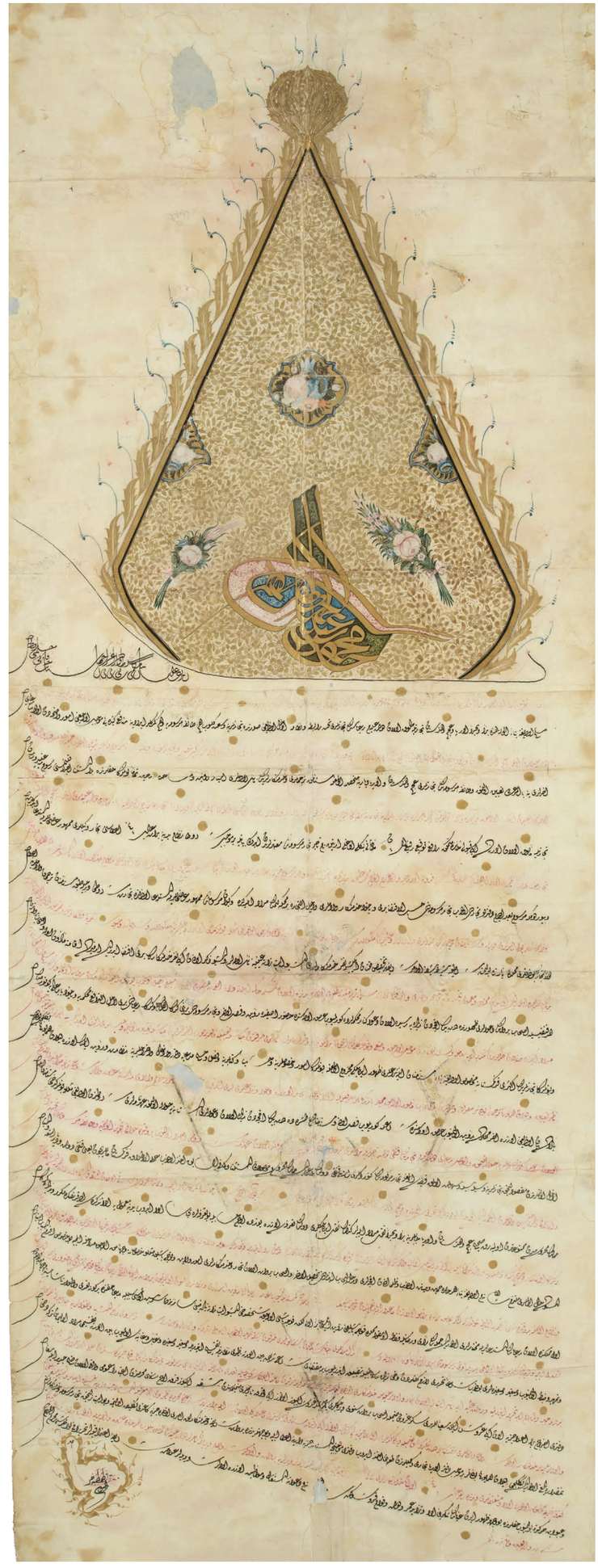

Edirne'de İkikapılı Hanı'nda yerleşik Beneklioğlu Artin'in muteber Acem, Hindistan ve Avrupa tüccarından olduğuna ve buna bağlı olarak sahip olduğu hak ve imtiyazlar ile yükümlülüklere dair *nişân-ı hümâyun* namıyla verilen berat.

The berat given as *Nişân-ı Hümâyun* (imperial decree) stating that Beneklioğlu Artin, resident in the İkikapılı Khan in Edirne, is from the reliable Persian, Indian and European merchants and the rights and privileges along with responsibilities based on that.

21-30 Muharrem 1246 [12-21 Temmuz/July 1830]
II. Mahmud
54,5 x 139,5 cm

BOA, MFB 784

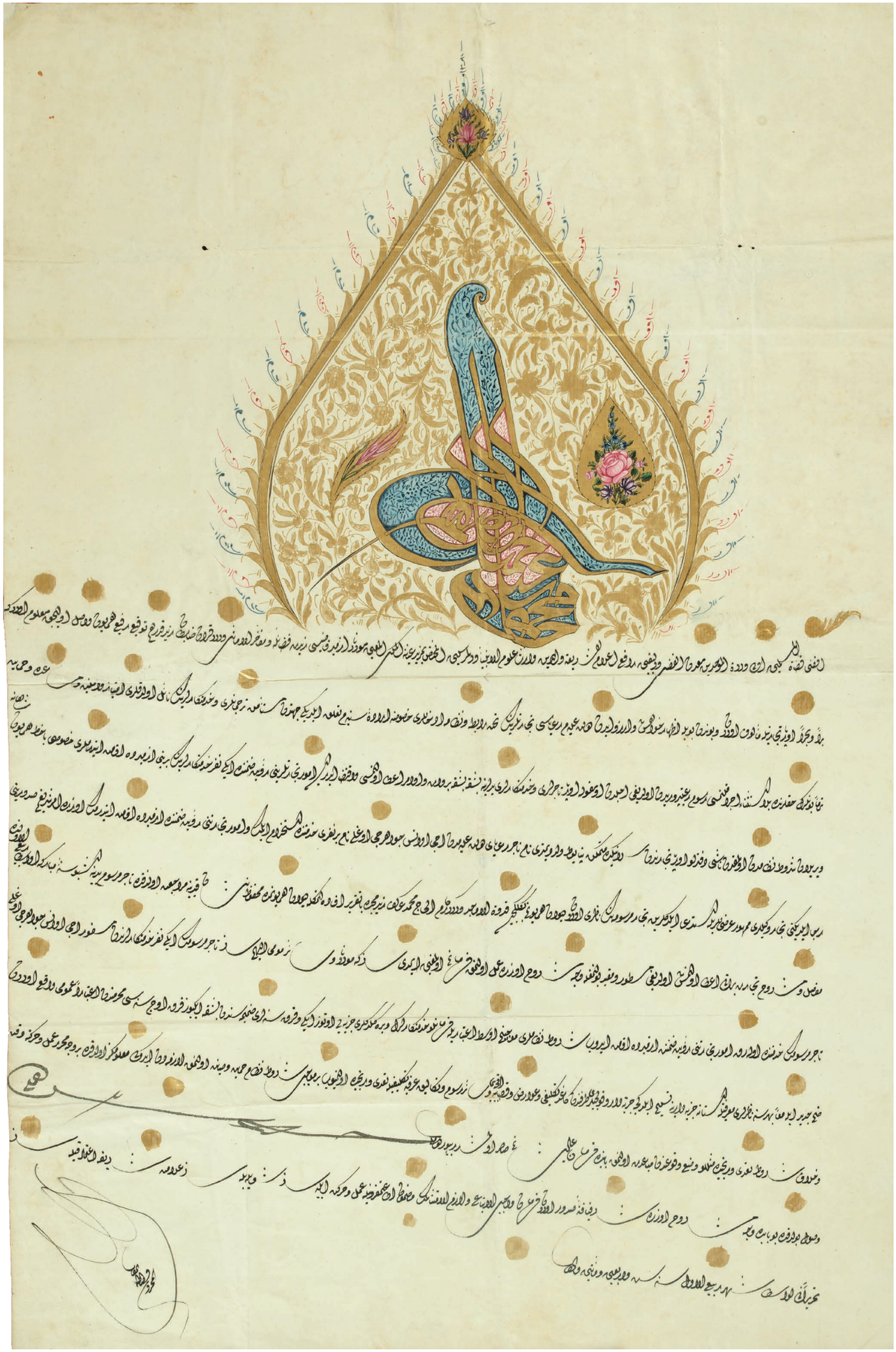

156

Selanik'te ikamet eden beratlı Avrupa Taciri Dimitri oğlu Panayot'un İzmir'de ikamet etmek üzere hizmetkârı olan Aci Ovanes Cevahircioğlu'nun, söz konusu beratta yazılı şartlar gereğince himaye edilmesi ve kendisinden cizye haricinde vergi alınmamasına dair ferman.

The ferman regarding to protect and not to collect tax other than *jizya* (tax paid by non-muslims) from Aci Ovanes Cevâhircioğlu, servant of Panayot provided to reside in İzmir, son of Dimitri, who is a European merchant with *berat* residing in Thessaloniki according to the conditions written in the forementioned berat.

11-20 Rebiülevvel 1246
[30 Ağustos/August – 8 Eylül/September 1830]
II. Mahmud
54 x 77,5 cm

BOA, MFB 764

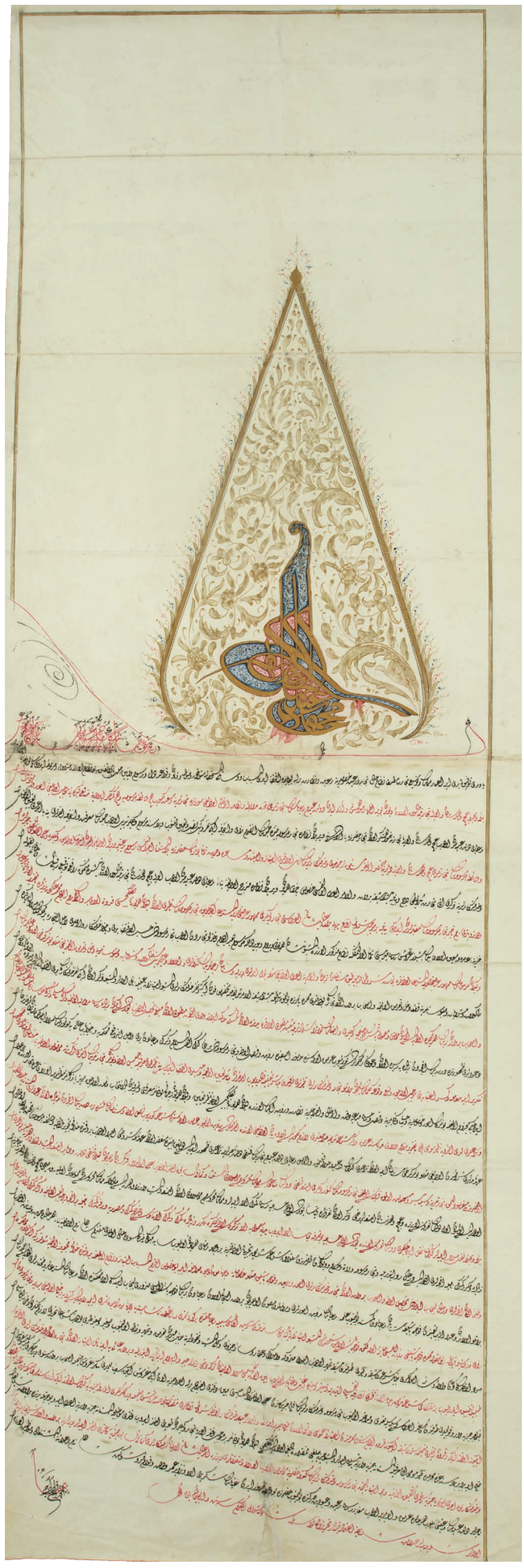

157

Niş'te yerleşik Zubetri (?) oğlu Nikola'nın muteber Avrupa, Acem ve Hindistan tüccarından olduğuna ve buna bağlı olarak sahip olduğu hak ve imtiyazlar ile yükümlülüklere dair *nişân-ı hümâyun* namıyla verilen berat.

The berat given as *nişân-ı hümâyun* (imperial decree) stating that Nikola, son of Zubetri (?), resident in Nish, is from the reliable European, Persian and Indian merchants and the rights and privileges along with responsibilities based on that.

11-20 Şevval 1246 [25 Mart/March – 3 Nisan/April 1831]
II. Mahmud
54 x 154 cm

BOA, MFB 782

158

Tırnovi kazasında Eleneli Köseoğlu Aci Yanako oğlu Aci Yordan'ın muteber Acem, Hindistan ve Avrupa tüccarından olduğuna ve buna bağlı olarak sahip olduğu hak ve imtiyazlar ile yükümlülüklere dair *nişân-ı hümâyun* namıyla verilen berat.

The berat given as *nişân-ı hümâyun* (imperial decree) stating that Aci Yordan, son of Eleneli Köseoğlu Aci Yanako in Tırnovi district, is from the realiable Persian, Indian and European merchants and the rights and privileges along with responsibilities based on that.

1-10 Şaban 1248 [24 Aralık/December – 2 Ocak/January 1833]
II. Mahmud
52,5 x 144,5 cm

BOA, MFB 791

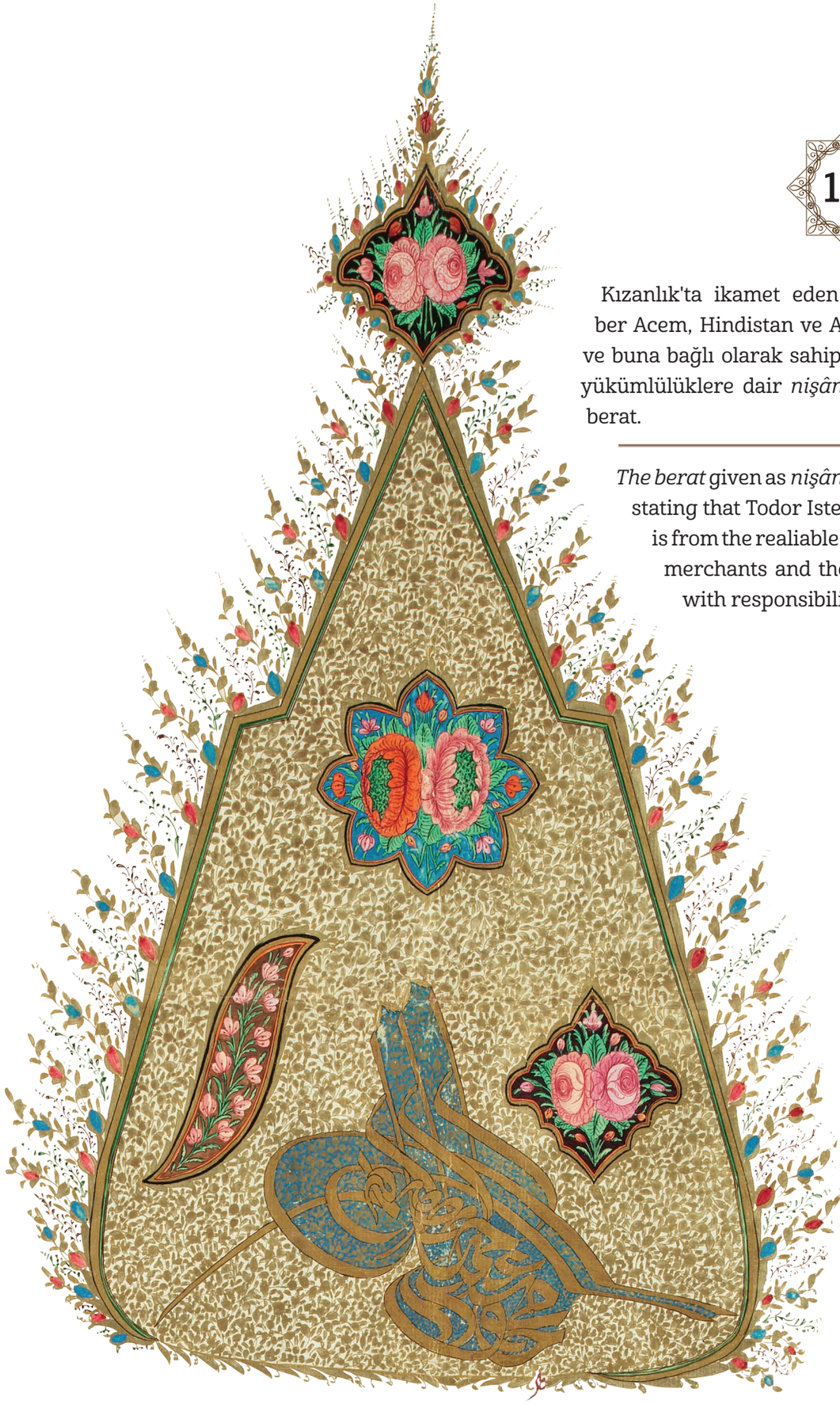

159

Kızanlık'ta ikamet eden Todor İstepanoviç'in muteber Acem, Hindistan ve Avrupa tüccarından olduğuna ve buna bağlı olarak sahip olduğu hak ve imtiyazlar ile yükümlülüklere dair *nişân-ı hümâyun* namıyla verilen berat.

The berat given as *nişân-ı hümâyun* (imperial decree) stating that Todor Istepanoviç, residing in Kızanlık, is from the realiable Persian, Indian and European merchants and the rights and privileges along with responsibilities based on that.

21-29 Şevval 1249
[3-11 Mart/March 1834]
II. Mahmud
53,5 x 150 cm

BOA, MFB 795

Kızanlık'ta ikamet eden beratlı Avrupa, Acem ve Hindistan tüccarından Todor İstepanoviç'in hizmetkârı Simon Nedelkoviç'in, söz konusu beratta yazılı şartlar gereğince himaye edilmesi ve kendisinden cizye haricinde vergi alınmamasına dair ferman.

The ferman regarding to protect and not to collect tax other than *jizya* (tax paid by non-muslims) from Simon Nedelkoviç, servant of Todor Istepanoviç who is from the European, Persian and Indian merchants with *berat* residing in Kızanlık according to the conditions written in the forementioned *berat.*

21-29 Şevval 1249 [3-11 Mart/March 1834]
II. Mahmud
55 x 78,5 cm

BOA, MFB 864

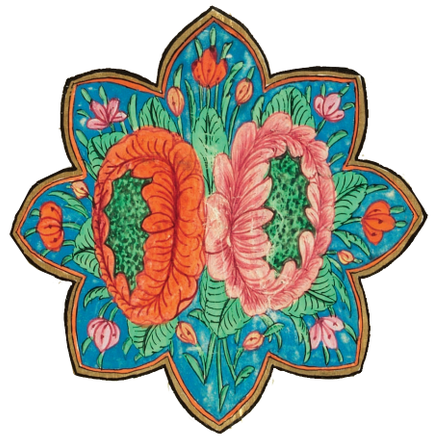

Çarşamba, Cumapazarı ve Eğribucak kazasına bağlı Kozana köyü ahalisinden Yorgi ve isimleri yazılı diğer beş kişinin çarık imal edip satmalarına ruhsat verildiğine dair ferman.

The ferman stating that Yorgi and other five persons whose names are written from the people of Kozana village of Çarşamba, Cumapazarı and Eğribucak district, are licensed to manufacture and sell sandals.

3 Rebiülahir 1250 [9 Ağustos/August 1834]
II. Mahmud
55,5 x 77 cm

BOA, MFB 102

Cumapazarı ahalisinden Yorgi ve isimleri yazılı diğer üç kişinin çarık imal edip satmalarına ruhsat verildiğine dair ferman.

The ferman stating that Yorgi and other three persons whose names are written from the people of Cumapazarı are licensed to manufacture and sell sandals.

19 Muharrem 1251 [17 Mayıs/May 1835]
II. Mahmud
54 x 77 cm

BOA, MFB 1205

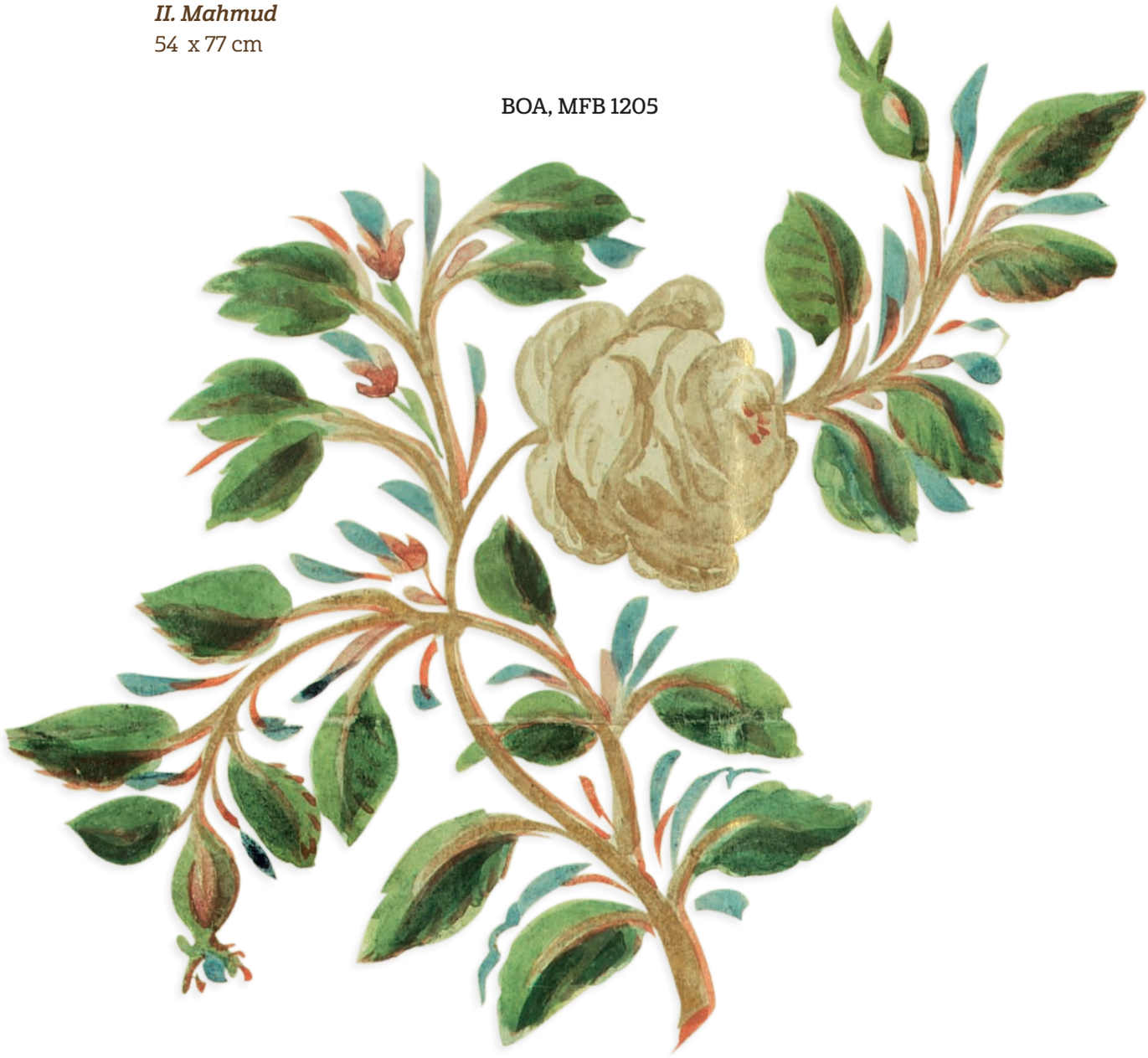

163

İstanbul'un et ihtiyacının karşılanması için celepler tarafından getirilen koyun, kuzu ve keçilerin mezbahalara dağıtımı, kesimi, kasap esnafına tevzii, satışı, fiyatı vb. hususlarda konulmuş nizam ve şartlar hakkında değişik tarihlerde çıkarılmış olan fermanların ayrıntıları ile bu esaslara uyulmasına ve bunların ilgili dairelerdeki kayıtlarında yapılacak bazı düzeltmelere dair ferman.

The ferman regarding the distribution and slaughter of sheep, lambs and goats brought by the *celeps* (drovers) to the slaughterhouses to meet the meat needs of Istanbul; details of the decrees issued on different dates regarding the order and conditions imposed on issues such as distribution, sale and price to butchers; the compliance with these principles and some corrections to be made in records of these in the relevant departments.

28 Rebiülevvel 1251
[24 Temmuz/July 1835]
II. Mahmud
55 x 105,5 cm

BOA, MFB 856

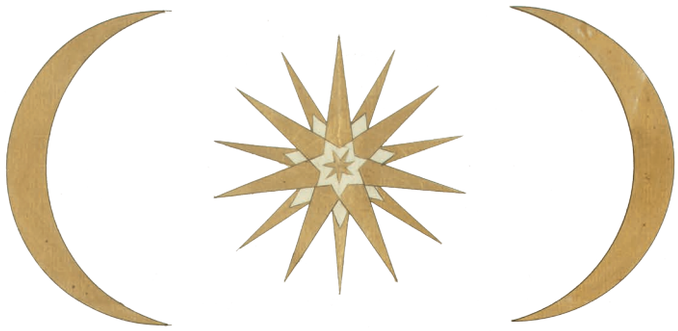

164

İstanbul'da Valide Hanı'nda yerleşik Yorgi Aleksioğlu'nun muteber Acem, Hindistan ve Avrupa tüccarından olduğuna ve buna bağlı olarak sahip olduğu hak ve imtiyazlar ile yükümlülüklere dair *nişân-ı hümâyun* namıyla verilen berat.

The berat given as *nişân-ı hümâyun* (imperial decree) stating that Yorgi Aleksioğlu, resident in Valide Khan in İstanbul, is from the realiable Persian, Indian and European merchants and the rights and privileges along with responsibilities based on that.

1-10 Zilhicce 1253
[26 Şubat/February – 7 Mart/March 1838]
II. Mahmud
53 x 150 cm

BOA, MFB 799

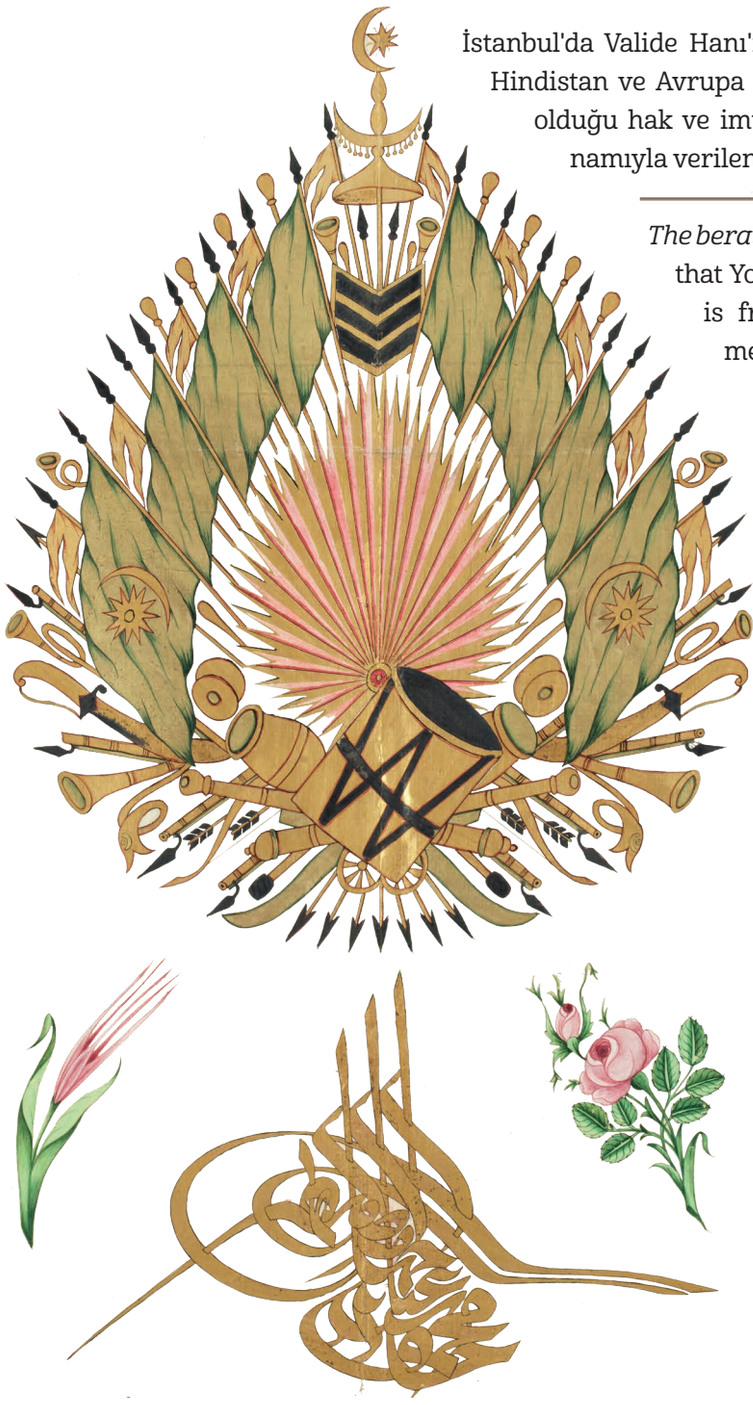

165

Halife Hz. Ömer'in neslinden gelen ve Yabanabad kazasının Şeyhler köyündeki Sığırcık Suyu'na (Çekirge Suyu) memur olan Şeyh Ali Semerkandî hazretlerinin evlatlarının avarız, tekâlif ve raiyyet rüsumundan muaf olduklarına ve hiçbir görevlinin bu yüzden kendilerini rencide etmemesine dair önceki padişahlar tarafından tecdit edilerek verilegelmekte olan fermanın cülûs-ı hümâyun münasebetiyle yenilenmesi müracaatı üzerine verilen yeni ferman.

The new *ferman* given upon the application to renew the *ferman* on the occasion of enthronement of the new Sultan which has been issued by former sultans by renewing stating that the children of Sheikh Ali Semerkandî, descendants of Khalifa Omar and the holders of the Spring of *Sığırcık* at the village of Şeyhler in the district of Yabanâbâd are exempt from taxes and no official to offend them for this.

6 Receb 1255 [15 Eylül/September 1839]
Abdülmecid
52,5 x 76,5 cm

BOA, MFB 963

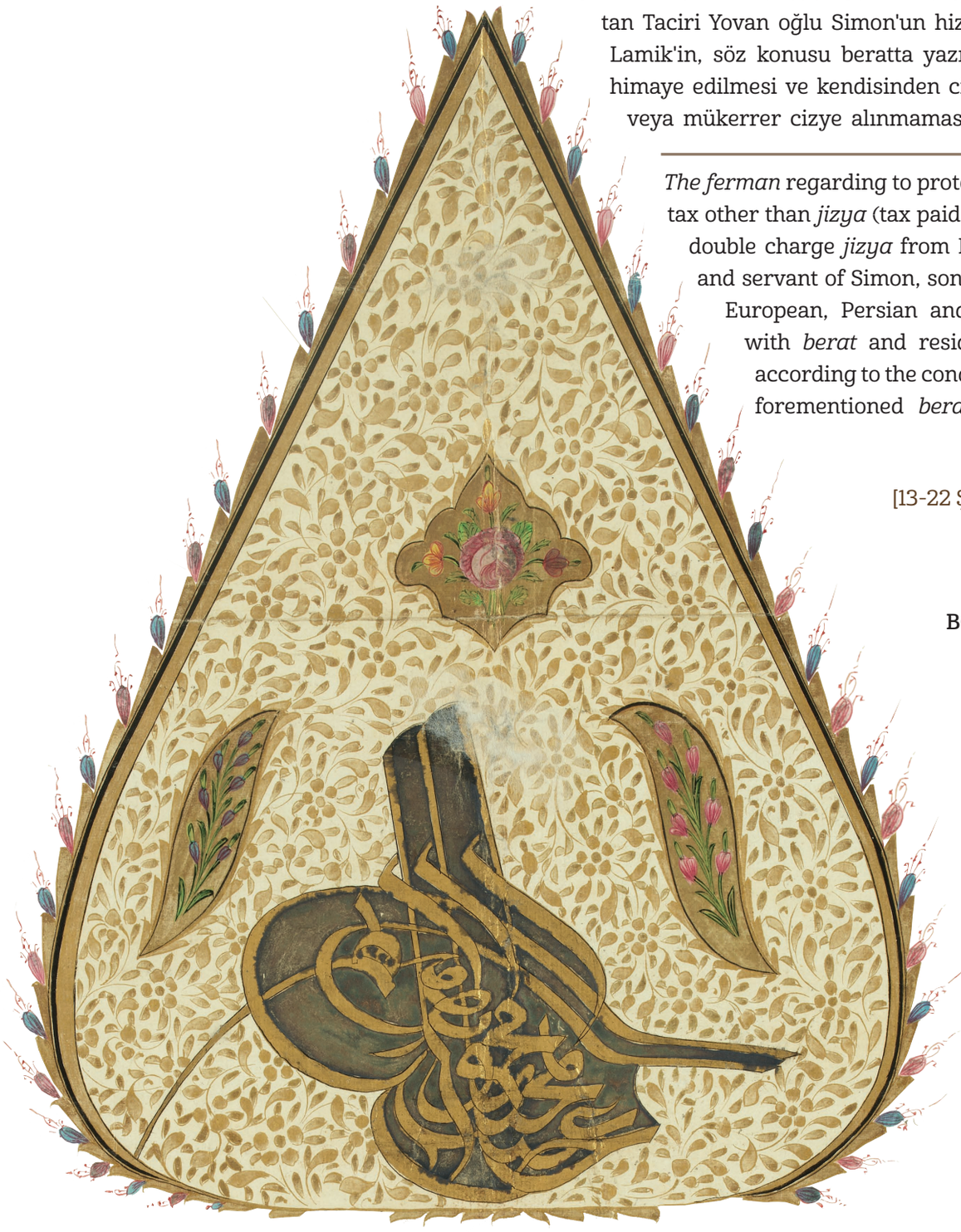

166

Yıldız Hanı'nda ikamet eden beratlı Avrupa, Acem ve Hindistan Taciri Yovan oğlu Simon'un hizmetkârı Hazer oğlu Lamik'in, söz konusu beratta yazılı şartlar gereğince himaye edilmesi ve kendisinden cizye haricinde vergi veya mükerrer cizye alınmamasına dair ferman.

The ferman regarding to protect and not to collect tax other than *jizya* (tax paid by non-muslims) or double charge *jizya* from Lamik, son of Hazer and servant of Simon, son of Yovan who is the European, Persian and Indian merchants with *berat* and residing in Yıldız Khan according to the conditions written in the forementioned *berat.*

21-30 Zilhicce 1256
[13-22 Şubat/February 1841]
Abdülmecid
55 x 76 cm

BOA, MFB 838

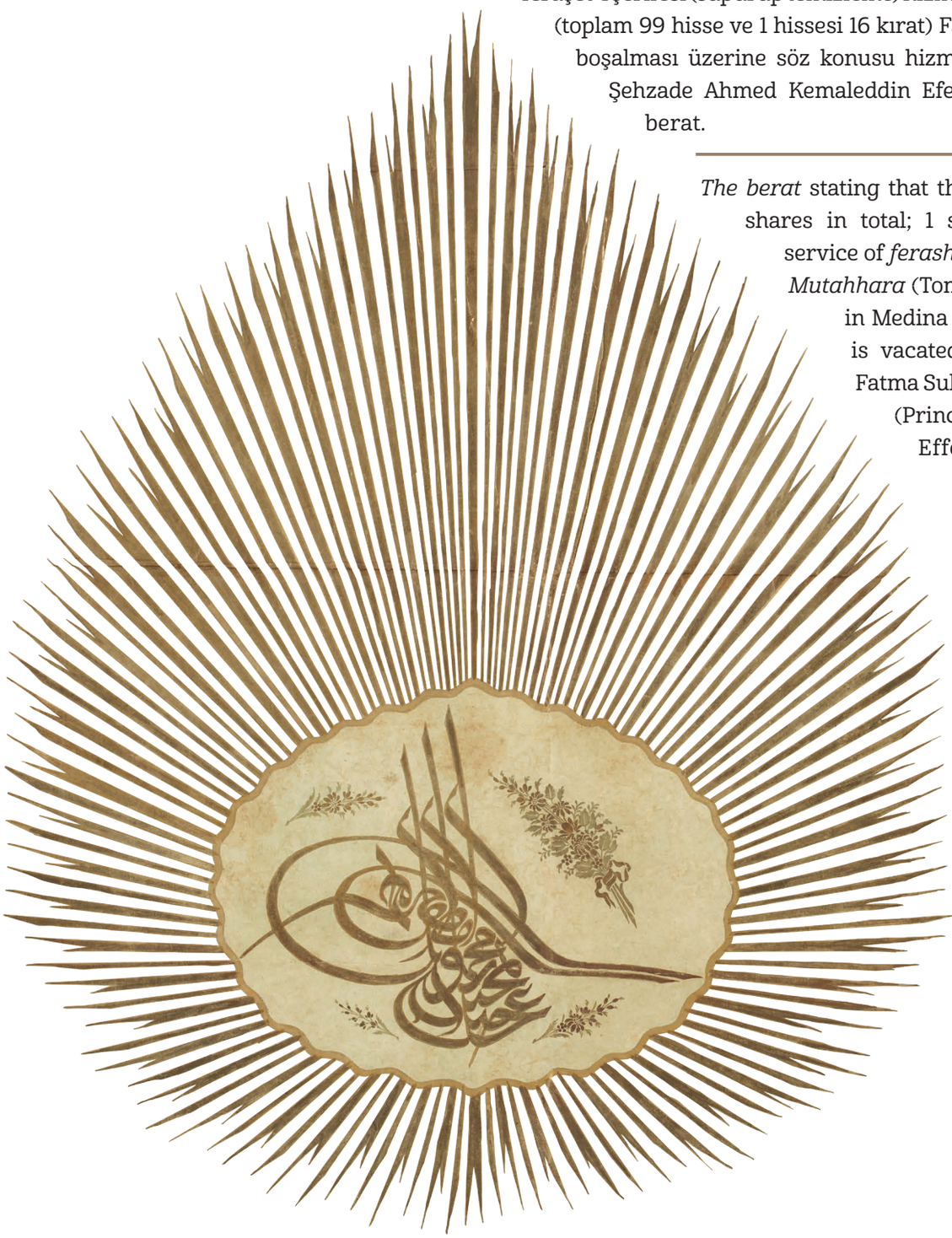

167

Hz. Peygamber'in (s.a.v.) Medîne-i Münevvere'deki Ravza-i Mutahharalarının ferâşet-i şerîfesi (süpürüp temizleme) hizmetinin ½ kırat hissesinin (toplam 99 hisse ve 1 hissesi 16 kırat) Fatma Sultan'ın vefatıyla boşalması üzerine söz konusu hizmetin ¼ kırat hissesinin Şehzade Ahmed Kemaleddin Efendi'ye verildiğine dair berat.

The berat stating that the share of ¼ carat (99 shares in total; 1 share=16 carat) of the service of *ferashet* (cleaning) of *Ravza-i Mutahhara* (Tomb of the Holy Prophet) in Medina of which ½ carat share is vacated due to the death of Fatma Sultan, is given to *Şehzade* (Prince) Ahmed Kemaleddin Effendi

17 Şaban 1264
[19 Temmuz/July 1848]
Abdülmecid
75 x 167 cm

BOA, MFB 810

Azledilen Edirne ve Tevâbii Rum Metropoliti Kirilos'un yerine seçilen Diyonisyos'a, bu görevinden dolayı sahip olduğu yetki, hak ve sorumluluklar ile cemaat mensuplarının din işlerinin yürütülmesi hususundaki esaslara dair verilen Metropolitlik beratı.

The berat given for Metropolitan position to Diyonisyos who is elected to replace Kirilos, the dismissed Greek Metropolitan of Edirne and its environs, on his authority, rights and responsibilities along with the principles regarding to conduct religious affairs of members of the community.

18 Rebiülevvel 1290 [16 Mayıs/May 1873]
Abdülaziz
56,5 x 77,2 cm

BOA, MFB 875

Hz. Peygamber'in (s.a.v.) Medîne-i Münevvere'deki Ravza-i Mutahharalarının ferâşet-i şerîfesi (süpürüp temizleme) hizmetinin, Mehmed kızı Rukiye Hatun'un vefatıyla boşalan ¼ kırat hissesinin (toplam 99 hisse ve 1 hissesi 16 kırat) Harem-i Hümâyun'da Başkadın olan Nâzikedâ Kadın'a tevcih olunduğuna dair berat.

The berat stating that the share of ¼ carat (99 shares in total; 1 share=16 carat) of the service of *ferashet* (cleaning) of *Ravza-i Mutahhara* (Tomb of the Holy Prophet) in Medina which is vacated due to the death of Rukiye Hatun, daughter of Mehmed, is given to Nâzikedâ Kadın who is the *Başkadın* (head of the women) in the *Harem-i Hümâyun* (Imperial Harem).

28 Cemaziyelevvel 1295 [30 Mayıs/May 1878]
II. Abdülhamid
74 x 113,5 cm

BOA, MFB 883

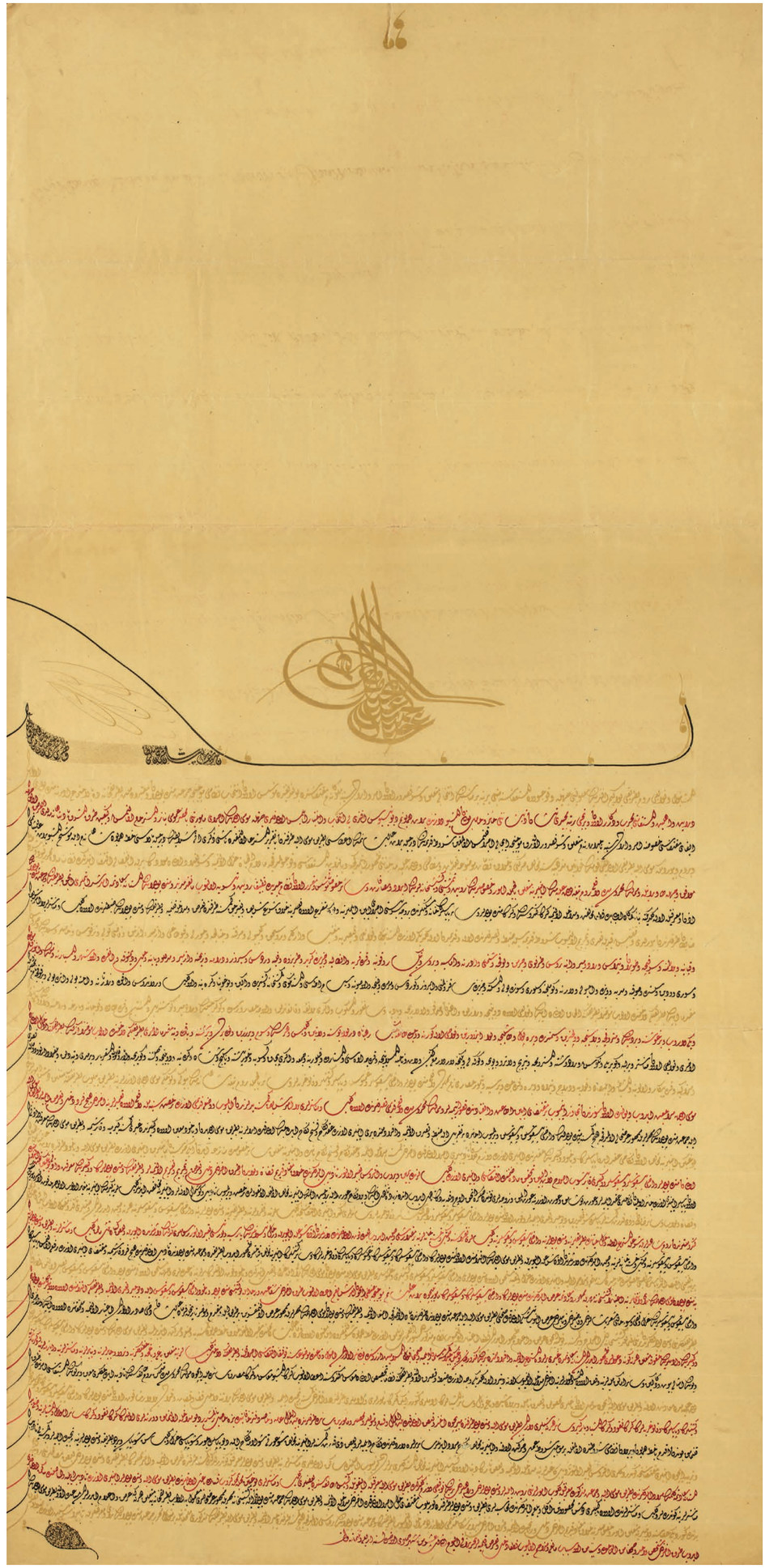

170

Yovakim Efendi'nin maluliyetinden dolayı istifası ile boşalan İstanbul ve Tevâbii Rum Patrikliğine seçilen sabık Edirne Metropoliti Diyonisyos'a, bu görevinden dolayı sahip olduğu yetki, hak ve sorumluluklar ile cemaat mensuplarının din işlerinin yürütülmesi hususundaki esaslara dair verilen Patriklik beratı.

The berat given for Patriarchate position to former Edirne Metropolitan Diyonisyos who is elected as Greek Patriarchate of Istanbul and its environs which is vacated due to the physical infirmity of Yovakim Efendi, on his authority, rights and responsibilities along with the principles regarding to conduct religious affairs of members of the community.

13 Cemaziyelahir 1304 [9 Mart/March 1887]
II. Abdülhamid
71 x 146 cm

BOA, MFB 934

Alâmet-i şerîfe (tuğra) i'tımâd kılalar!

Yabancı Arşivlerden Alınan Belgeler
Documents from Foreign Archives

Lofça kazasına bağlı Lin (?) köyü ahalisinin, eskiden beri kendi tasarruflarında olan Yamna (?) yaylağına İzladi kazasına bağlı Beşayed (?) köyü ahalisinden bazı kişilerce yapılan tecavüzle ilgili şikâyetlerinin, taraflar mahkemeye çıkarılarak temessük ve defter kayıtlarına göre teftiş olunması ve bir hak ihlali varsa engellenmesine dair ferman.

The ferman stating that the complaint of the inhabitants of Lin (?) village in Lofça district about the trespassing committed by some people from Beşayed (?) village in İzladi district to Yamna (?) Summer Pastures which has always been at their disposal, to be inspected according to the deed and registry book records by bringing the parties to court and to prevent the violation of rights, if any exists.

21-30 Cemaziyelevvel 1055 [15-24 Temmuz/July 1645]
İbrahim

Bulgaristan Arşivi/Archive of Bulgaria
SA – Sofia, a.f. 605K, inv. 2, a.u. 7

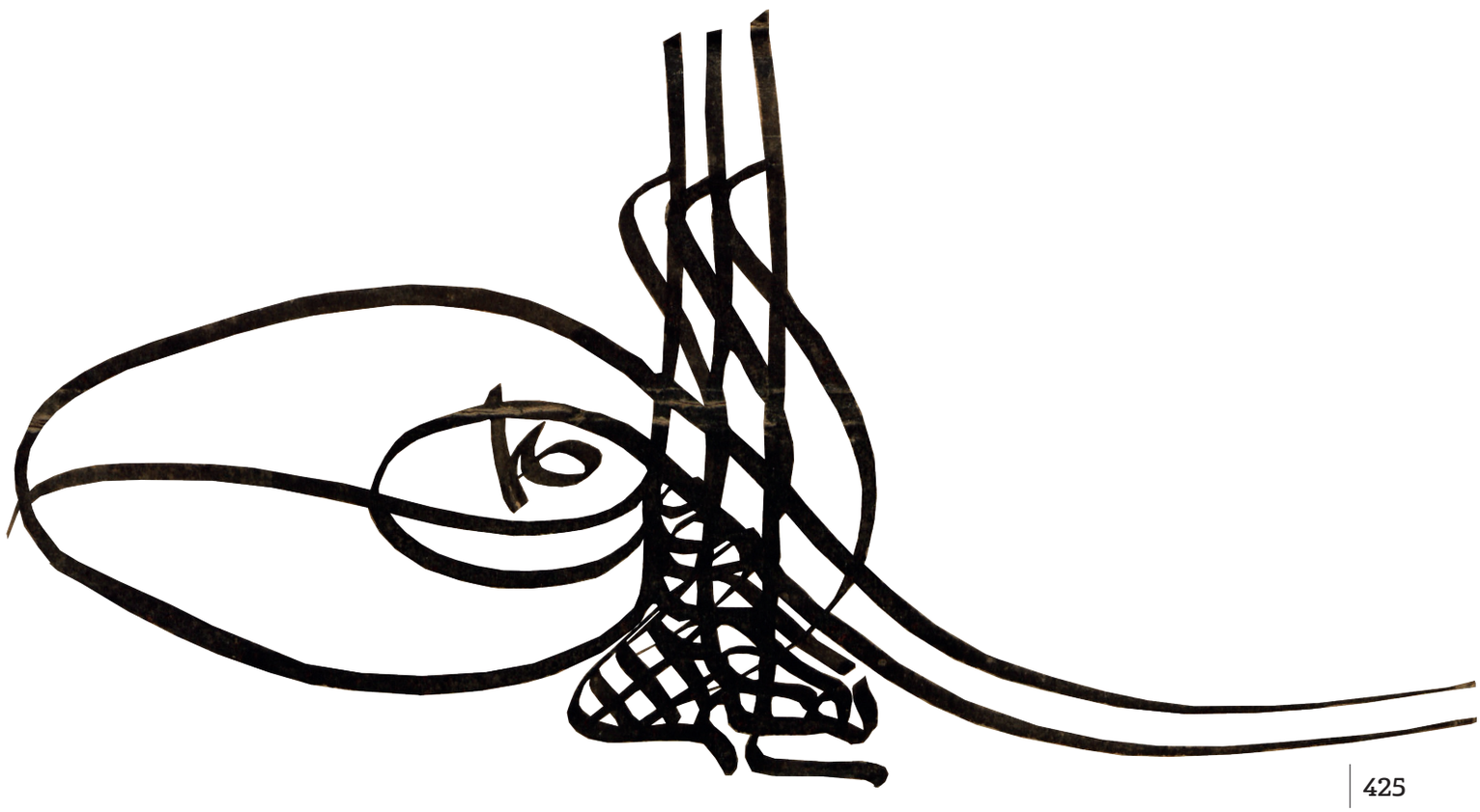

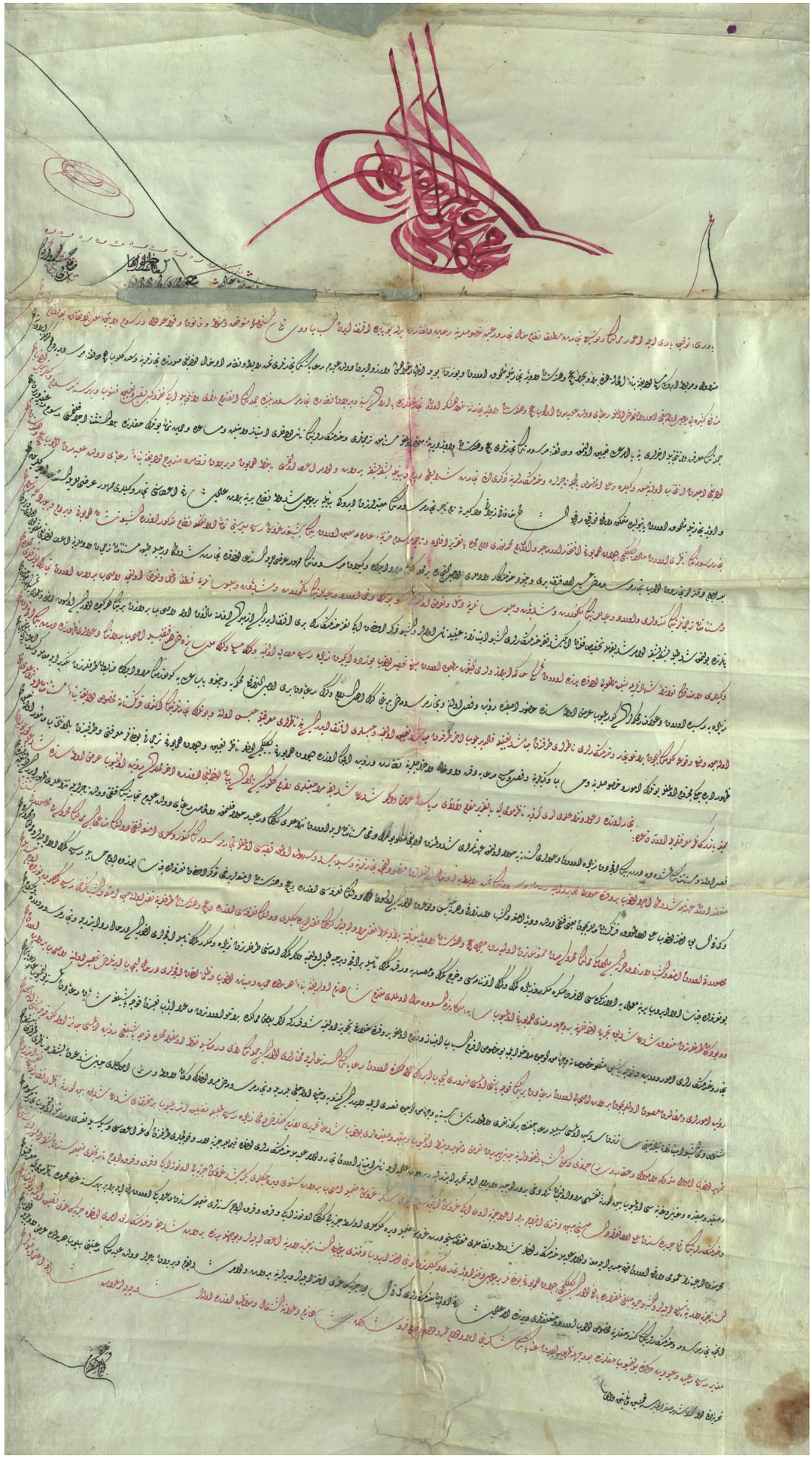

Yanbolu'da yerleşik Kirte oğlu Zilati'nin muteber Acem, Hindistan ve Avrupa tüccarından olduğuna ve buna bağlı olarak sahip olduğu hak ve imtiyazlar ile yükümlülüklere dair *nişân-ı hümâyun* namıyla verilen berat.

The berat given as *nişân-ı hümâyun* (imperial decree) stating that Zilati son of Kirte, resided in Yanbolu, is from the realiable Persian, Indian and European merchants and the rights and privileges along with responsibilities based on that.

11-20 Safer 1250 [19-28 Haziran/June 1834]
II. Mahmud

Bulgaristan Arşivi/Archive of Bulgaria
SA – Yambol, partial accrual 35

Rahip Antimos'un kötü yönetiminden dolayı azledilmesi neticesinde boşalan Bulgar Eksarhlığına seçilen sabık Lofça Metropoliti Rahip Yosef'e, bu görevinden dolayı sahip olduğu yetki, hak ve sorumluluklar, görev bölgeleri, cemaat mensuplarının din işlerinin yürütülmesi hususundaki esaslar vs.ye dair verilen Eksarhlık beratı.

The berat given for Exarchate position to Priest Yosef, the former Metropolitan of Lofça, who is elected to the Bulgarian Exarchate which is vacated due to the dismissal of Priest Antimos due to his misconduct, on his authority, rights and responsibilities, area of jurisdiction along with the principles regarding to conduct religious affairs of members of the community.

21 Cemaziyelevvel 1294 [3 Haziran/June 1877]
II. Abdülhamid

Bulgaristan Arşivi/Archive of Bulgaria
CSA, a.f. 989 к, inv. 1, a.u. 2

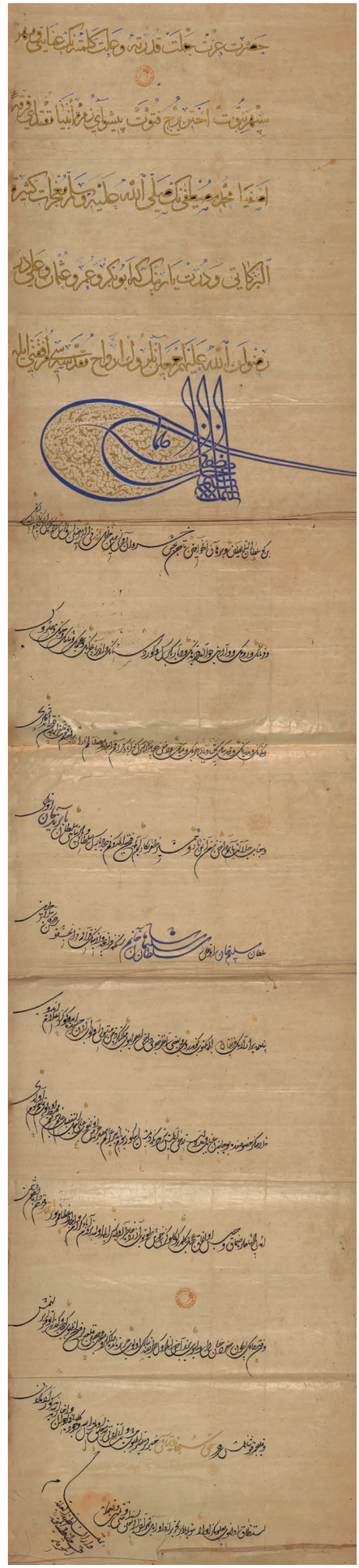

Fransa Kralı Fransuva'nın, ülkesinin düşman istilasına uğradığı ve kendisinin hapiste olduğundan bahisle kurtarılması için yardım edilmesi isteğine dair adamı Frankpan vasıtasıyla gönderdiği mektuba; padişahlar için yenilgi ve hapsin şaşılacak bir durum olmadığı, gönlünü hoş tutup küskünlüğe düşmemesi, Osmanlı'nın her zaman sefere hazır olduğu ve malumat ve ahvali adı geçen adamının kendisine aktaracağına dair cevaben gönderilen nâme-i hümâyun.

The nâme-i hümâyun (Imperial Letter) sent in response to the letter sent by Francis, King of France, through Frankpan, the King's man, asking for help in rescue, saying that his country was invaded by the enemy and that he was in prison; stating that the defeat and imprisonment is not surprising for the sultans, to keep his heart at ease and not fall into resentment the Ottomans are always ready for the campaign, and his aforementioned man will convey the information and circumstances to him.

1-10 Rebiülahir 932 [15-24 Ocak/January 1526]
I. Süleyman

Fransa Arşivi/The Archive of France
BnF Archives et manuscrits, Supplément Turc 1638

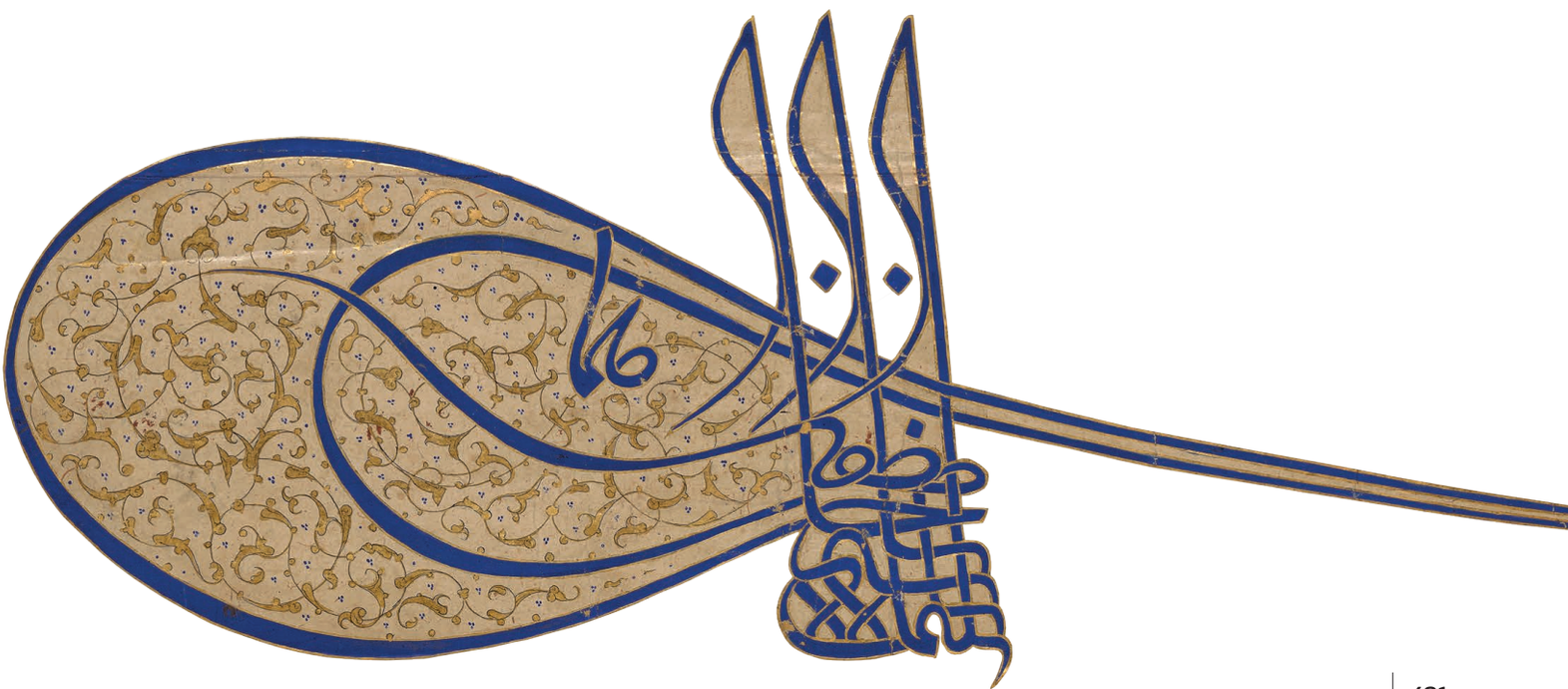

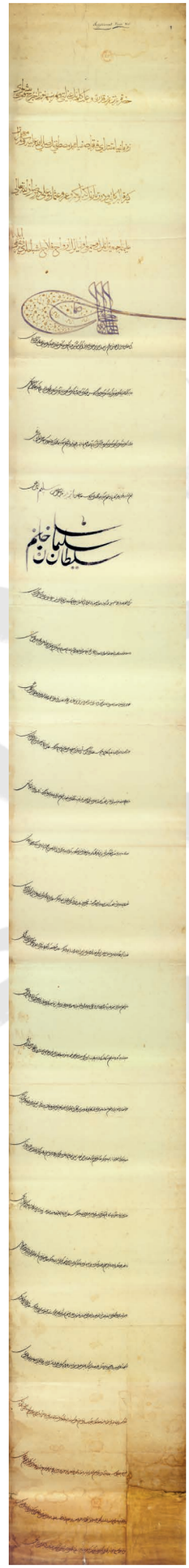
سلطان سلیمان خانم

Kanunî Sultan Süleyman'ın; İran üzerine açılan sefer (Irakeyn seferi), bu sırada yapılan savaşlar, kazanılan zaferler ve fethedilen diyarlar ile İran Şahı'na verilen emana dair İstanbul'a dönerken Tebriz'den Fransa Kralı Fransuva'ya *hükm-i şerîf* namıyla gönderdiği fetihname.

The fetihname (Imperial letter on the conquests) sent from Tabriz to Francis, King of France, on the way to Istanbul as *hükm-i şerîf* (Imperial decree) by Suleiman the Magnificent regarding the campaign on Iran (Campaign of Irakeyn), the wars, victories and conquered lands along with the *aman* (assurance) granted to the Shah of Iran.

11 Muharrem [942] / 12 Temmuz/July [1535]*
I. Süleyman

Fransa Arşivi/The Archive of France
La Bibliotheque National, Supplement Turc No: 815

* Belgede sadece hicri ve miladi gün ve ay tarihleri yazılı olup yıl tarihi mevcut olmadığından yıl tarihi söz konusu gün ve ay tarihleri eşleştirilerek belirlenmiştir.

* Since only Hijri and Gregorian day and month are written in the document and there is no year, the year is determined by matching the dates of the aforementioned day and month.

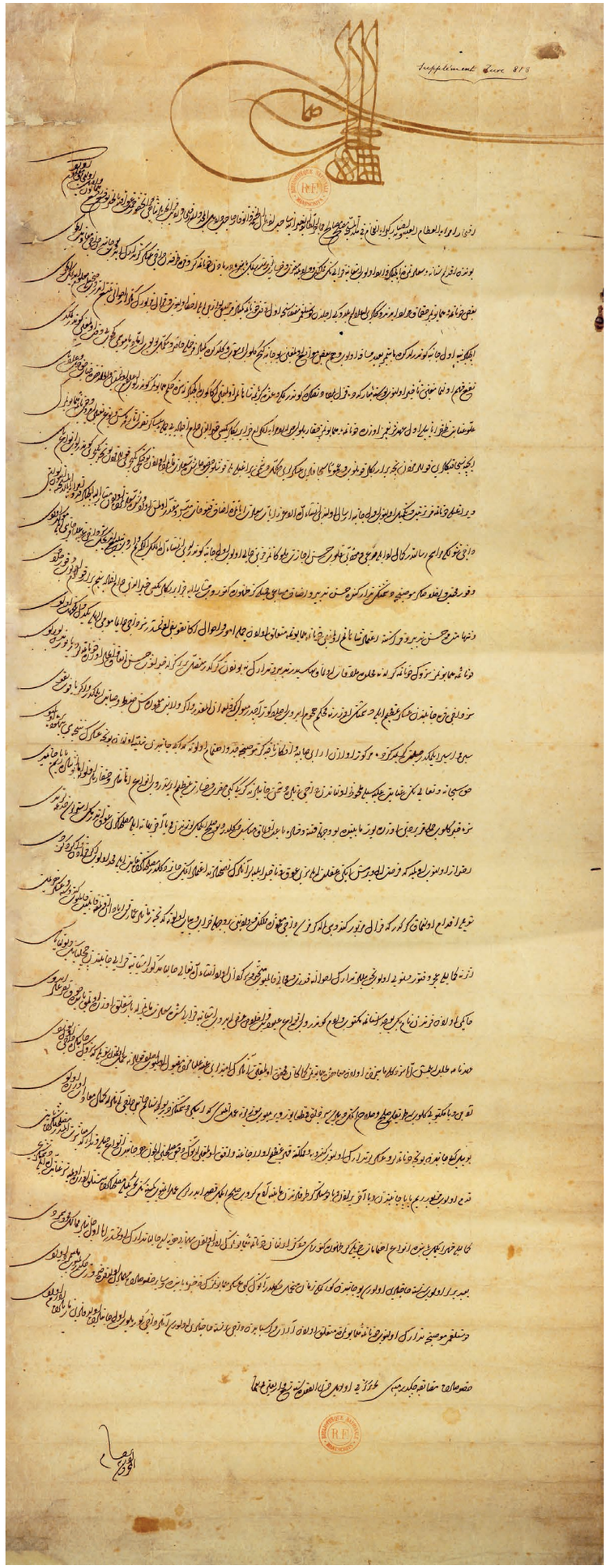

Fransa Kralı Fransuva'ya; İspanya'ya yapacağı askerî harekâta destek için isteği üzerine bir Osmanlı donanmasının Cezayir Beylerbeyi Hayreddin Paşa emrinde o tarafa gönderildiği, ancak bu kadar hazırlığın boşa gitmemesi için, bu harekâtı engellemek amacıyla Papalık vs. tarafından yapılacak girişimlere itibar etmemesi, Sicilya ve Pulya Hâkimi'nin bu maksatla Osmanlı Devleti'ne yaptığı müracaatın Fransa ile olan dostluktan dolayı dikkate alınmadığı hususlarına ve donanmanın ihtiyaçlarının karşılanmasına dair gönderilen nâme-i hümâyun.

The nâme-i hümâyun (Imperial Letter) sent to the King of France, Francis; stating that an Ottoman navy has been sent to there under the command of Hayreddin Pasha, the *Beylerbeyi* (Governor) of Algeria upon his request to support his military campaign against Spain, but in order not to fail so much preparation, he should disregard the initiatives by the Papacy and so on, the issues that the King of Sicily and the Puglia's appeal to the Ottoman State for this purpose were not taken into account due to the friendship with France and providing the needs of the navy.

1-10 Zilkade 949 [6-15 Şubat/February 1543]
I. Süleyman

Fransa Arşivi/The Archive of France
La Bibliotheque National, Supplement Turc No: 818

177

Osman'ın tasarrufunda iken onun başka dirliğe çıkmasından dolayı boşalan Ahıska sancağının Kuzey ve Güney nahiyelerindeki Aşağı ve Yukarı Nuhrebi (Naokhrebi) vs. köylerden oluşan zeametin Ahmed'e verildiğine dair berat.

The berat stating that the *zeamet* (large fief) consists of the villages of Lower and Upper Nuhrebi (Naokhrebi) and so on, in the Northern and Southern sub-districts of *Ahıska* (Meskhetian) sanjak, which was vacated by Osman as he moved to another *dirlik* (fief), is granted to Ahmed.

1-10 Zilhicce 1068 [30 Ağustos/August – 8 Eylül/September 1658]
IV. Mehmed

Gürcistan Arşivi/The Archive of Georgia
ფ.1453- 13 1658 ნ.

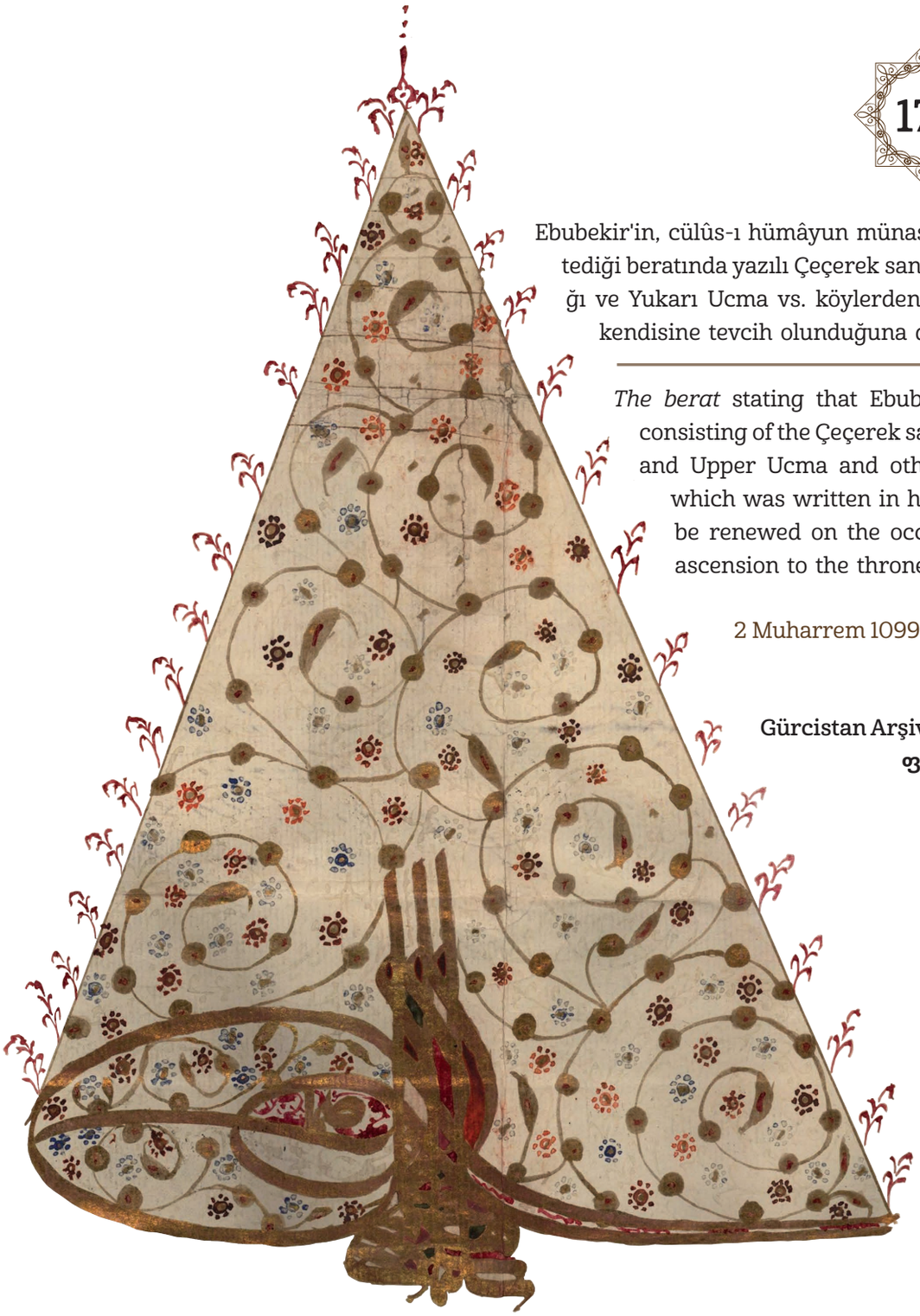

178

Ebubekir'in, cülûs-ı hümâyun münasebetiyle yenilenmesini istediği beratında yazılı Çeçerek sancağı ve nahiyesindeki Aşağı ve Yukarı Ucma vs. köylerden oluşan zeametin yeniden kendisine tevcih olunduğuna dair berat.

The berat stating that Ebubekir's *zeamet* (large fief) consisting of the Çeçerek sanjak and villages of Lower and Upper Ucma and other villages in its district, which was written in his *berat* that he wanted to be renewed on the occasion of the new sultan's ascension to the throne, is granted to him again.

2 Muharrem 1099 [8 Kasım/November 1687]*

II. Süleyman

Gürcistan Arşivi/The Archive of Georgia

ფ.1453-14 1678 ნ.

* Belgede tanzim tarihi mevcut olmadığından belgenin tarihi olarak berattaki tuğranın sahibi Sultan II. Süleyman'ın tahta çıkış tarihi olan bu tarih kabul edilmiştir.

* Since the date of issue in the document is not available, this date, which is the date of the enthronement of Sultan Suleyman II, the owner of the tughra in the berat, was accepted as the date of the berat.

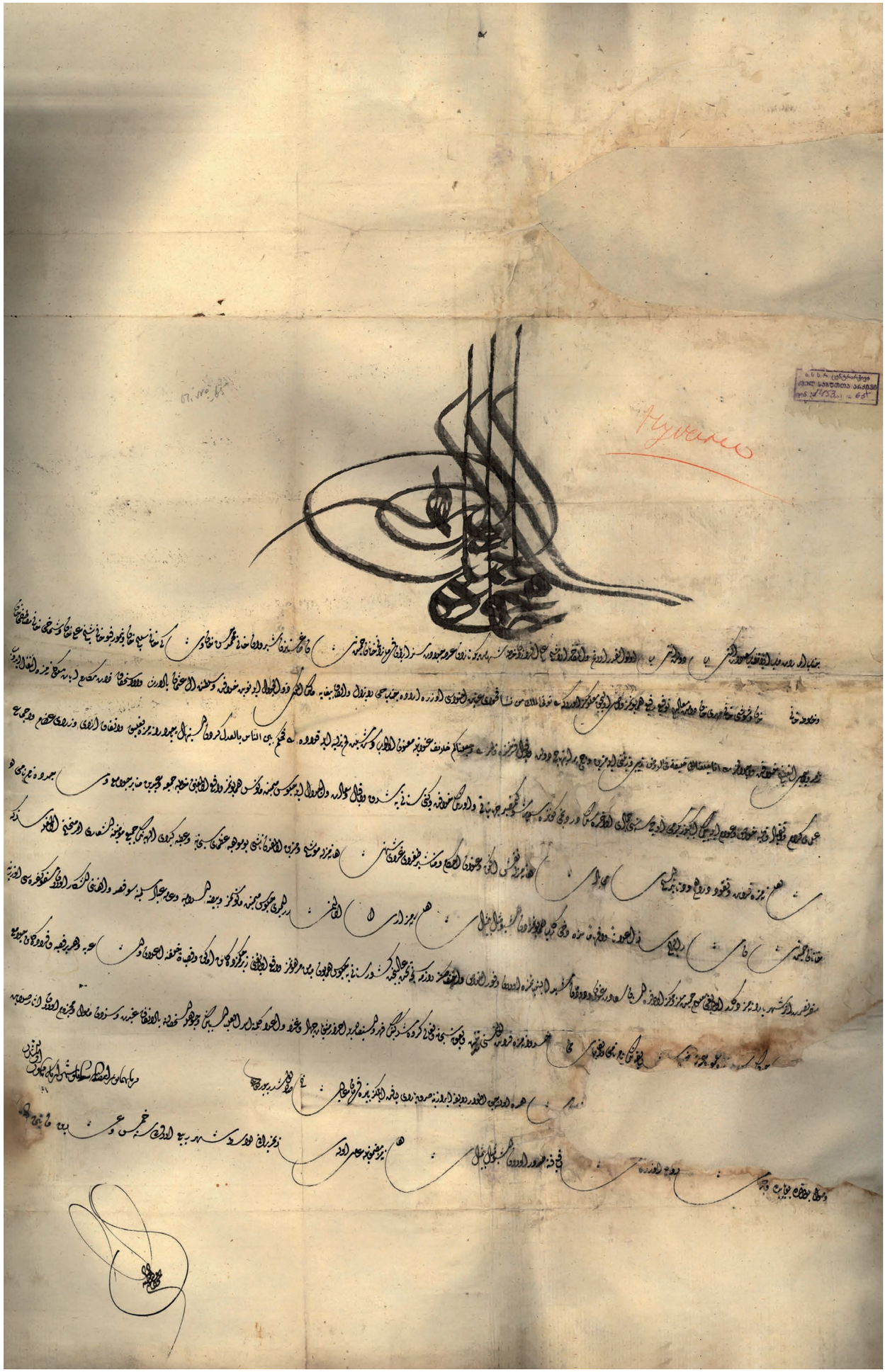

179

Sultan II. Mahmud'un, Dağıstan hanlarından Şirvan Hanı Mehmed Hasan Han, Şeki Hanı Selim Han, Demirkapı Hanı Şeyh Ali Han, Şemahı Hanı Mustafa Han ve Şuşa Hanı Mehdi Han'a, Osmanlı tahtına ve Hilafet makamına kendisinin geçtiği, durumun hükümranlıkları altındaki ahaliye ilan edilip hutbenin kendi adına okutulması ve savaş hâlinde bulunulan Rusya'ya karşı zafer kazanılması için elden gelen gayretin gösterilmesi hususlarında gönderdiği ferman.

The ferman sent by Sultan Mahmud II to Mehmed Hasan Khan of Shirvan, Selim Khan of Şeki, Sheikh Ali Khan of Demirkapı, Mustafa Khan of Şemah (Şamah) and Mehdi Khan of Şuşa of the Dagestan khans, announcing that he ascended the Ottoman throne and Caliphate that to announce the situation to the people under their rule and have the khutbah read on his behalf and demanding the utmost effort to win a victory against Russia in a state of war.

11-20 Rebiülevvel 1225 [16-25 Nisan/April 1810]
II. Mahmud

Gürcistan Arşivi/The Archive of Georgia
ფ.1453 - 65 1808 ნ.

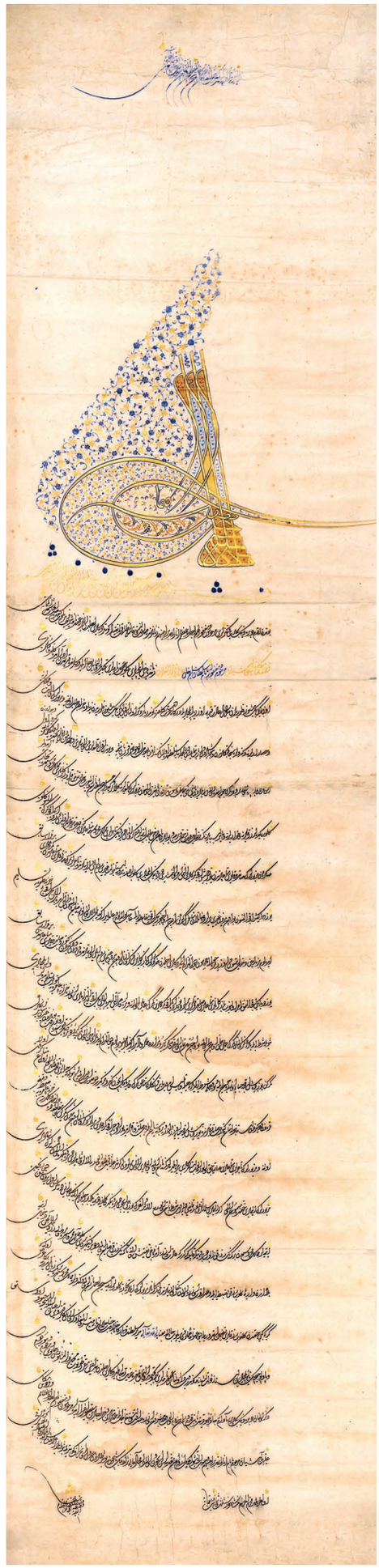

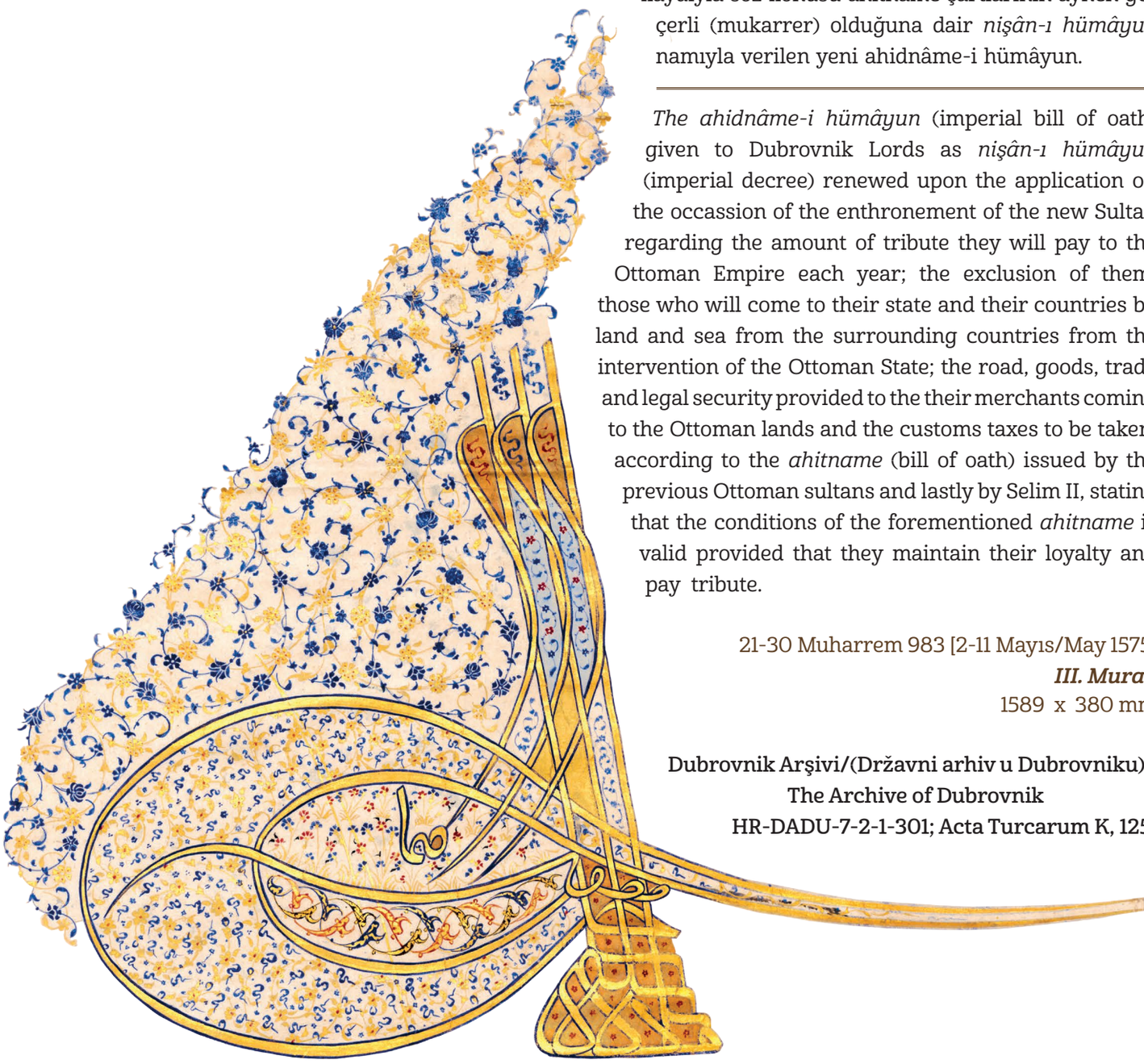

180

Dubrovnik beylerine; Osmanlı Devleti'ne her yıl ödeyecekleri haraç miktarı, kendileri, ülkeleri ve ülkelerine etraftaki memleketlerden kara ve deniz yoluyla gelecek olanların Osmanlı Devleti'nin müdahalesinden masuniyeti, Osmanlı ülkesine gelen bezirgânlarına sağlanan yol, mal, ticaret ve hukuk emniyeti ile mallarından alınacak gümrük vs.ye dair önceki Osmanlı padişahları ve son olarak II. Selim tarafından verilen ahitnamenin cülûs-ı hümâyun münasebetiyle yenilenmesi için yapılan müracaat üzerine, sadakatlerini sürdürmeleri ve haraçlarını ödemeleri kaydıyla söz konusu ahitname şartlarının aynen geçerli (mukarrer) olduğuna dair *nişân-ı hümâyun* namıyla verilen yeni ahidnâme-i hümâyun.

The ahidnâme-i hümâyun (imperial bill of oath) given to Dubrovnik Lords as *nişân-ı hümâyun* (imperial decree) renewed upon the application on the occassion of the enthronement of the new Sultan regarding the amount of tribute they will pay to the Ottoman Empire each year; the exclusion of them, those who will come to their state and their countries by land and sea from the surrounding countries from the intervention of the Ottoman State; the road, goods, trade and legal security provided to the their merchants coming to the Ottoman lands and the customs taxes to be taken, according to the *ahitname* (bill of oath) issued by the previous Ottoman sultans and lastly by Selim II, stating that the conditions of the forementioned *ahitname* is valid provided that they maintain their loyalty and pay tribute.

21-30 Muharrem 983 [2-11 Mayıs/May 1575]
III. Murad
1589 x 380 mm

Dubrovnik Arşivi/(Državni arhiv u Dubrovniku)/
The Archive of Dubrovnik
HR-DADU-7-2-1-301; Acta Turcarum K, 125

Dubrovnik beylerine Osmanlı Devleti'ne her yıl ödeyecekleri haraç miktarı, Osmanlı Devleti'nin müdahalesinden masuniyet, Osmanlı ülkesine gelen bezirgânlarına sağlanan haklar ile mallarından alınacak gümrük vs.ye dair önceki Osmanlı padişahları ve son olarak II. Selim tarafından verilip cülûs-ı hümâyun münasebetiyle yenilenen ahitnamenin yollarda zayi olması endişesiyle bezirgânlara aynısı yerine verilen kadı tasdikli suretinin bazı görevlilerce kabul edilmeyip tuğralı ahitname istenmesi üzerine çıkarılan ve söz konusu ahitnamenin şartlarını ve bunlara riayet edilmesi emrini havi ferman.

The ferman includes the conditions and order to fully comply to the conditions of the *ahitname* (bill of oath) issued by the previous Ottoman sultans and lastly by Selim II and renewed on the occassion of the enthronement of the new Sultan which states the amount of tribute that Dubrovnik will pay to the Ottoman Empire every year, the exemption from the intervention of the Ottoman State, the rights granted to their merchants who came to the Ottoman lands and the customs etc. to be taken from their goods issued upon the rejection of some officials of the certified copy of the bill of oath given to the merchants with the concern of the loss on the roads.

21-29 Zilhicce 983 [22-30 Mart/March 1576]
III. Murad
780 x 432 mm

Dubrovnik Arşivi/(Državni arhiv u Dubrovniku)/
The Archive of Dubrovnik
HR-DADU-7-2-1-326; Acta Turcarum K, 136/2

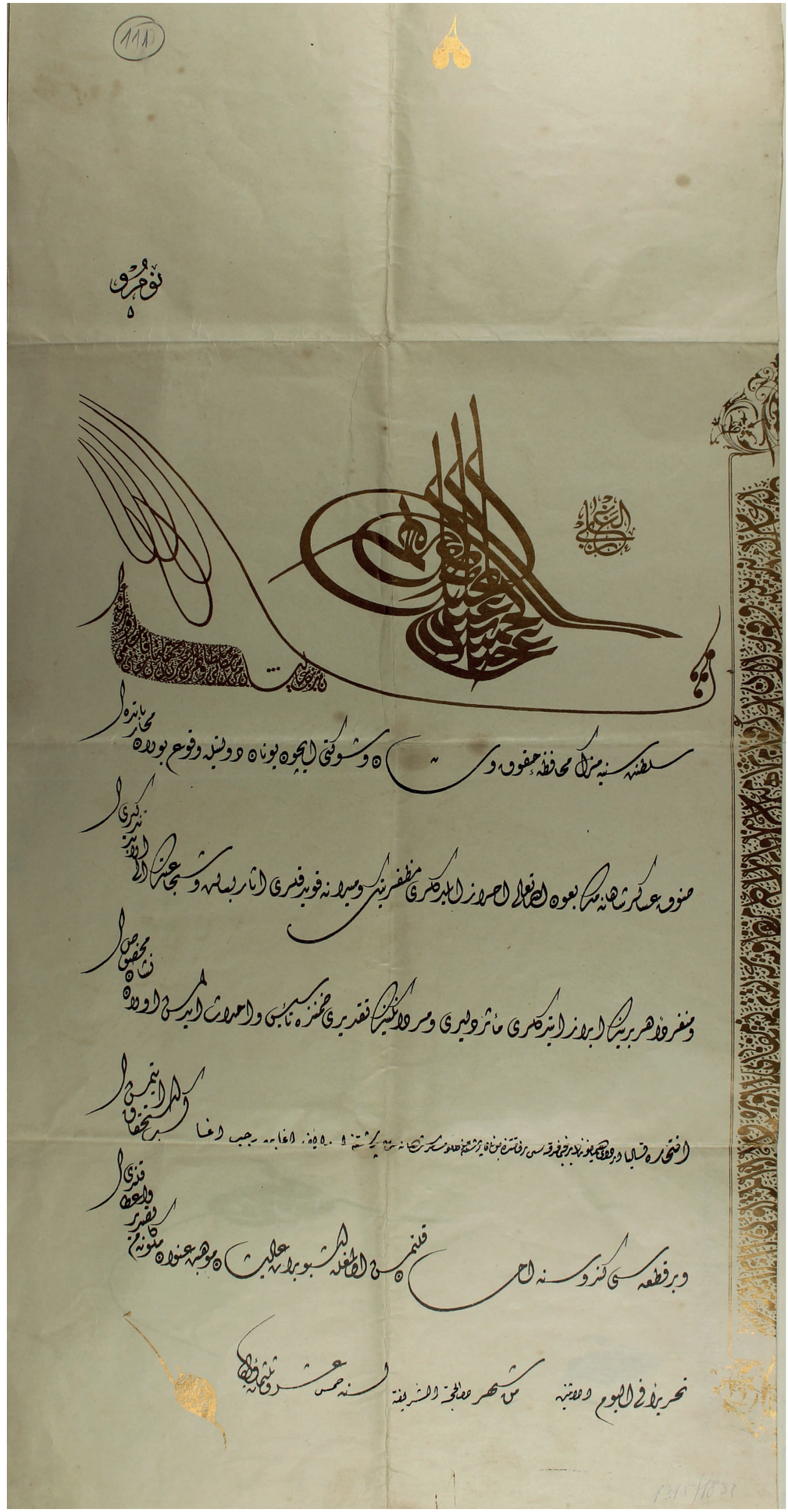

182

1897 Osmanlı – Yunan harbinde kazanılan muzafferiyet ve gösterilen kahramanlığın hatırası olmak üzere ihdas edilmiş bulunan iftihar nişanına layık görülen Teselya Ordu-yı Hümâyunu Birinci Fırkası nezdinde görev yapan Priştine gönüllü askerlerinden Receb Ağa oğlu Priştineli Raif Ağa'ya verilen nişan beratı.

The berat of *nişan* (medal) awarded for the honor of the victory won and the heroism shown in the Ottoman – Greek war in 1897 that granted to Raif Agha of Pristina, one of the volunteer soldiers of Prishtina, son of Recep Agha who served under the First Division of the *Ordu-yı Hümâyun* (Imperial Army) of Thessaly.

2 Zilhicce 1315 [24 Nisan/April 1898]
II. Abdülhamid

Kosova Arşivi/The Archive of Kosovo
K1- 01-1315-1897

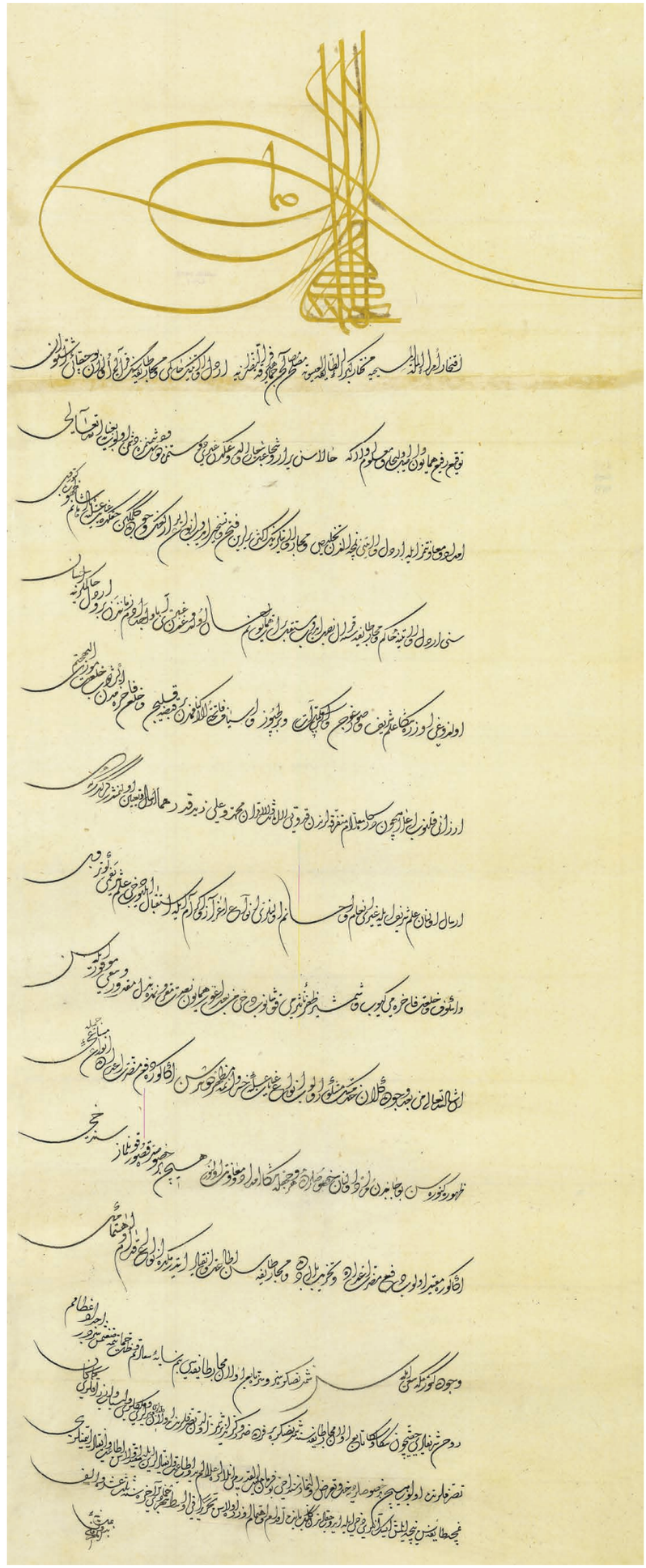

Bockai İştvan'a; Erdel vilayetini Nemçe elinden kurtarıp Macar vilayetlerinin çoğunu fethetmesinden dolayı Erdel Hâkimi ve Macar Kralı nasbolunarak kendisine müstakil berat ve eskiden beri âdet olduğu üzere sancak, sorguç, at, topuz, kılıç ve hilat ihsan olunduğuna ve bunları hürmetle istikbal edip giyinmesi, kuşanması ve hizmetlerini aynı şekilde devam ettirip kendisine itaat etmeyenleri cezalandırmasına dair gönderilen nâme-i hümâyun.

The nâme-i hümâyun (Imperial Letter) sent to István Bocskay regarding his assignment as the Prince of Erdel (Transylvania) and Hungarian King due to his liberation of Erdel province from Austria and conquest of most of the Hungarian provinces; to grant a berat and a banner, crest, horse, mace, sword and caftan, as it has been customary for a long time to accept and dress with respect and to continue his services in the same way and to punish those who do not obey him.

11-20 Cemaziyelahir 1013 [4-13 Kasım/November 1604]
I. Ahmed

Macaristan Arşivi/The Archive Of Hungary
HU. MNL OL R 315, 2. tétel, No. 18.

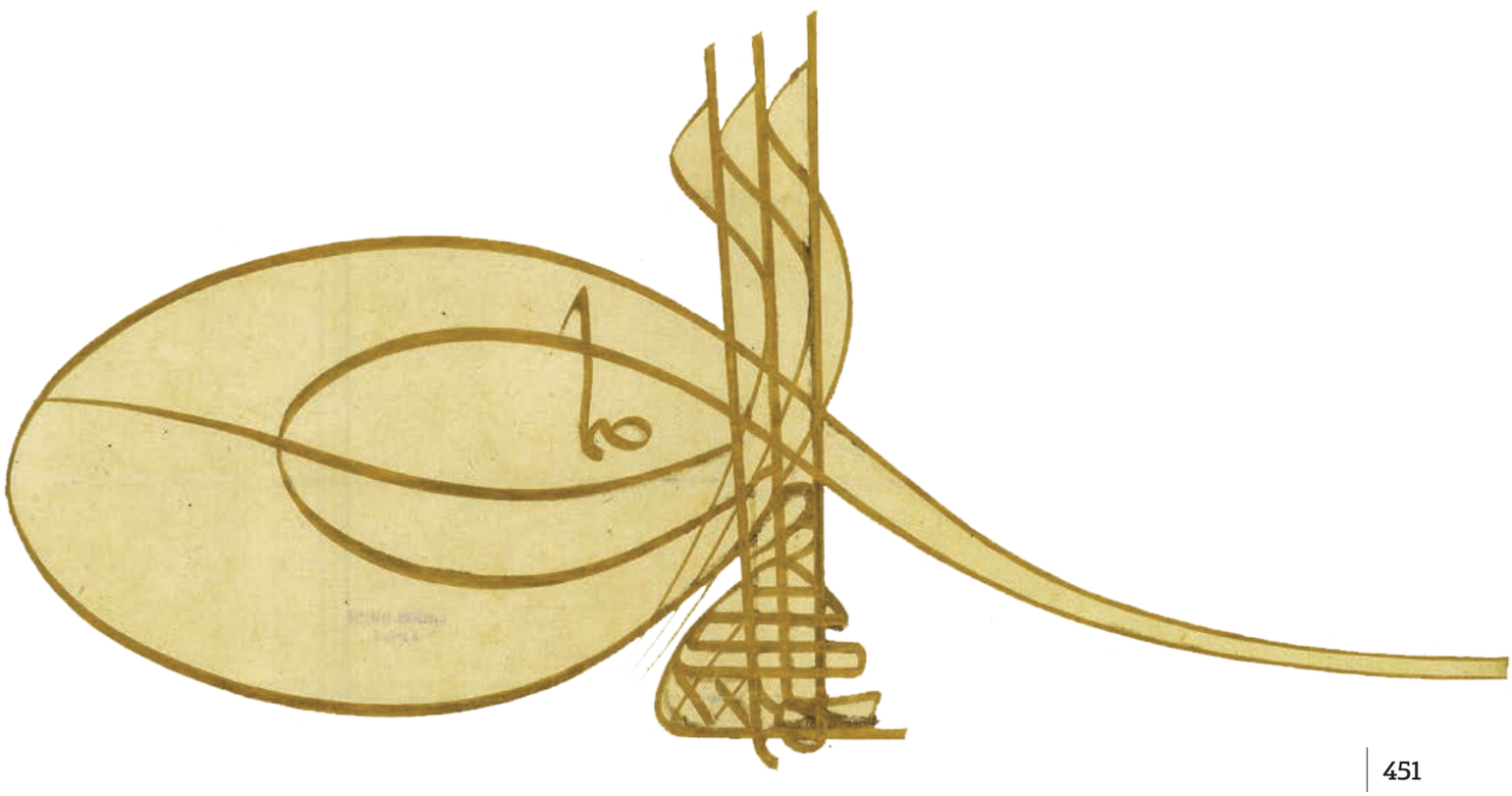

184

Sipahi Ali'nin vefatı üzerine, Peçuy sancağının Vaşas köyündeki timarının oğlu Hasan'a tevcih olunduğuna dair berat.

The berat stating that upon the death of Sipahi Ali, his *timar* (small fief) in Vaşas village of Peçuy sanjak, is granted to his son Hasan.

9 Rebiülahir 1058 [3 Mayıs/May 1648]
IV. Mehmed

Macaristan Arşivi/The Archive Of Hungary
HU. MNL OL P 1286, 8. tétel, No. 11.

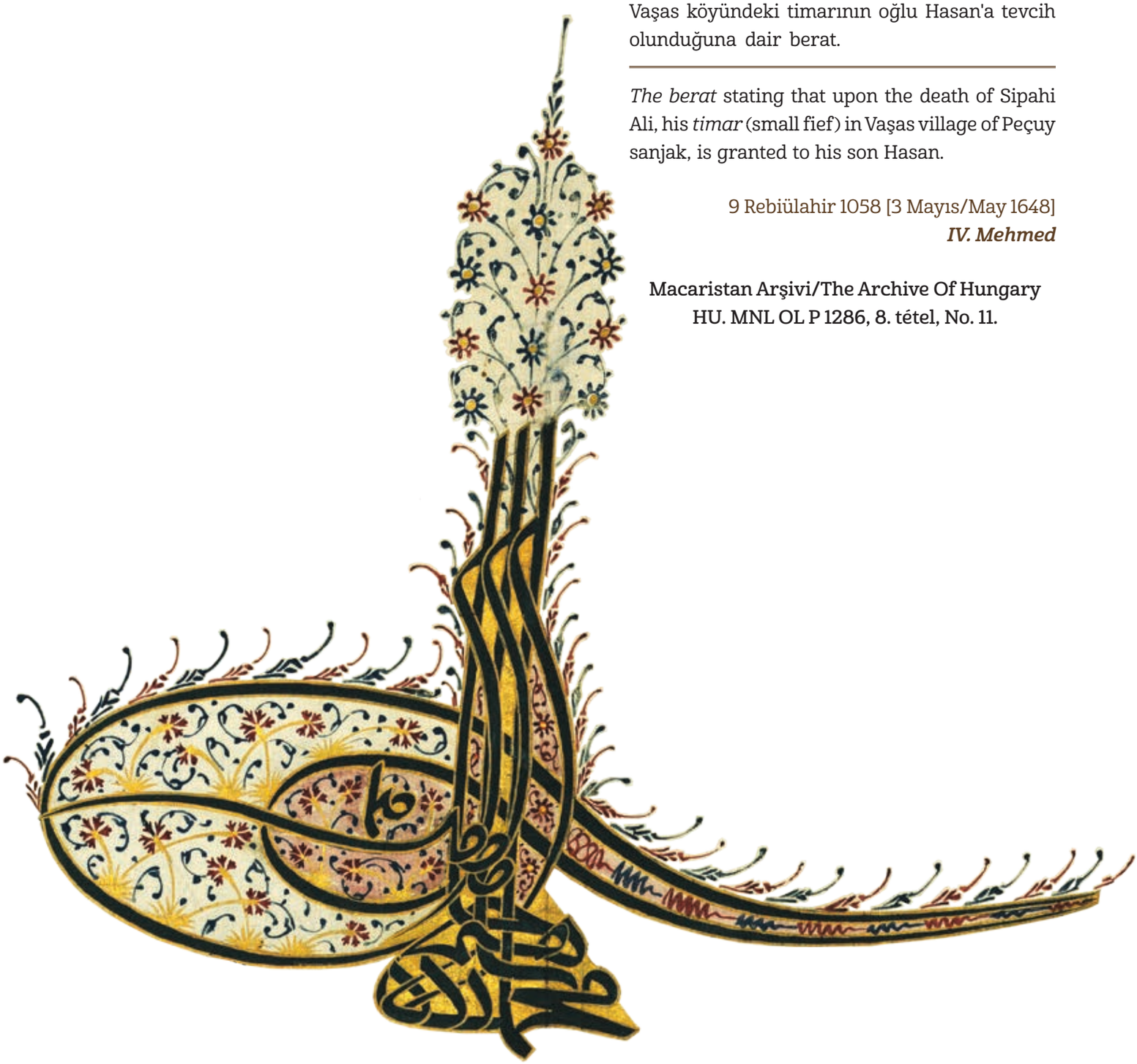

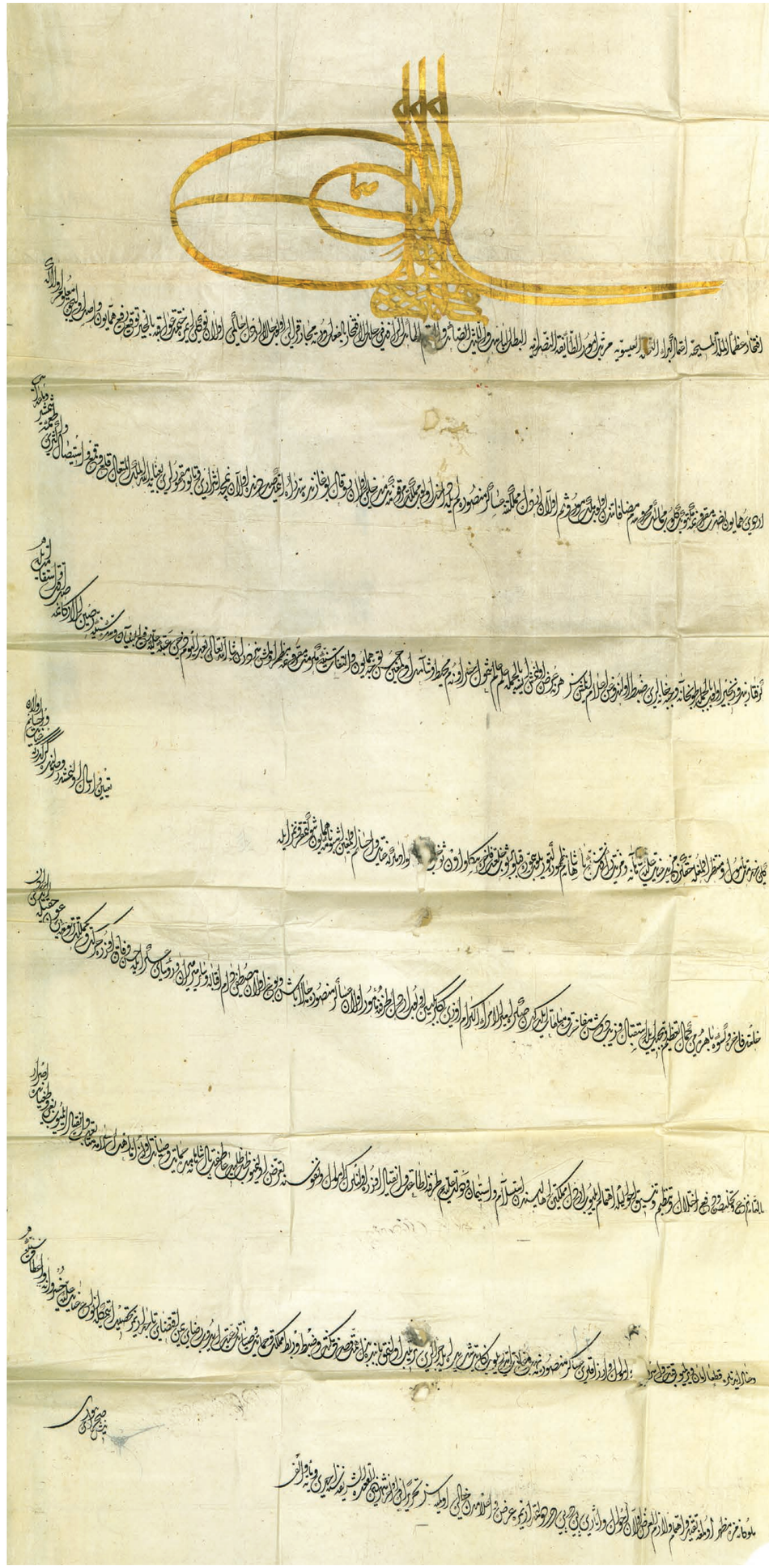

Orta Macar Kralı ve Erdel Hâkimi Tököli İmre'ye; Rokal (?) Boğazı'nı kapatmak isteyen Nemçelileri ortadan kaldırmasından dolayı kendisine hilat ihsan olunduğu, bunu hürmetle istikbal edip giyinmesi, memleketini düşmandan tamamen kurtarması ve itaat edenleri koruyup isyan edenleri cezalandırmasına dair gönderilen nâme-i hümâyun.

The nâme-i hümâyun (Imperial Letter) sent to the Central Hungarian King and Prince of Erdel, Thököly İmre, that he was granted a caftan as he eliminated the Austrians who wanted to close the Rokal (?) Strait, to accept it with respect and dress, to save his country from the enemy completely, and to protect those who obey and punish those who rebelled.

21-30 Zilkade 1101 [26 Ağustos/August – 4 Eylül/September 1690]
II. Süleyman

Macaristan Arşivi/The Archive Of Hungary
HU. MNL OL G 15, Capsa A.1., Fasc. 19. No. 2.

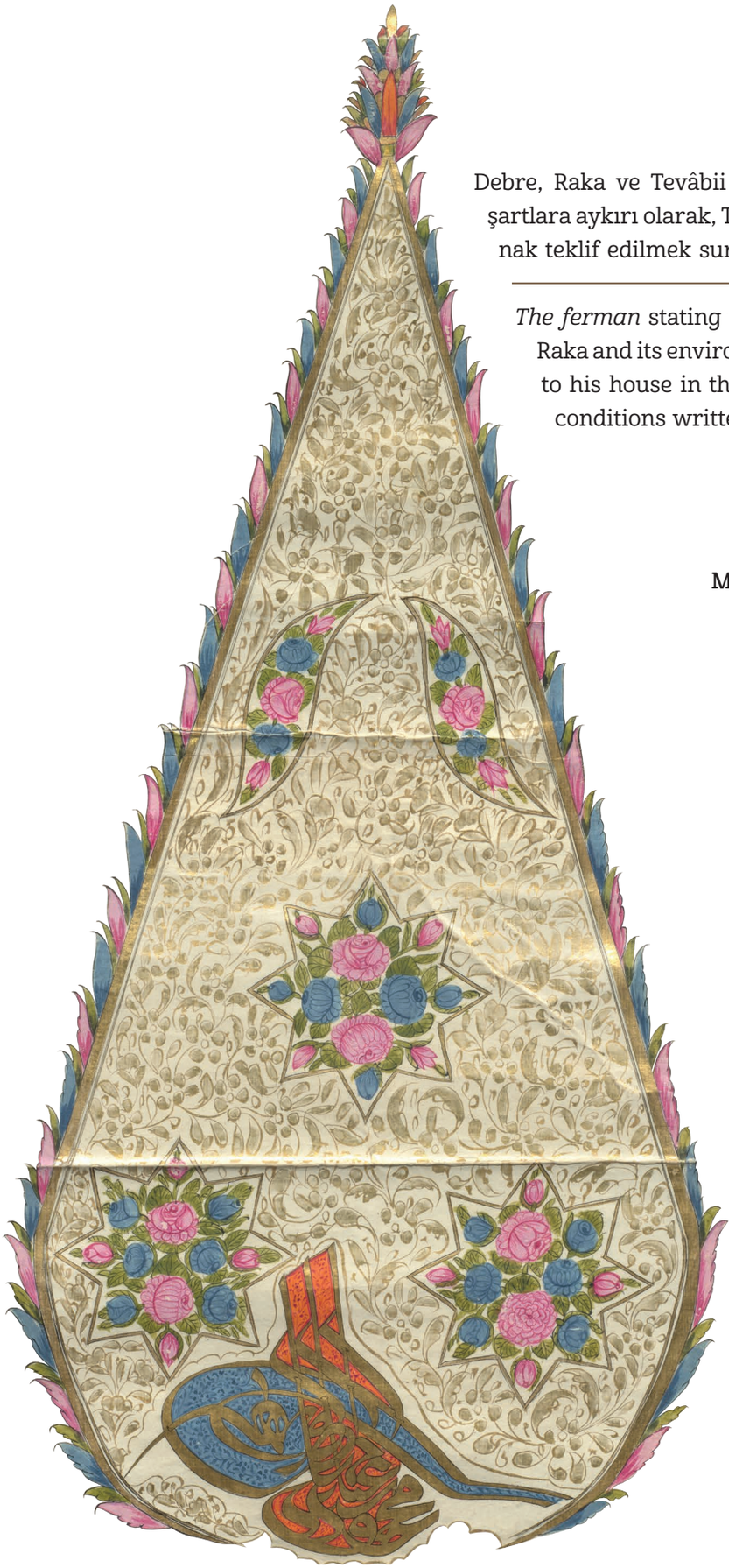

186

Debre, Raka ve Tevâbii Metropoliti Rahip Yovakim'in, beratında yazılı şartlara aykırı olarak, Trebiste-i Raka Manastırı'nda oturduğu evine konak teklif edilmek suretiyle rencide edilmemesine dair ferman.

The ferman stating that Priest Yovakim, the Metropolitan of Debre, Raka and its environs, should not be offended by offering a mansion to his house in the Trebiste-i Raka Monastery, in violation of the conditions written in his berat.

11-20 Safer 1254 [6-15 Mayıs/May 1838]
II. Mahmud

Makedonya/Kuzey Makedonya Arşivi/
Archive Of North Macedonia
BOA, YB_021, 65/18*

* Bu referans Makendonya Arşivi'nin değil Osmanlı Arşivi'nin Yabancı Arşivler bölümünün referansıdır.

* This reference is not the reference of the Archive of North Macedonia, but the Foreign Archives section of the Ottoman Archive.

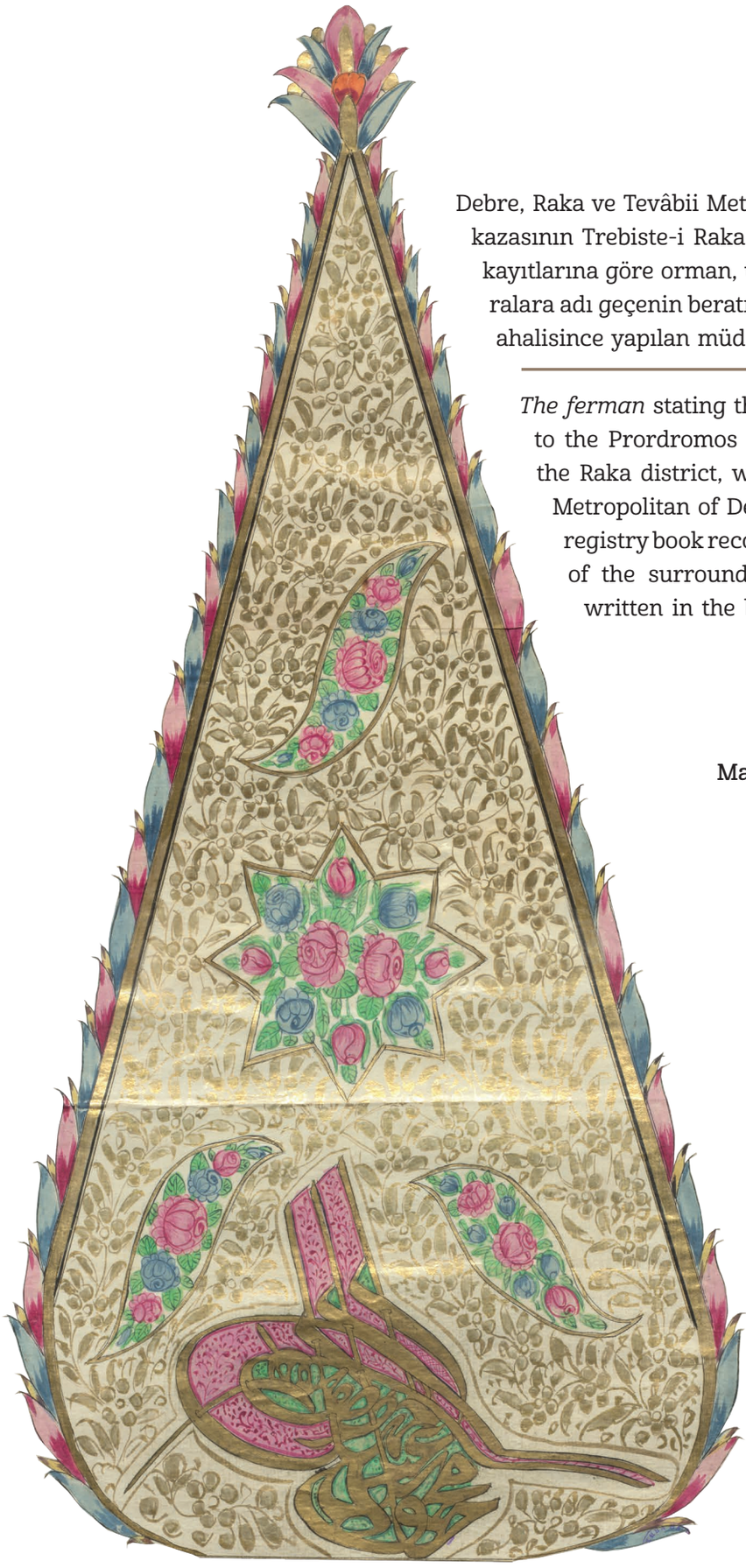

187

Debre, Raka ve Tevâbii Metropoliti Rahip Yovakim'e bağlı bulunan Raka kazasının Trebiste-i Raka köyündeki Prordromos Manastırı'na defter kayıtlarına göre orman, tarla ve mera tahsis ve tahrir edilmiş ise buralara adı geçenin beratında yazılı şartlara aykırı olarak çevre köyler ahalisince yapılan müdahalenin önlenmesine dair ferman.

The ferman stating that if a forest, field or a pasture is allocated to the Prordromos Monastery in the Trebiste-i Raka village of the Raka district, which is affiliated to the Priest Yovakim, the Metropolitan of Debre, Raka and its environt according to the registry book records, to prevent the intervention by the people of the surrounding villages in violation of the conditions written in the berat of the forementioned person.

1-10 Şaban 1254 [20-29 Ekim/October 1838]
II. Mahmud

Makedonya/Kuzey Makedonya Arşivi/
Archive Of North Macedonia
BOA, YB_021, 65/22*

* Bu referans Makendonya Arşivi'nin değil Osmanlı Arşivi'nin Yabancı Arşivler bölümünün referansıdır.

* This reference is not the reference of the Archive of North Macedonia, but the Foreign Archives section of the Ottoman Archive.

AGAD-Tome
tacitea 5

188

Sultan II. Bayezid ile Leh Kralı Gazomir (IV. Kazimierz Jagiellon) arasındaki barış ve dostluğa binaen Leh bezirgânlarının Osmanlı ülkesine gelerek yürürlükteki vergileri ödemek kaydıyla serbestçe ticaret yapıp geri dönebileceklerine dair Leh tarafına *hükm-i şerîf* namıyla verilen berat.

The berat given as *hükm-i şerîf* (Imperial decree) to the Polish side on the peace and friendship between Sultan Bayezid II and the Polish King Gazomir (Kazimierz Jagiellon IV), stating that Polish merchants can freely trade and return from the Ottoman lands provided that they pay the current taxes.

21-29 Rebiülahir 894 [24 Mart/March – 1 Nisan/April 1489]
II. Bayezid

Polonya Arşivi/The Archive of Poland
AGAD, PL_1_3_34-66-5-8_0002

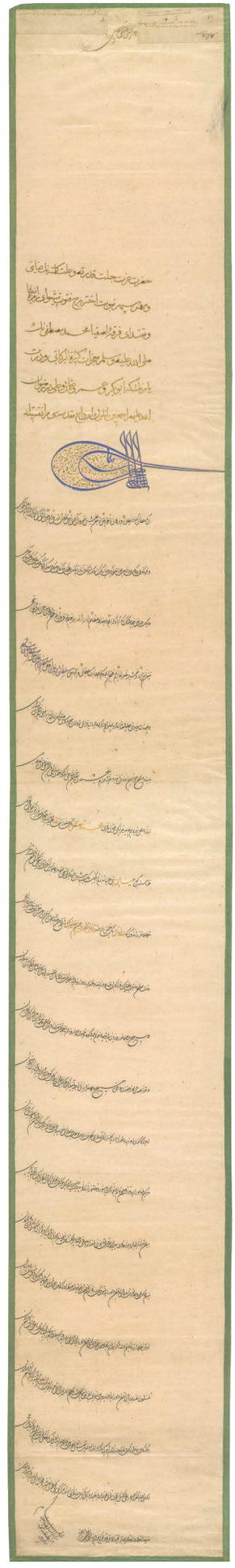

189

Osmanlı ve Leh taraflarının birbirlerinin ülkelerine zarar vermemeleri, elçilerin ve bezirgânların emniyeti, karşılıklı ticaret, sulh öncesinde ve sonrasında alınan esirler vs.ye dair Osmanlı Padişahı tarafından Leh Kralı Sicizmundus'a (I. Zygmunt) verilen üç yıl süreli ahidnâme-i hümâyun.

The ahidnâme-i hümâyun (imperial bill of oath) for three-years given by the Ottoman Sultan to the King of Poland, Sicizmundus (I Zygmunt), regarding the Ottoman and Polish sides not to harm each other's countries, the security of the ambassadors and merchants, mutual trade, captives taken before and after the peace, and so on.

1 Muharrem 932 / 15 Ekim/October 1525*
I. Süleyman

Polonya Arşivi/The Archive of Poland
AGAD, PL_1_3_34-66-19-41_0001

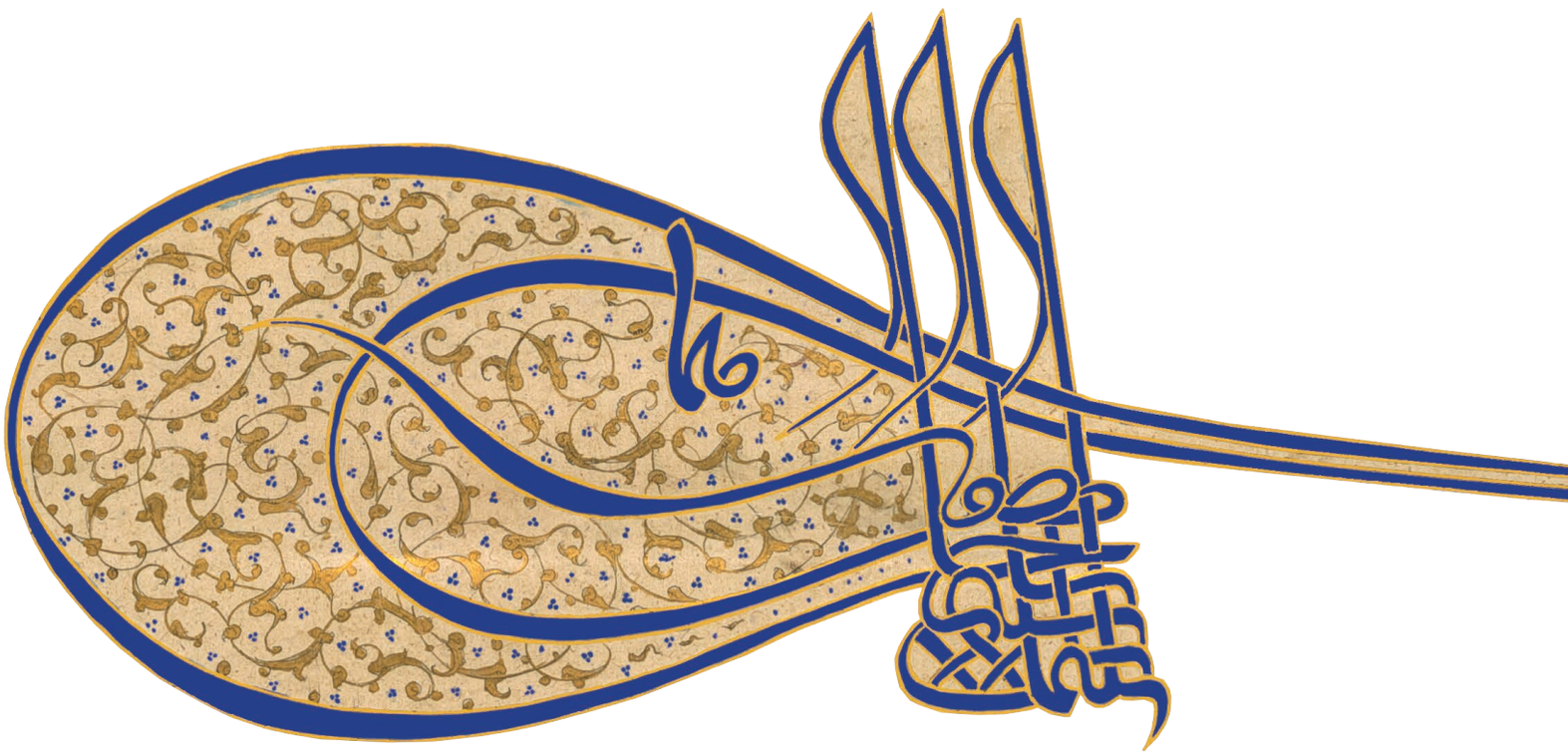

* Ahitname metninde hem hicri hem de miladi takvime göre bu iki tarih zikredildiğinden, tarih çevirisi sonucunda çıkan 18 Ekim 1525 tarihi dikkate alınmamıştır.

* The date of October 18, 1525, which came out as a result of the date conversion, was not taken into account since these two dates are mentioned in both the Hijri and Gregorian calendars in the text of the bill of oath.

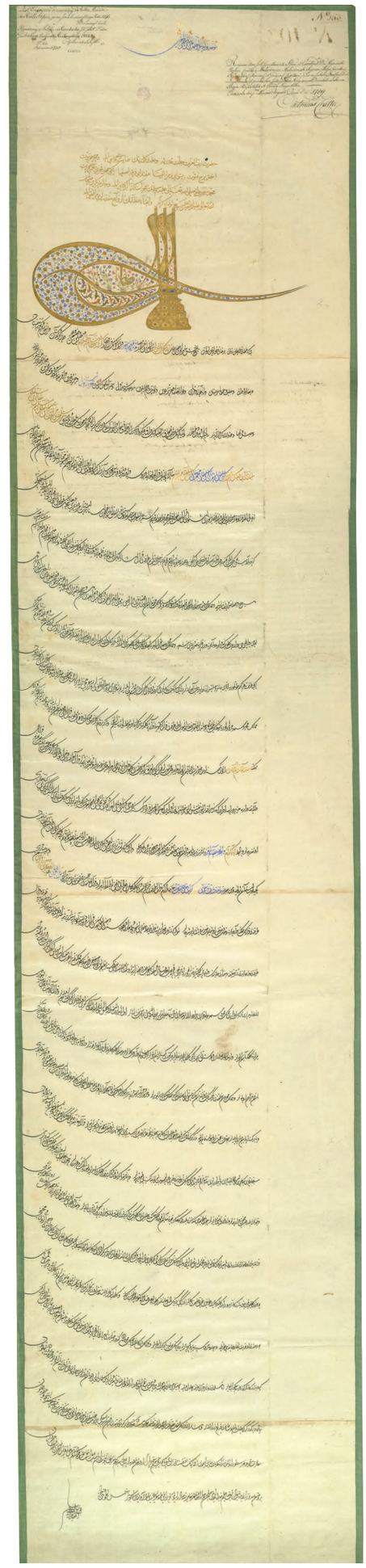

Osmanlı ve Leh taraflarının birbirlerinin ülkelerine zarar vermemeleri, elçilerin ve bezirgânların emniyeti, karşılıklı ticaret, sulh öncesinde ve sonrasında alınan esirler, tarafların birbirlerine verdikleri zararların tazmini, Leh tarafının Kırım Hanı'na ödemesi gereken vergi, Kırım ve Boğdan tarafından Leh ülkesine ve Lehliler tarafından da onlara zarar verilmemesi, Leh ülkesine kaçan Boğdanlı bozguncuların iadesi, her iki ülke halkından kişilerin birbirlerine olan borçları ve hukuki güvenlikleri, mal ve can emniyeti, davar otlatan çobanların durumu, gümrük ve vergiler, Leh Kralı'nın Moskov ülkesinden fethedeceği yerler vs.ye dair Osmanlı Padişahı tarafından Leh Kralı Batori İştvan'a (Stefan Batory) verilen ahidnâme-i hümâyun.

The ahidnâme-i hümâyun (imperial bill of oath) given by the Ottoman Sultan to the King of Poland, Stefan Batory, regarding the Ottoman and Polish sides not to harm each other's countries, the security of the ambassadors and merchants, mutual trade, captives taken before and after the peace, the compensation of the damages caused by the parties to each other, the tax that the Polish side should pay to the Crimean Khan, the Crimea and Moldavia not harming the country of Polish and the Crimea and Moldavia by the Poles, the extradite of the Moldavian rebels who fled to the Polish country, the debts of the people of both countries to each other and legal security, security of property and life, the situation of drovers, customs and taxes, the lands to be conquered by the King of Poland from Moscow and etc.

1 Cemaziyelevvel 985 [17 Temmuz/July 1577]
III. Murad

Polonya Arşivi/The Archive of Poland
AGAD, PL_1_3_34-71-260-486_0002

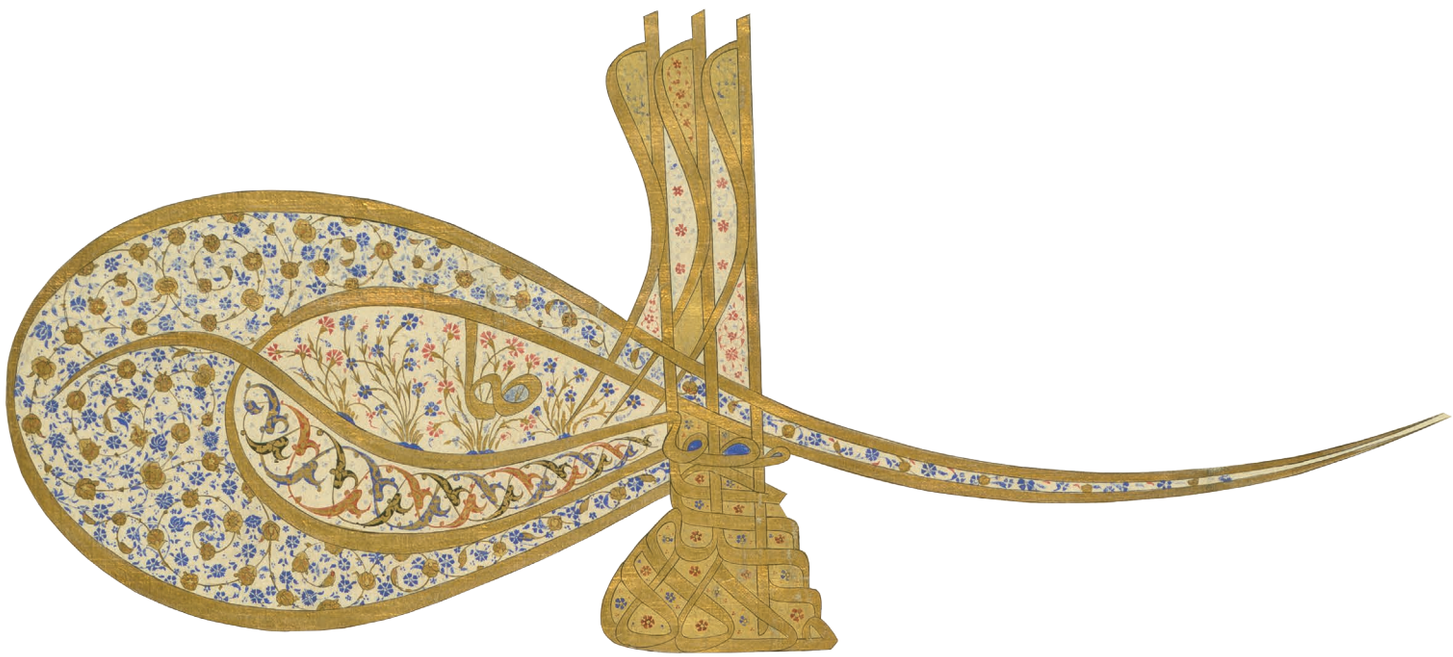

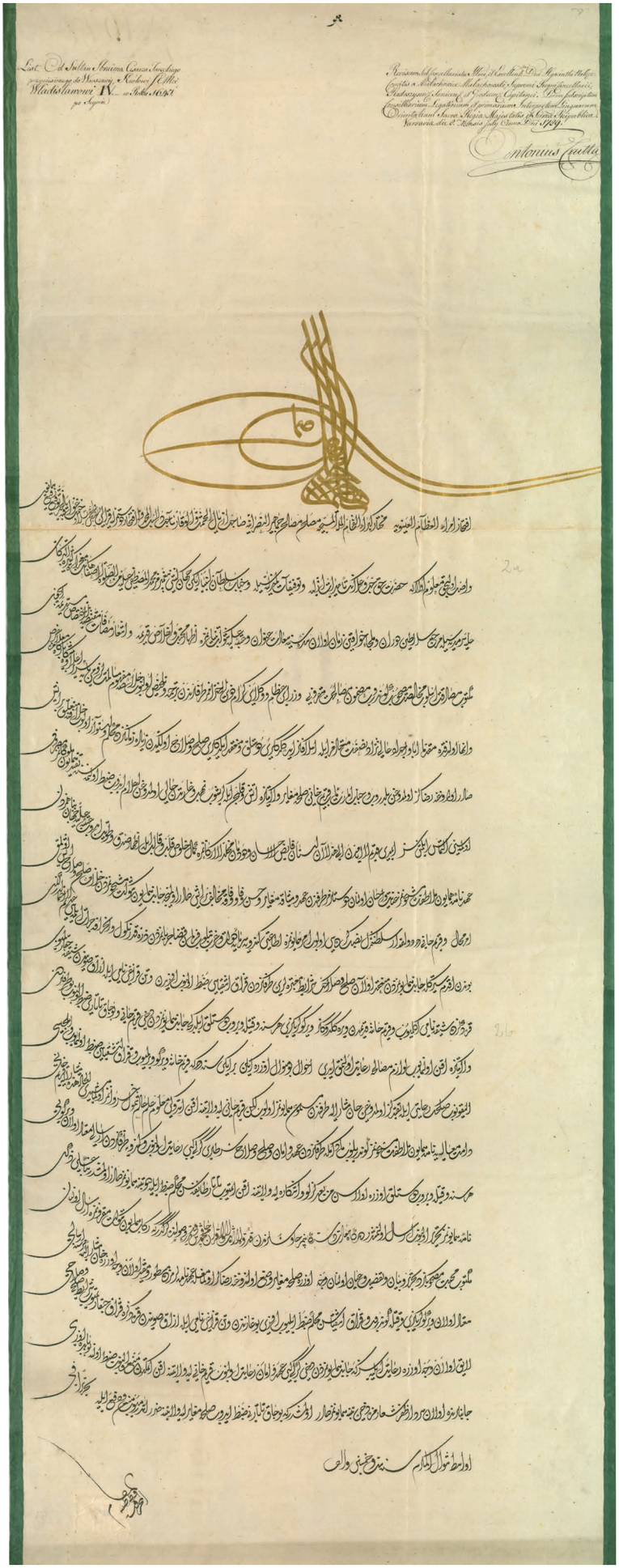

Osmanlı Devleti'ne bağlı olan Kırım Hanı'nın Leh ülkesine yönelik saldırılarının Osmanlı ve Leh devletleri arasındaki ahitname gereğince önlenmesini talep eden Leh Kralı IV. Wladislaw'a (IV. Wladyslaw Waza); ahitname gereğince Kırım Hanı'na ödemesi gereken vergiyi ödediği ve Kazak eşkıyasını zapturapt altına aldığı takdirde Kırım Hanı tarafından ülkesine herhangi bir saldırı yapılmayacağına dair gönderilen nâme-i hümâyûn.

The nâme-i hümâyun (Imperial Letter) sent to the Polish King Wladislaw IV (Wladyslaw Waza IV), who demanded the prevention of the attacks of the Crimean Khan, which is affiliated to the Ottoman State, against the Polish country in accordance with *the ahitname* (bill of oath) between the Ottoman and Polish states; stating that the Crimean Khan will not commit any attack on his country if he pay the tax that he had to pay to the Crimean Khan in accordance with *the ahitname* (bill of oath) and capture the Kazakh bandit.

11-20 Şevval 1056 [20-29 Kasım/November 1646]
İbrahim

Polonya Arşivi/The Archive of Poland
AGAD, PL_1_3_34-75-392_686_0001

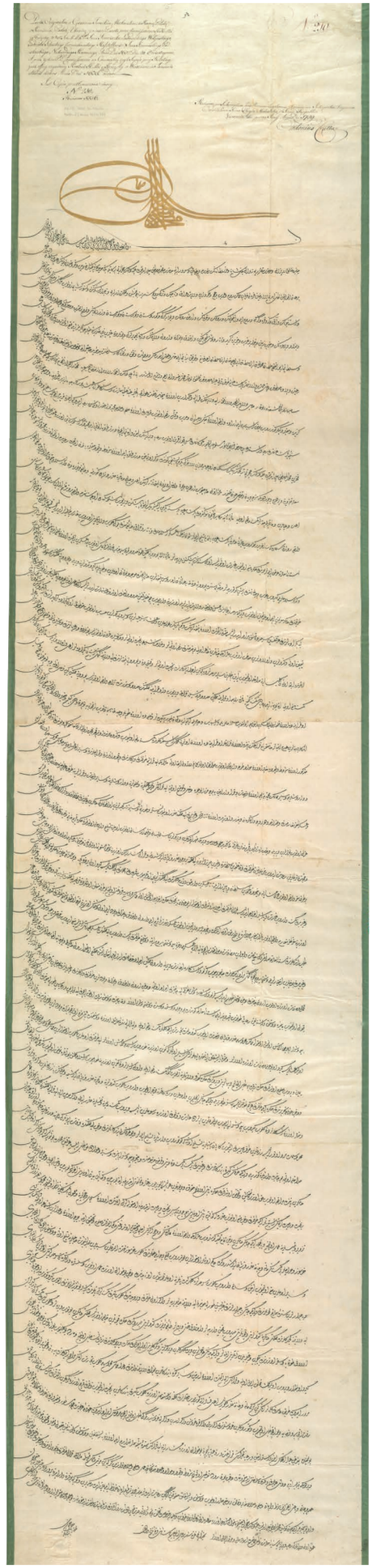

Leh Kralı Mihail'in (Michal Korybut Wisniowiecki), aradaki savaşın sona erdirilip barış yapılmasını istemesi üzerine; tarafların birbirlerine zarar vermemesi, Leh tarafının, Kırım Hanı'na vergi ödeme, Osmanlı Devleti'nin düşmanına yardım etmeme, Erdel hâkim ve Macar kralları ile dostluk içerisinde bulunma ve Leh ülkesine kaçan Erdel, Boğdan ve Eflaklı bozguncuları iade etme yükümlülükleri ile esirler, elçi ve bezirgânlar, karşılıklı ticaret, her iki ülke halkından kişilerin birbirlerine olan borçları ve hukuki güvenlikleri, davar otlatan çobanlar, gümrük, vergi vs.ye dair iki devlet arasında var olan antlaşmaya Leh tarafının Lipka Tatarlarının çıkmasına izin vermesi, Osmanlı Devleti'ne yıllık vergi ödemesi, Podolya'yı Osmanlı Devleti'ne, Ukrayna'yı da Kazaklara terk etmesine dair dört yeni madde ilave edilerek yapılan yeni antlaşmaya (Bucaş Antlaşması) uyulacağına dair Osmanlı Padişahı tarafından verilen ahidnâme-i hümâyun.

The ahidnâme-i hümâyun (imperial bill of oath) given by the Ottoman Sultan to comply with the new treaty (Treaty of Bucaş) issued upon the demand of the Polish King Mikhail (Michal Korybut Wisniowiecki) to end the war and make peace adding four new articles which are permission of the Polish side to Lipka Tatars to leave, annual tax payment to the Ottoman State, the addition of on the abandonment of Podolia to the Ottoman State and Ukraine to the Kazakhs to the treaty existing between the two states which states that the parties not to harm each other, the Polish side oblige to pay taxes to the Crimean Khan, not to help the enemy of the Ottoman State, to be in friendship with the Prince of Erdel and the Hungarian kings and to extradite the rebels of Erdel, Moldavia and Wallachia who fled to the Polish country, and the prisoners, ambassadors and merchants, mutual trade, debts to each other and legal security of the people of both countries, drovers, customs, taxes etc.

1 Receb 1083 [23 Ekim/October 1672]
IV. Mehmed

Polonya Arşivi/The Archive of Poland
AGAD, PL_1_3_34-77-467-783_0001

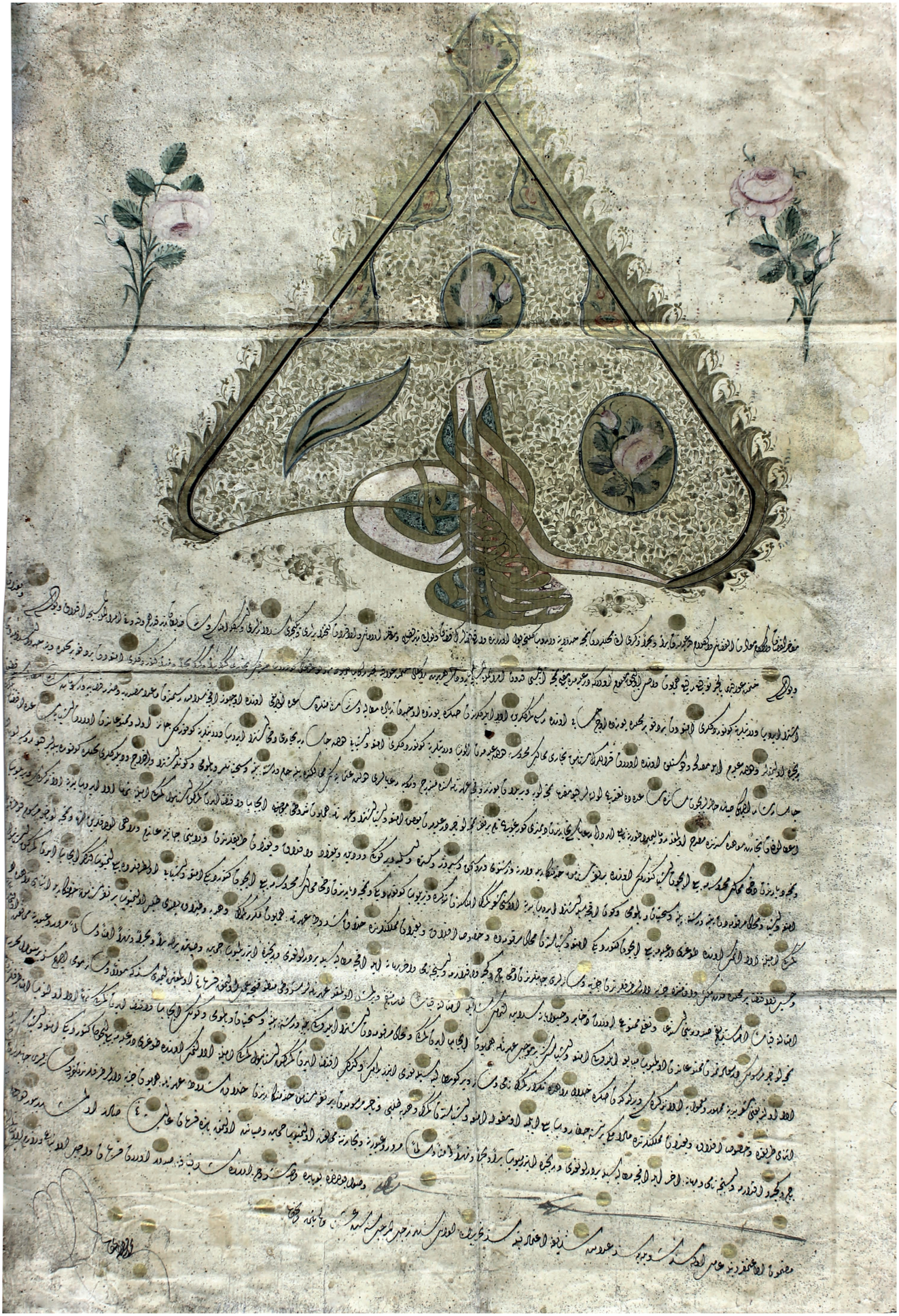

Nemçe'ye bağlı Erdel ahalisinden Dimitri Gorgoviç isimli tacirin Osmanlı ülkesine getirdiği ve buradan ülkesine götürdüğü ticaret mallarından Nemçe Devleti ile yapılan Pasarofça Antlaşması'nda ve Rusya ile yapılan Ticaret Antlaşması'nda yazılı olan şart ve esaslara aykırı olacak şekilde gümrük, vergi ve hizmetkârından cizye vs. talep edilmemesine dair ferman.

The ferman stating not to demand any customs, tax from trade goods brought to the Ottoman country and his country from here by the merchant named Dimitri Gorgoviç, who is from Erdel, Austria and *jizya* (tax paid by non-muslims) from his servant in violation of the terms and principles written in the Treaty of Passarowitz with the Austrian State and the Trade Agreement with Russia.

1-10 Receb 1216 [7-16 Kasım/November 1801]
III. Selim

Romanya Arşivi/The Archive of Romania
Documente Turceşti, 1609

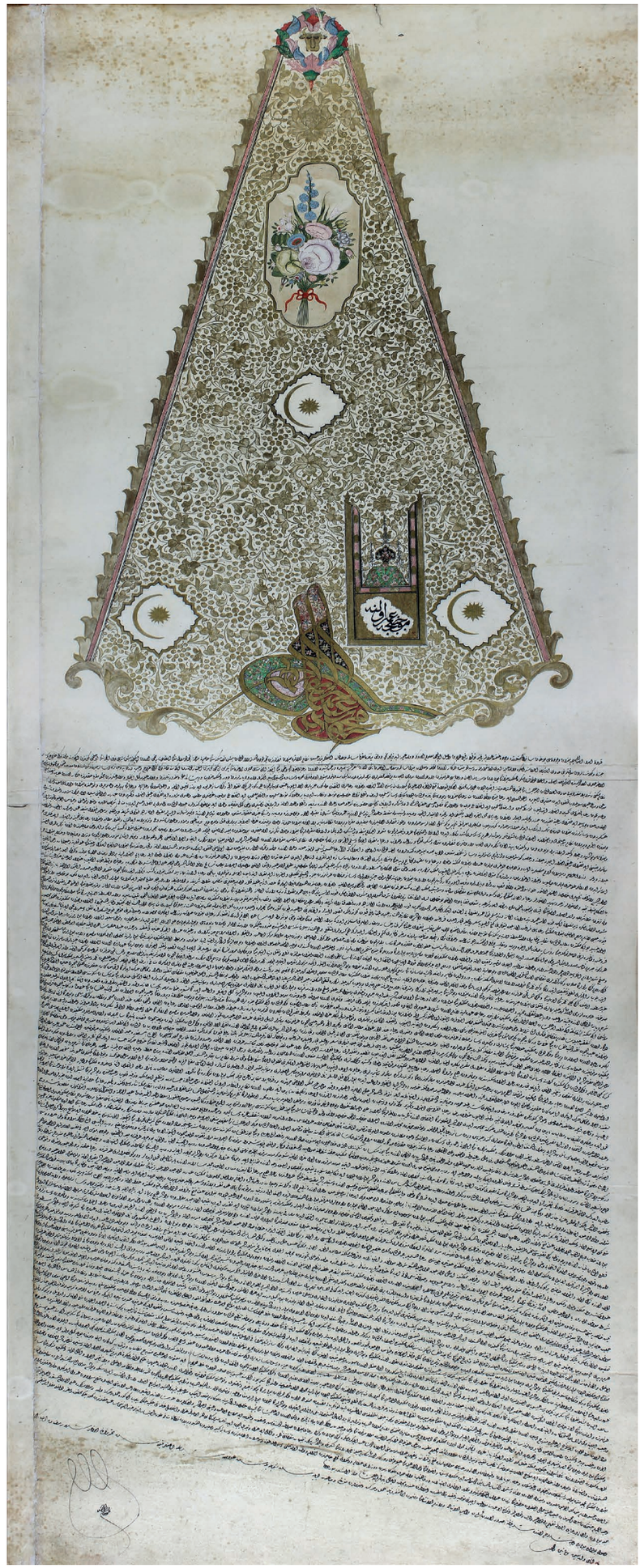

Eflak ve Boğdan memleketlerine 1774 yılından itibaren idari, mali, adli vs. konularda değişik tarihlerde verilmiş olan nizama dair son olarak 1802 tarihinde çıkarılmış olan fermanın, Osmanlı ve Rusya Devletleri arasında 1812 yılında yapılmış olan Bükreş Antlaşması temelinde 1826'da imzalanan Akkirman Antlaşması gereğince boyarlar, voyvodalar vs. hususlarda yeni esaslar ilave edilerek tecdid olunduğuna ve bu esaslara aynen uyulmasına dair Boğdan Voyvodası'na gönderilen ferman.

The ferman sent to the Moldavian Voivode stating that the fermans lastly issued in 1802 regarding the order given to the countries of Wallachia and Moldavia on different dates in administrative, financial and judicial matters since 1774 is renewed by adding new principles on *boyars* (lords), voivodes, etc. in accordance with the Akkirman Treaty signed in 1826 on the basis of the Treaty of Bucharest signed between the Ottoman and Russian States in 1812, and to strictly comply with these principles.

21-30 Ramazan 1242 [18-27 Nisan/April 1827]
II. Mahmud

Romanya Arşivi/The Archive of Romania
Documente Turceşti, 2507

Rahip Melitos'un Lofça Piskoposluğuna nakledilmesi üzerine boşalan Eski Yoğan Metropolitliğine seçilen Rahip Agapyos'a, bu görevinden dolayı sahip olduğu yetki, hak ve sorumluluklar, cemaat mensuplarının din işlerinin yürütülmesi hususundaki esaslar vs.ye dair verilen Metropolitlik beratı.

The berat given for Metropolitan position to the Priest Yosef who is elected to Eski Yoğan Metropolit which is vacated due to the transfer of the Priest Melitos to Lofça Episcopate, on his authority, rights and responsibilities, along with the principles regarding to conduct religious affairs of members of the community.

11-20 Muharrem 1265 [7-16 Aralık/December 1848]
Abdülmecid

Romanya Arşivi/The Archive of Romania
Suluri 76

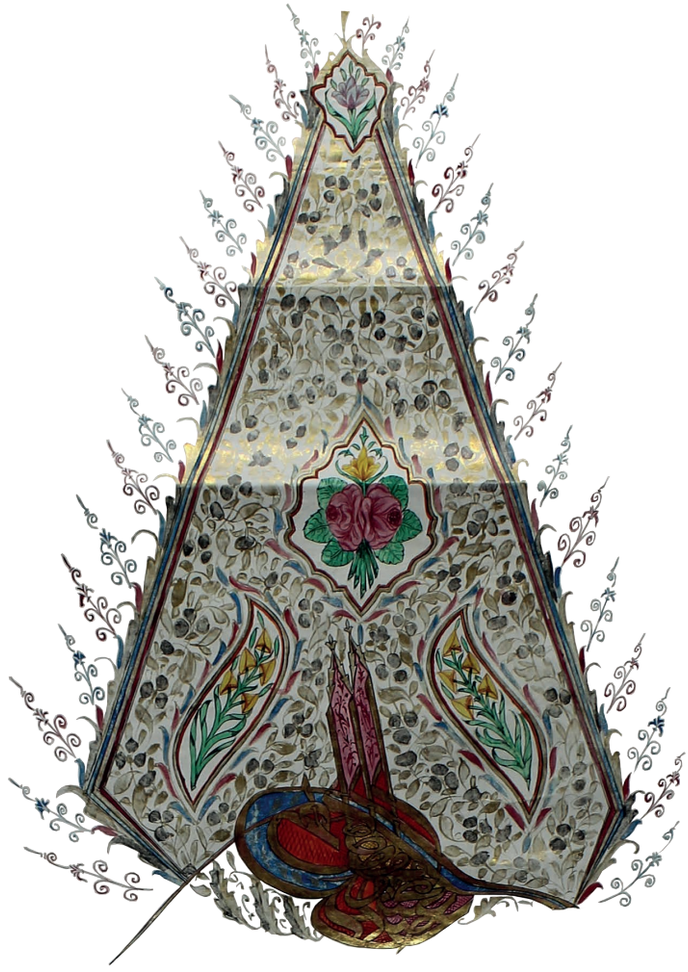

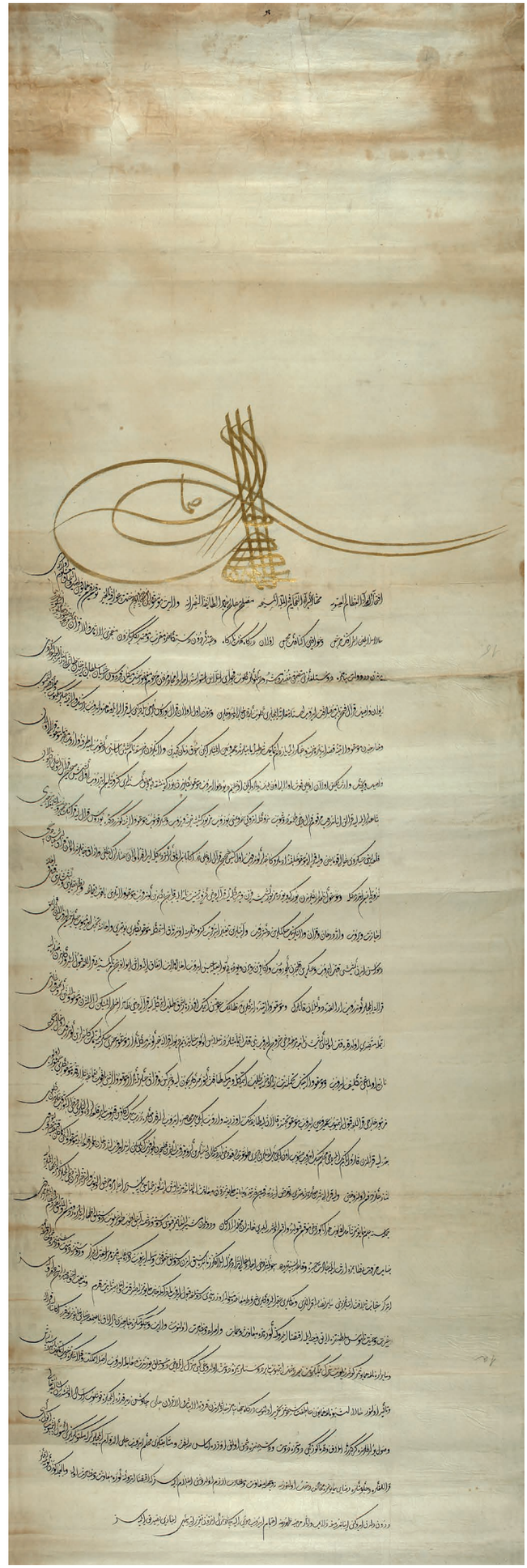

Önceki Moskov Kralı ile yaptığı muahedeye rağmen eski Moskov Kralı Vasil Viçe'nin oğlu olduğu iddiasıyla Moskov tahtında hak iddia eden Keşiş Hriska'ya yardım edip ülkesinde karışıklıklar çıkaran Leh Kralı'na karşı kendisine yardım edilmesi isteğinde bulunan Moskov Kralı Fyodoroviç Mihayilov'a; gönderdiği hediyelerin alındığı, Osmanlı hanedanının kapısının herkese açık olduğu ve dostluk gösterenlerin geri çevrilmediği, bu itibarla dostlukta devam ettiği müddetçe kendisine de yardım edileceği ve memleketine saldırmaması için Leh Kralı'na nâme-i hümâyun yazılacağına dair gönderilen nâme-i hümâyun.

[5 Receb 1024 / 31 Temmuz/July 1615]*
I. Ahmed

The nâme-i hümâyun (Imperial Letter) sent to Moskov King Fyodorovich Mikhailov upon his help request against the Polish king who helped Monk Hriska, who claimed to be the son of the former Moskov King Vasil Vice, despite his treaty with the previous King of Moskov, and caused chaos in his country stating that the gifts sent by him are received, that the door of the Ottoman dynasty is open to everyone and those who showed friendship are not rejected, that he would be helped as long as he continued in friendship in this respect and that *a nâme-i hümâyun* (Imperial Letter) will be sent to the King of Poland so that he would not attack his country.

Rus Arşivi/The Archive of Russia
РГАДА. Ф.89. ОП.2, 1615 г. No 1. Л.1

* Belgede tanzim tarihi mevcut değildir. Buradaki tarih ise T.C. Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünün Rusya Federasyonu Federal Arşiv Ajansı ile müştereken yaptığı katalog çalışmasından alınmıştır. Bkz. *Arşiv Belgeleriyle Moskova-İstanbul İlişkileri Tarihi (XV.-XVIII. Yüzyıl Başlangıcı)*, s. 85.

* The date of issue does not exist in the document. The date here is taken from the catalog study of the General Directorate of State Archives of the Republic of Turkey jointly with the Russian Federation Federal Archive Agency. *See History of Moscow-Istanbul Relations with Archive Documents (Beginning of XV.-XVIII Centuries.),* p. 85.

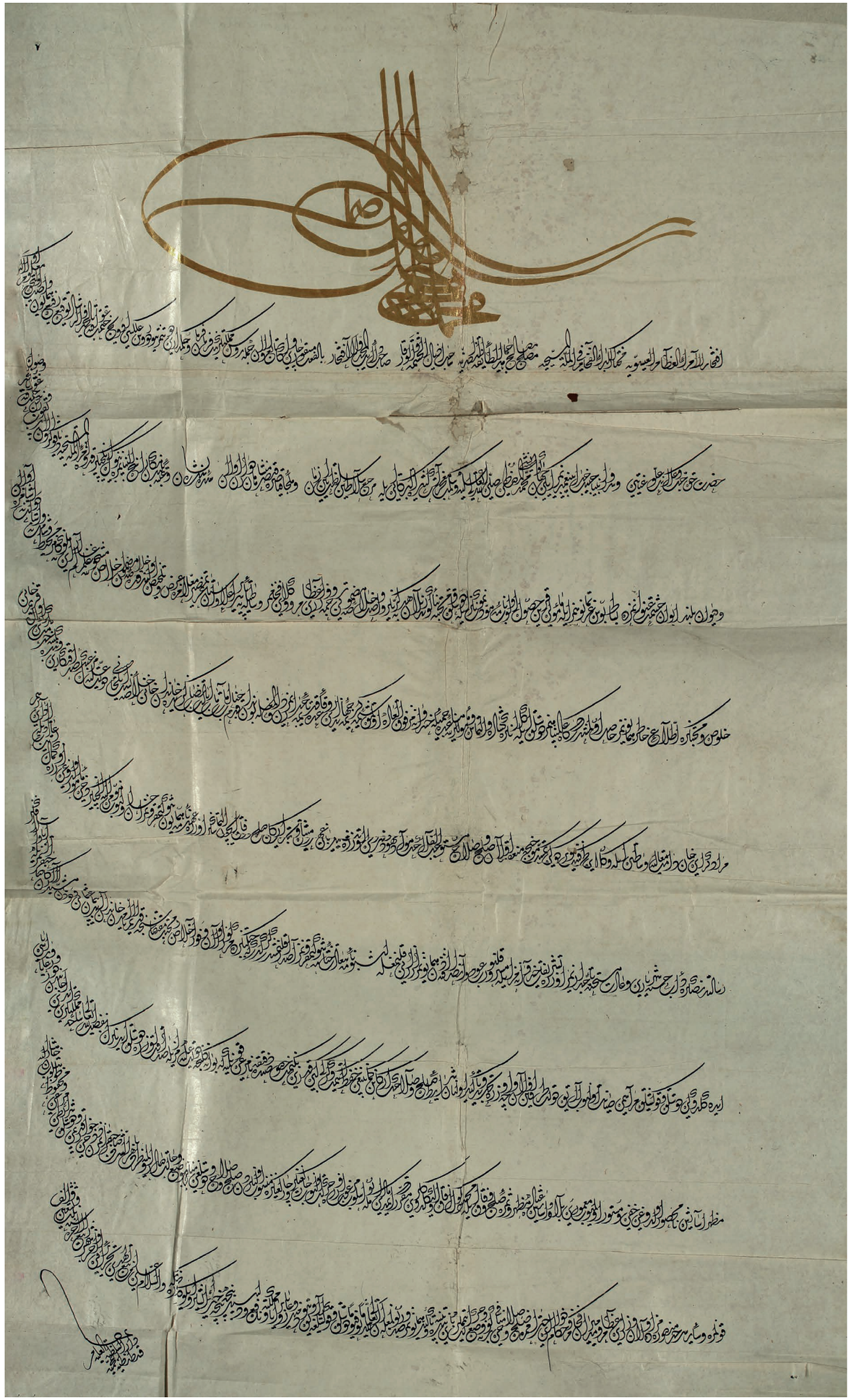

Moskov Çarı Teyodoros Aleksioviç'e (Fyodor III. Alekseevich); gönderdiği elçisinin gelip dostluk mektubunu ve hediyelerini ulaştırdığı, Kırım Hanı Murad Giray aracılığıyla ve her iki taraf vekillerinin verdiği temessük gereğince akdedilen sulh için isteği üzerine ahidnâme-i hümâyun verildiği ve elçisinin görevini yerine getirip gönlü hoş edilerek dönüşüne izin verildiği hususlarına ve Moskov Çarlığı ile bağlıları tarafından barış ve dostluğa aykırı bir hareket vuku bulmadıkça Osmanlı Devleti ile bağlıları tarafından da barış ve dostluğa riayet edileceğine dair gönderilen nâme-i hümâyun.

The nâme-i hümâyun (Imperial Letter) sent to the Moscow Tsar Teyodoros Aleksiovich (Fyodor III Alekseevich) regarding that his envoy arrived and delivered the letter of friendship and gifts, the *ahidnâme-i hümâyun* (imperial bill of oath) is granted upun his request for the peace, which was signed in accordance with the document given by the deputies of both parties through the Crimean Khan Murad Giray and his envoy fulfilled his duty and allowed return by pleasing and that peace and friendship will be respected by the Ottoman State and its affiliates unless an act contrary to peace and friendship occurs by the Moscow Tsardom and its affiliates.

21-29 Rebiülahir 1093 [29 Nisan/April – 7 Mayıs/May 1682]
IV. Mehmed

Rus Arşivi/The Archive of Russia
РГАДА. Ф.89. ОП.2. Д.54 Л.1

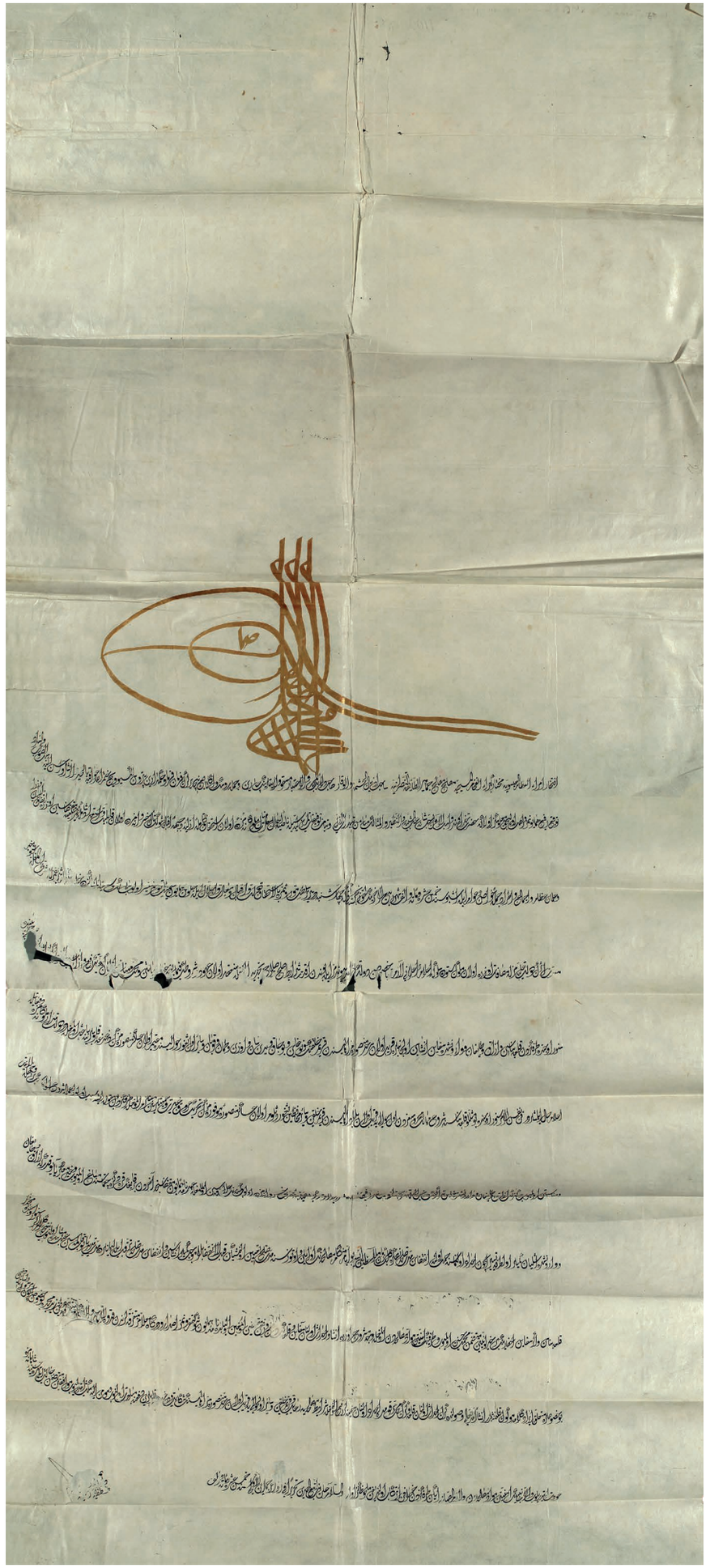

Sultan III. Ahmed'in; Osmanlı tahtına kendisinin geçtiğine, Moskov tarafının iki devlet arasındaki muahedeye (İstanbul Antlaşması) aykırı olarak ve o bölgedeki Osmanlı ahalisi ile askerlerini endişeye sevk edecek şekilde sınır ucunda bina ettiği kale ile Azak, Taygan ve Varonş'ta (?) inşa ettiği gemilerin ortadan kaldırılması gereğine ve bu hususta konuşmaya yetkili olarak Dergâh-ı Muallâ müteferrikası Mustafa'nın gönderildiğine dair Rus Çarı Petros Aleksiyoviç'e (I. Petro) gönderdiği nâme-i hümâyun.

The nâme-i hümâyun (Imperial Letter) sent by Sultan Ahmed III to Russian Tsar Petros Alexiović (Petro I) stating that he assumed the throne of the Ottoman Empire and that the fortress and the ships built at the border in violation of the treaty between the two states (Istanbul Treaty) in Azov, Taygan and Varonsh (?) that the Ottoman people and soldiers in that region are worried, should be destroyed by the Mossow side and sent *Muteferrika* (Royal Servant) Mustafa of *Dergâh-ı Muallâ* (Imperial Palace) as authorized to speak on this issue.

21-30 Cemaziyelevvel 1115 [2-11 Ekim 1703]
III. Ahmed

Rus Arşivi/The Archive of Russia
РГАДА. Ф.89. ОП.2. Д.54 Л.769

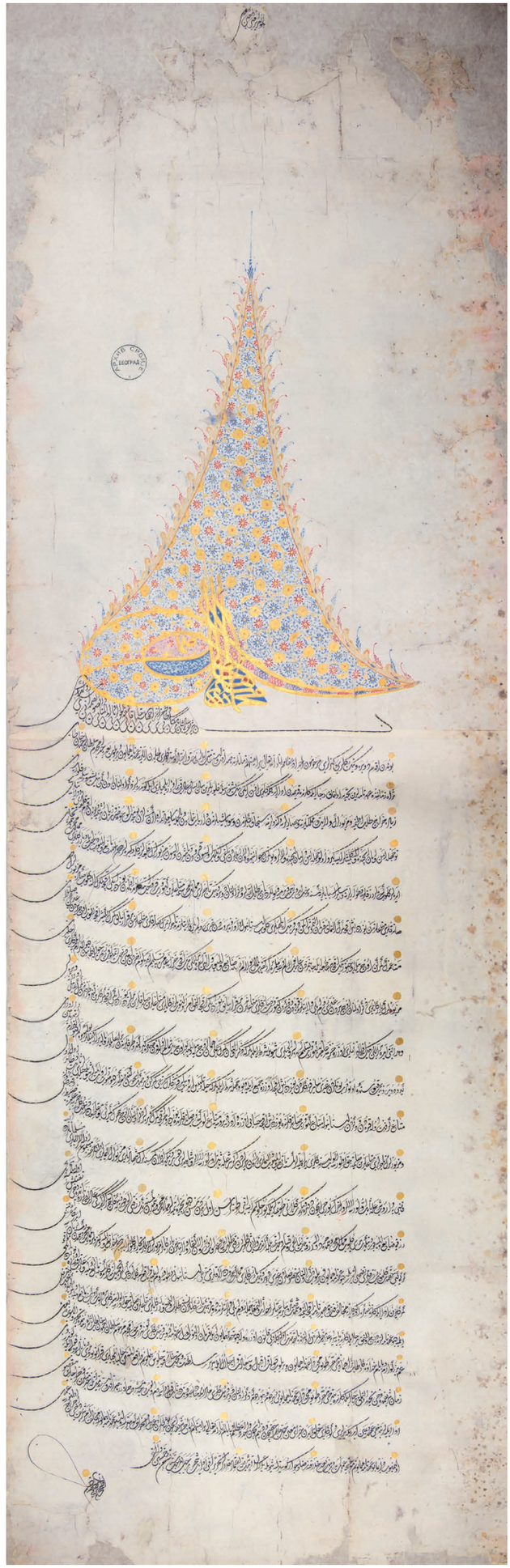

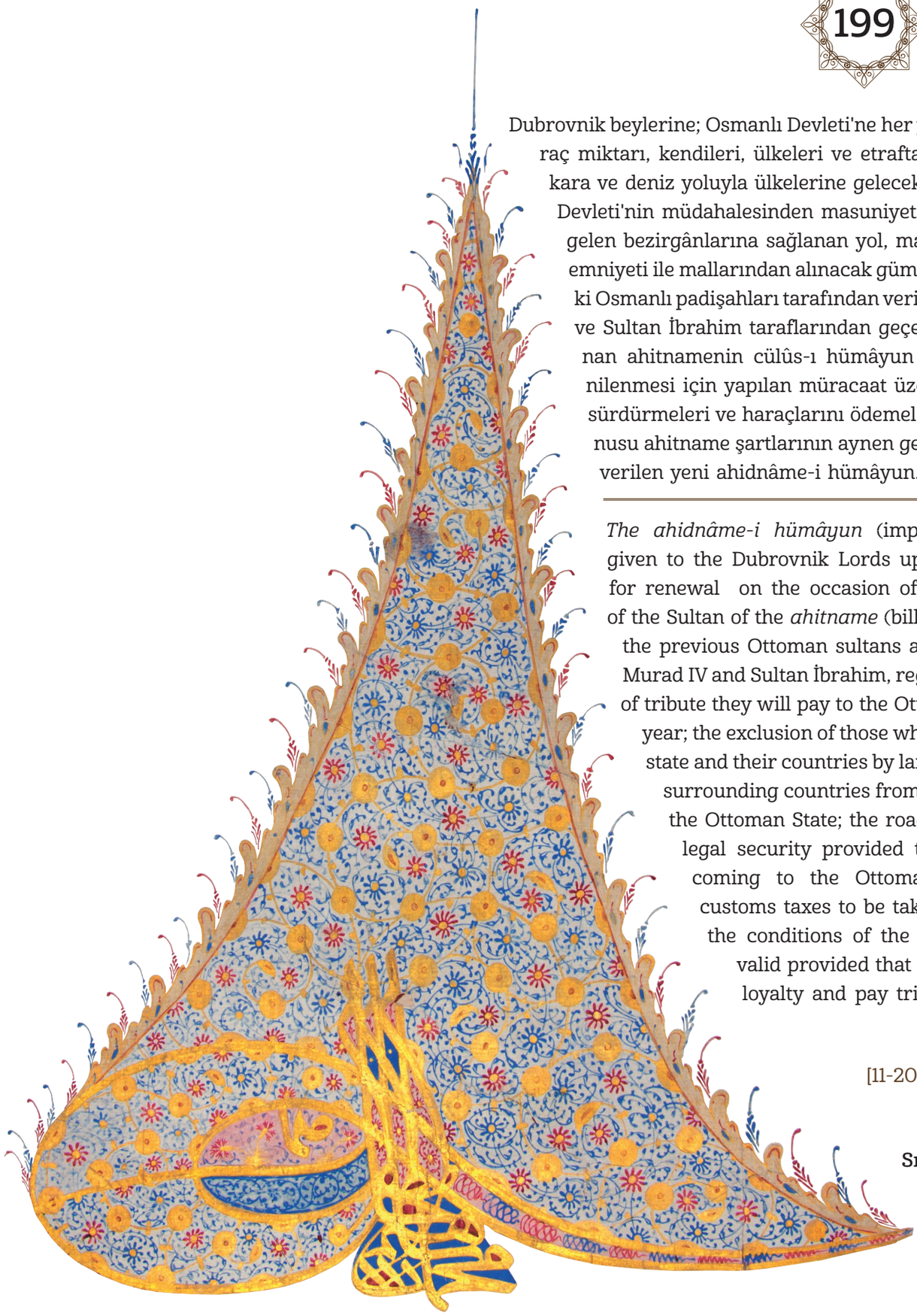

199

Dubrovnik beylerine; Osmanlı Devleti'ne her yıl ödeyecekleri haraç miktarı, kendileri, ülkeleri ve etraftaki memleketlerden kara ve deniz yoluyla ülkelerine gelecek olanların Osmanlı Devleti'nin müdahalesinden masuniyeti, Osmanlı ülkesine gelen bezirgânlarına sağlanan yol, mal, ticaret ve hukuk emniyeti ile mallarından alınacak gümrük vs.ye dair önceki Osmanlı padişahları tarafından verilip Sultan IV. Murad ve Sultan İbrahim taraflarından geçerli (mukarrer) kılınan ahitnamenin cülûs-ı hümâyun münasebetiyle yenilenmesi için yapılan müracaat üzerine, sadakatlerini sürdürmeleri ve haraçlarını ödemeleri kaydıyla söz konusu ahitname şartlarının aynen geçerli olduğuna dair verilen yeni ahidnâme-i hümâyun.

The ahidnâme-i hümâyun (imperial bill of oath) given to the Dubrovnik Lords upon the application for renewal on the occasion of the enthronement of the Sultan of the *ahitname* (bill of oath) issued by the previous Ottoman sultans and lastly by Sultan Murad IV and Sultan İbrahim, regarding the amount of tribute they will pay to the Ottoman Empire each year; the exclusion of those who will come to their state and their countries by land and sea from the surrounding countries from the intervention of the Ottoman State; the road, goods, trade and legal security provided to their merchants coming to the Ottoman lands and the customs taxes to be taken etc. stating that the conditions of the said *ahitname* are valid provided that they maintain their loyalty and pay tribute.

1-10 Receb 1059
[11-20 Temmuz/July 1649]
IV. Mehmed

Sırbistan Arşivi/The Archive of Serbia
No: 2

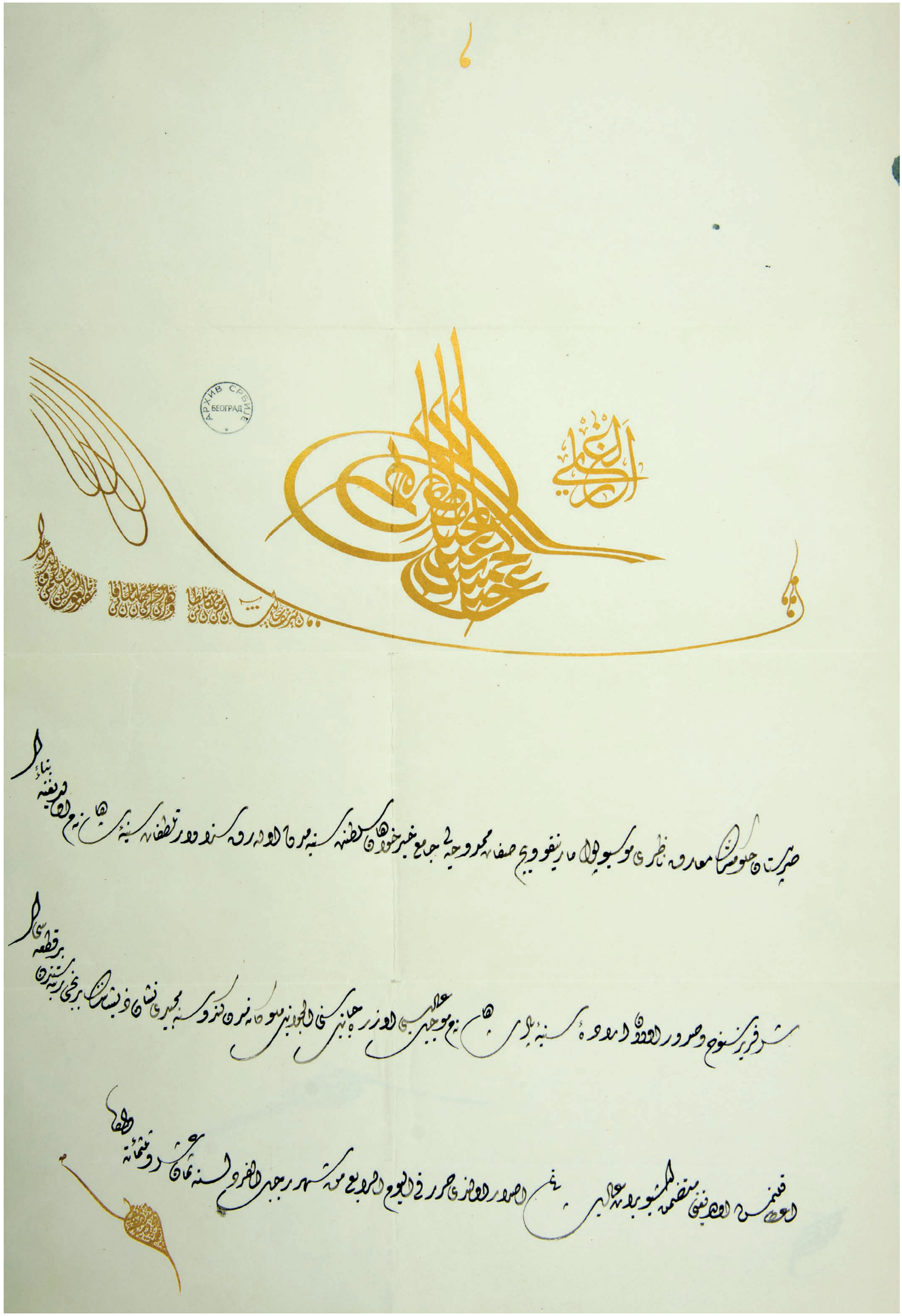

Sırbistan Maarif Nazırı Mösyö Pol Marinkoviç'e birinci rütbeten Mecidî nişanı verildiğine dair berat.

The berat on granting the first rank of Mecidî nişan (order) to Serbian Minister of Education, Monsieur Pol Marinkovic.

4 Receb 1318 [28 Ekim/October 1900]
II. Abdülhamid

Sırbistan Arşivi/The Archive of Serbia
No: 9